

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Katedra biotechnických úprav krajiny

Monitoring návštěvnosti Národního parku Šumava

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce:

Ing. Kamila Svobodová, Ph.D.

Diplomant:

Bc. Kateřina Sandorová

2015

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra biotechnických úprav krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kateřina Sandorová

Krajinné a pozemkové úpravy

Název práce

Monitoring návštěvnosti Národního parku Šumava

Název anglicky

Monitoring of visitors in the Šumava National Park

Cíle práce

Cílem diplomové práce je pomocí metody dotazníkového šetření zjistit socio-demografické charakteristiky návštěvníků Národního parku Šumava. Zejména motivaci a důvod jejich návštěvy, preferenci při výběru tras národním parkem a následnou spokojenost.

Metodika

V diplomové práci bude postupováno podle metody kvantitativního sociologického výzkumu. Výzkum bude probíhat formou dotazníkového šetření ve třech etapách: přípravná fáze, terénní fáze, zpracování dat a jejich interpretace.

Dále bude zpracován řízený pohovor s pracovníkem Národního parku Šumava, za účelem získání informací k problematice návštěvnosti parku z pohledu konkrétních zkušeností, například již realizovaných řešení (úspěšných i neúspěšných) a možných návrhů na zvýšení návštěvnosti.

Doporučený rozsah práce

40 normostran bez příloh

Klíčová slova

Turistika, chráněné území, sociologický průzkum, dotazníkové šetření

Doporučené zdroje informací

BELL S., 2008: Design for Outdoor Recreation. Taylor & Francis Inc., New York.

DISMAN M., 1993: Jak se vyrábí sociologická znalost, UK, Praha

EAGLES, P., McCOOL S., 2002: Tourism in National Parks and Protected Areas: Planning and Management. Cambridge, MA: CABI Publishing

HENDL J., 2005: Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. vyd. 1. Portál, Praha

HENDL J., 2008: Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 2. aktualiz. vyd. Portál, Praha

HENDL J., 2012: Přehled statistických metod: Analýza a metaanalýza dat. 4. vyd. Portál, Praha

KLUB PŘÁTEL ŠUMAVY, 2014: Informační server Šumavy a Pošumaví, online: www.sumavainfo.cz

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA, 2008 2014: Národní park Šumava, online: www.npsumava.cz

PECÁKOVÁ I., 1995: Statistické aspekty terénních průzkumů I. Fakulta informatiky a statistiky, Vysoká škola ekonomická v Praze (VŠE)

PUNCH, KEITH F., 2008: Základy kvantitativního šetření, Portál Praha

RAGIN Ch. C., 1994: Constructing social research: the unity and diversity of method. Thousand Oaks, Pine Forge Press

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Kamila Svobodová, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 1. 4. 2015

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan

V Praze dne 07. 04. 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Monitoring návštěvnosti Národního parku Šumava“ vypracovala samostatně, pod vedením Ing. Kamily Svobodové, Ph.D. a současně prohlašuji, že jsem uvedla všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpala.

V Praze dne 15.4.2015

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce paní Ing. Kamile Svobodové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, ochotu konzultovat, za cenné rady, připomínky a veškerý čas, který mi věnovala při zpracování práce. Dále bych chtěla poděkovat tiskovému mluvčímu Správy Národního parku Šumava panu Janu Dvořákovi za poskytnutí řízeného rozhovoru.

Abstrakt

Turismus se stal v posledních letech velmi významným hospodářským odvětvím, tzv. průmyslem volného času. Stále se zvyšující požadavky na náš každodenní život v lidech stále čím dál častěji probouzí potřebu spojení s přírodou a krajinou. A právě pro uspokojení této potřeby lidé často vyhledávají chráněné přírodní oblasti, které lidem toto uspokojení nabízí.

První část práce je teoretická a řeší problematiku turismu, základní charakteristiku chráněných území a problematiku turismu v těchto oblastech. Dále se práce zabývá teorií sociologického výzkumu a jeho bližším popisem.

V další části práce je charakterizován Národní park Šumava jako řešené území. V charakteristice jsou shrnuty přírodní podmínky dané oblasti, úloha národního parku a problematika turistiky v národním parku.

Hlavní částí práce je pak dotazníkové šetření, které je zaměřeno na návštěvníky Národního parku Šumava. Cílem tohoto výzkumu bylo zjistit sociodemografické charakteristiky návštěvníků parku, jejich motivace návštěvy a preference při výběru turistických tras. Doplňující částí výzkumu je řízený rozhovor s pracovníkem Národního parku Šumava o problematice návštěvnosti parku.

V poslední části práce jsou prezentovány výsledky sebraných a zpracovaných dat získaných z dotazníkového šetření provedeného na území Národního parku Šumava.

Práce bude využita jako materiál, který dokládá skutečný stav na daných trasách, získaný přímým kontaktem s oslovenými návštěvníky. Dále bude práce v plné verzi poskytnuta Správě Národního parku Šumava. Data získaná v rámci dotazníkového šetření poslouží jako podklad k dalšímu výzkumu na Katedře biotechnických úprav krajiny FŽP ČZU v Praze, který bude veden Ing. Kamilou Svobodovou, Ph.D.

Klíčová slova

Turistika, chráněné území, sociologický průzkum, dotazníkové šetření

Abstract

In recent years, tourism has become a very important economic sector called leisure industry. The everyday increasing demands on our life activities increase our need to connect with the nature and landscape. To satisfy this need, people often seek protected natural areas.

The first part of this work is theoretical and it deals with the issue of tourism, with the basic characteristics of protected areas and with the problems of tourism in these areas. This part also concerns about the theory of sociological research and its characteristics.

The next section comprises the characteristic of the National park Šumava as a solved territory. Characteristics includes natural conditions of the area, the role of the National park and the issue of tourism.

The main part of this work is a survey aimed on the visitors of the national park. The aim of this research was to determine the socio-demographic characteristics of visitors, their motivation to visit the park and their preferences in the selection of the touristic routes. The additional part of research contains the interview with the official worker of the National park Šumava about the visiting issue.

The last part of this work represents the data obtained from survey carried out on the territory of the National park Šumava.

This research will be used as a material that shows the true state of the park on selected routes obtained by the direct contact with the visitors. Furthermore, this work will be provided in full version to the Administration of the National park Šumava. The survey data will serve as a basis for further research for the Department of biotechnical landscaping on the Faculty of Natural Environment of the Czech University of Life Sciences Prague, and the research will be led by Ing. Kamila Svobodová, Ph.D.

Key words:

tourism, protected territory, sociological research, survey

Obsah

1.	Úvod.....	10
2.	Cíle práce.....	11
3.	Literární rešerše.....	12
3.1	Turismus	12
3.1.1	Předpoklady turismu.....	13
3.2	Turistika.....	14
3.2.1	Základní druhy turistiky.....	16
3.2.2	Účastníci turistiky	16
3.2.3	Motivace účastníků turistiky.....	16
3.3	Zvláště chráněná území	18
3.4	Turismus v chráněných územích.....	20
3.4.1	Principy a přístupy řízení ochrany přírody k turismu.....	21
3.4.2	Limity rozvoje turismu v chráněném území.....	22
3.4.3	Dopady turismu na území.....	22
3.5	Sociologie	23
3.5.1	Sociologický výzkum.....	24
3.5.2	Hlavní etapy sociologického výzkumu	24
3.5.3	Typy sociologických výzkumů	26
3.5.4	Kvantitativní a kvalitativní sociologický výzkum	26
4.	Charakteristika studijního území.....	29
4.1	Úloha Národního parku Šumava	30
4.2	Přírodní poměry	31
4.3	Turismus v Národním parku Šumava	32
4.3.1	Turistická infrastruktura	35
5.	Metodika	37
5.1	Vzorový příklad	39
6.	Současný stav řešené problematiky.....	42
7.	Výsledky	46

7.1	Sociodemografické charakteristiky návštěvníků	46
7.2	Motivace návštěvy národního parku	49
7.3	Preference návštěvníků	54
7.4	Testování statistických hypotéz.....	58
8.	Diskuze.....	82
9.	Závěr.....	87
10.	Přehled literatury a použitých zdrojů.....	89
11.	Přílohy.....	94
	Seznam obrázků	104
	Seznam tabulek	106
	Seznam příloh.....	108
	Datový nosič - CD	108

1. Úvod

V dnešní uspěchané době zaměřené především na zajištění všech materiálních potřeb, kdy většina populace žije ve stresu a podléhá neustálému psychickému tlaku z obav o budoucnost, je návrat k přírodě formou turismu jednou z možností, jak docílit návratu životní rovnováhy. Nelze však nezmínit další výhody masivního rozvoje turismu v podobě nových pracovních příležitostí a s tím spojené finanční výnosy z rekreačních služeb, které plynou nejen z ubytování, stravování, prodeje suvenýrů, ale také z dalších navazujících podnikatelských aktivit (Bell, 2008). A právě z důvodu zisku se snaží turistické regiony přitáhnout do své oblasti co nejvíce návštěvníků.

Cestovní ruch turistického regionu Šumava, do kterého spadá Národní park Šumava, je vystavován mezinárodní a regionální konkurenci, která stále zvyšuje nároky na kvalitní, komplexní a atraktivní nabídku dané lokality. Turistické regiony se na trhu uplatňují prostřednictvím nabízených produktů, které pak definují hlavní priority a cíle cestovního ruchu v regionu. Šumava láká zejména přírodními krásami v rámci Národního parku Šumava (CzechTourism, 2015b). Proto je žádoucí zjistit, co lidé při svých výletech či dovolených preferují, jaká je jejich motivace a účel návštěvy konkrétního turistického regionu. A právě touto problematikou se má diplomová práce zabývat.

2. Cíle práce

Cílem diplomové práce „Monitoring návštěvnosti Národního parku Šumava“ je pomocí metody dotazníkového šetření zjistit:

- sociodemografické charakteristiky návštěvníků národního parku,
- motivaci a důvod návštěvy národního parku,
- preference návštěvníků při výběru tras v národním parku,
- spokojenost s trasami v národním parku.

Očekávané vlastní přínosy

Vzhledem ke skutečnosti, že v současné době existuje systém monitoringu v podobě sčítacích bran, který pouze zaznamenává počet návštěvníků, ale už není schopen získat bližší informace o návštěvnících národního parku je hlavním přínosem práce především aktuálnost informací získaných přímým stykem s návštěvníky.

3. Literární rešerše

3.1 Turismus

Slovo „turismus“ je anglického, respektive francouzského původu. V odborné literatuře bývá často také uváděno jeho ekvivalentní označení „cestovní ruch“. Výrazy „turismus“ a „cestovní ruch“ jsou považovány za synonyma (Palatková a Zichová, 2011).

Turismus je činnost poskytování služeb. Je to odvětví, které je tvořeno řadou služeb pro cestování (Anonymus, 2008). Turistika je už konkrétní zájmová činnost jednotlivců či skupin, umožňující poznání krajiny, památek a lidí (Brandos, 2010).

Mathieson a Wall (1982) vytvořili pracovní definici turismu, v níž definují turismus jako dočasný pohyb lidí do destinací mimo svá běžná pracovní místa a místa pobytu. Lidé provádějí během svého pobytu v těchto destinacích a zařízeních činnosti, jimiž uspokojují své potřeby.

Turismus nebo také cestovní ruch, je dnes právem často označován za turistický průmysl. Tvoří nesmírně široký komplex činností a podílí se na něm celá řada subjektů. Cílem tohoto oboru je umožnit, organizovat a zpřijemnit občanům cestování, ať třeba rekreační či poznávací. Hlavním subjektem v tomto oboru je cestující občan - turista. Postupně se vytvořila celá řada profesí a profesionálních podnikatelských subjektů, které slouží k uspokojení jeho přání. Obor turismu tak ve svých ekonomických souvislostech přináší značný kumulativní efekt (Vitáková, 2007).

Dle Burkarta a Medlika (1974) má turismus z koncepčního hlediska několik atributů:

- turismus je souhrnem vztahů a jevů,
- tyto vztahy a jevy vyplývají z pohybu lidí a pobytu v různých destinacích, obsahují dva prvky (dynamický – cesta, statický – pobyt),
- cesta a pobyt se uskutečňují mimo obvyklé životní či pracovní prostředí,
- cesta a pobyt mají dočasný charakter,
- cesta a pobyt nejsou spojeny s výkonem výdělečné činnosti (účastník turismu není z navštívené destinace odměňován).

3.1.1 Předpoklady turismu

Proto, aby se určité místo mohlo stát cílem cestovního ruchu - turismu, musí splňovat určité podmínky, předpoklady a faktory, které jsou dány různými činiteli. Z ekonomického a geografického hlediska se dělí na selektivní faktory, lokalizační podmínky a realizační podmínky (Rygllová, 2007).

a) Selektivní faktory

Dělí se na objektivní, mezi které patří vnitropolitická situace státu, ekonomické předpoklady, demografické skutečnosti, kvalita životního prostředí a na subjektivní, jako je módnost, vliv reklamy, propagace a vlastní zážitky účastníků (CzechTourism, 2015a).

- **Objektivní faktory:**

jsou tvořeny politickými podmínkami, které udává vnitropolitická a bezpečnostní situace země. Dále zahrnují ekonomické předpoklady, jako je dosažená životní úroveň, kvalita životního prostředí a fond volného času, a demografické předpoklady, které určuje především hustota zalidnění a věková struktura (Pourová, 2002).

- **Subjektivní faktory:**

jsou tvořeny řadou psychologických a dalších podnětů, ovlivněných kulturní úrovní obyvatel. Tyto subjekty ovlivňují rozhodování jednotlivců či skupin obyvatel k účasti na turismu a k výběru lokality pro turismus. Jednu z důležitých úloh v rámci subjektivních faktorů rozvoje turismu hrají zkušenosti s cestováním. Velmi významnou roli má zde i forma propagace, a to především reklama a publicita, která má značný vliv na vytváření módnosti daných lokalit. Dalším subjektivním faktorem rozvoje turismu jsou konkrétní charakterové vlastnosti daného národa, které mohou být také motivem, proč daný národ navštívit (Hamarneh, 2012).

b) Lokalizační podmínky

Rozhodují o funkčním využití konkrétní oblasti turismu z hlediska přírodních možností a z hlediska charakteru i kvality společenských a kulturně - historických podmínek a atraktivity. Jsou limitujícím faktorem rozvoje turismu na daném místě. Mohou mít kladný nebo záporný vliv na jeho další rozvoj. Lokalizační předpoklady turismu dělíme na přírodní a společenské (Hamarneh, 2012).

- **Přírodní podmínky:**

mají relativně neměnný charakter. Nejvýznamnější turistické oblasti vznikají v místech, kde se společně vyskytují kladné hodnoty, vícero z přírodních činitelů. Klimatické poměry tvoří jednu z hlavních podmínek realizace a rozmístění turismu. Dalšími přírodními činiteli jsou vodstvo a povrch území, které výrazně ovlivňují přitažlivost využití dané lokality. Neopomenutelnou složkou přírodních podmínek jsou také rostliny a živočišstvo (Hamarneh, 2012).

- **Společenské, kulturně-historické podmínky:**

uspokojují hlavně poptávku po poznání, vzdělání a zábavě. Svou zvláštností a výjimečností jsou často důležitým momentem pro stimulaci různých forem turismu. Jejich hodnotu může zvyšovat i to, že se nachází v oblastech přitažlivých z hlediska přírodních podmínek. Společenské předpoklady turismu tvoří především kulturně - historické památky, kulturní zařízení a akce, sportovní a zábavní akce (Hamarneh, 2012).

c) Realizační podmínky

Zahrnují základní turistickou infrastrukturu v podobě ubytovacích zařízení a doprovodnou turistickou infrastrukturu, jejíž součástí je sportovně - rekreační zařízení a turistická dopravní infrastruktura (značené turistické stezky, cyklostezky, infrastruktura pro zimní a rekreační sporty), (Vystoupil, 2007). Mají hlavní postavení pro konečnou fázi různých forem turismu. Prostřednictvím dopravy umožňují využití materiálně technické základny, která je tvořena ubytovacím a stravovacím zařízením, sportovně rekreačním zařízením, účelovým zařízením, aj. (Ryglová, 2007).

3.2 Turistika

Přírodní turistika a venkovní rekreace jsou v dnešní době značně rozvíjející se oblasti volnočasových a rekreačních aktivit. Vzhledem k rozvoji populace, která je stále více spjatá s městy a prací v nich, většina lidí čím dál tím více vyhledává spojení s přírodou a krajinou. Spojení s přírodou lidé vyhledávají i na kratší dobu, ale i opakovaně. Vede je k tomu mnoho důvodů, jako například: fyzické cvičení, uvolnění od stresu městského života, čerstvý vzduch, dostat se do bližšího kontaktu s přírodou, užívání si scenérií, procházky se psem, příležitost setkat se s rodinou, přáteli, aj. Pro většinu lidí to bývá kombinace více důvodů.

Tendence v tom, jak lidé tráví svůj volný čas, se rok od roku mění. Přesto obsahují zhruba stejné složky. Příležitost uniknout z města, být sám, být s ostatními lidmi, být blízko přírodě a relaxovat (Bell, 2008).

V turistice nalezneme osvobození od stereotypu každodenního života, rozšíření vzdělanosti, poznání přírody, historie a života lidí. Turistika rozvíjí tělesnou kondici a přispívá k dobré náladě. Je to cestování pro zábavu, ve kterém spatřujeme především uspokojení z pohybu v přírodě a ve vyhledávání známých i méně známých krajinářsky i jinak významných lokalit, a také v duševním a tělesném zotavení (Jarkovský, 2003).

Turistika je především jednou z částí cestovního ruchu. Jedná se o část cestovního ruchu, která je spojena s pohybovou aktivitou účastníků. Spadá sem pěší turistika, horská turistika, cykloturistika, vodní turistika, apod. (Ryglová a kol., 2011). Turistiku lze charakterizovat jako pohybovou aktivitu, která napomáhá k rozvoji tělesné kultury člověka a dosažení jeho optimálního psychického a fyzického stavu (Ludvík, 1986).

Podle Ludvíka (1986) je turistika komplex činností spojující aktivní pohyb a pohyb v přírodě. Cílem těchto činností je poznání přírodních a společenských poměrů ve vybrané oblasti.

V turistice nalezneme aktivní pohyb v přírodě. Mimo pohybové činnosti také značně rozvíjí smysl pro krásu a citové vjemy, díky provázanosti a propojení s přírodou poskytuje také velké množství smyslového vnímání. Dále umožňuje příležitosti k výchově kladných morálních vlastností nenásilnou cestou (Ondráček a Hřebíčková, 2006).

Aktivní odpočinek a návrat k přírodě funguje jako nezbytná kompenzace stále se zrychlujícího životního tempa. Dnešní moderní svět je charakterizován značným vědecko - technickým pokrokem. Neustále se zvyšují požadavky na duševní činnost člověka a naopak dochází k omezování přirozené pohybové aktivity. A právě turistika může být vhodnou kompenzací pro tyto dopady dnešního moderního světa (Ondráček a Hřebíčková, 2006). Turistika a pobyt v přírodě může být pro člověka velmi přínosná z důvodu pozitivního relaxačního a regeneračního působení na jeho psychiku (utvs.cvut, 2010).

3.2.1 Základní druhy turistiky

Jednotlivé druhy turistiky rozlišujeme a dělíme podle toho, jakým způsobem ji realizujeme či vykonáváme. Mezi nejznámější druhy patří (Ondráček a Hřebíčková, 2006):

- pěší turistika (využívá pouze chůze),
- cykloturistika (turistika na kole),
- vysokohorská turistika (je to především pohyb v náročném horském terénu),
- vodní turistika (sem se řadí veslařská turistika, surfování, jachting aj.),
- lyžařská turistika (turistika na lyžích),
- skialpinismus,
- mototuristika (zde je využíváno dopravního prostředku),
- jiné.

3.2.2 Účastníci turistiky

Účastníci v rámci turistiky navštěvují destinace, kterými jsou turistické cíle a turistické oblasti. Vyznačují se určitými společnými charakteristickými prvky a rysy. Účastníkem rozumíme návštěvníka, turistu, výletníka nebo residenta.

Návštěvníkem je osoba, která cestuje do jiného místa, než kde má své trvalé bydliště, a mimo své obvyklé prostředí na dobu kratší než dvanáct měsíců. Návštěvníkem je turista a výletník.

Turista je osoba, která je dočasným návštěvníkem, a v dané destinaci se zdrží alespoň 24 hodin (jedno přenocování), ne však déle než jeden rok. Naproti tomu je výletník, který je jenom, tzv. jednodenní návštěvník, a zdrží se pouze jeden den bez přenocování.

Resident je opakem návštěvníka (turisty, výletníka). Rezydentem lze označit stálého obyvatele, který žije v daném místě, destinaci (Ryglová a kol., 2011).

3.2.3 Motivace účastníků turistiky

Pojem motivace má původ z latinského slova „moveo“, které znamená hýbat, pohyb. Proto je motivace definována jako něco, co s člověkem hýbe, to co ho vede k tomu, že něco dělá (Nakonečný, 2006).

Motivace účastníků je velmi individuální záležitostí. Je potřeba zjistit, co vede lidi k tomu, aby opouštěli svá bydliště a vydávali se na cesty. V cestovním ruchu, do kterého dle Ryglové (2011) spadá i turistika, je nutností provádět motivační

výzkumy. Tyto výzkumy pak pomáhají kategorizovat turisty a porozumět jejich chování. To vše je ovlivňováno několika faktory, a to kulturními a sociálními, dále úrovní vzdělání, očekáváním turistů, aj. Turismus se v průběhu času mění, vyvíjí se a tím dochází ke změnám motivace. Nemění se pouze motivace, ale i očekávání, směřování cest v důsledku vzniku nových destinací, lokalit, působení přírodních vlivů, hrozeb terorismu, změn postojů k životnímu prostředí (Jakubíková, 2012).

Potřeby, motivy a motivace jsou motory lidského chování. Tyto podněty hrají zásadní roli v mechanismu cestovního ruchu - turismu. Motivace vzniká, když si člověk vytvoří nějaký impuls, který vede k potřebě, a dává mu pocit nespokojenosti. Nespokojenost přetrvává, dokud není tato potřeba vyvolaná daným impulsem splněna (García-Mas, 2005).

K motivaci turistů byly vypracovány různé teoretické postupy. Tyto postupy jsou založeny na potřebách, hodnotách, výhodách, očekáváním, pull a push faktorech (Jakubíková 2012). Pull faktor je faktorem tlaku, který působí na člověka, jako například potřeba úniku, socializace, zábava, relaxace, touha po prestiži a vzdělávací motivy. Push faktor je faktorem tahu. Člověka motivuje, táhne ho k tomu to udělat, třeba snadný přístup, náklady na cestování, turistické atraktivita, image destinace (Gisolf, 2014 ex. Gnoth, 1997).

Motivace je důležitým psychologickým faktorem, kterým se zabýval také Sigmund Freud, Frederick Herzberg a Abraham Maslow. Freud předpokládal, že psychologické síly vytvářející lidské jednání jsou převážně nevědomé, že nikdo nedokáže plně pochopit své motivace. Herzberg představil dvoufaktorovou teorii, která je založena na rozlišení faktorů způsobujících nespokojenost a faktorů způsobujících spokojenost (Jakubíková, 2012). Abraham Maslow vytvořil pyramidu lidských potřeb, ve které definoval pět základních potřeb lidí (jsou řazeny od spodu k vrcholu pyramidy):

- fyziologické potřeby (hlad a žízeň),
- potřeba jistoty a bezpečí (ochrana, bezpečí),
- společenské potřeby (pocit sounáležitosti, láska),
- potřeba uznání a ocenění (sebeúcta, uznání, status),
- potřeba spolurealizace (rozvoj osobnosti).

Pro mnoho teorií o motivaci a potřebách lidí byl použit tento model hierarchie potřeb jako základní osnova (Gisolf, 2014).

Pearce (1982) použil Maslow model hierarchie potřeb a aplikoval ho v oblasti cestovního ruchu na potřeby turistů. Navrhl pět motivačních potřeb (jsou řazeny od spodu k vrcholu pyramidy):

- relaxace (odpočinek, aktivity),
- podnět (silné emoce),
- sociální potřeby (rodina, přátelé)
- sebevědomí (osobní rozvoj prostřednictvím kultury a přírody),
- seberealizace (hledání štěstí).

První dvě motivační potřeby, kterými jsou relaxace a podnět tvoří základ motivace turistů k potřebě cestovat (Gisolf, 2014).

3.3 Zvláště chráněná území

Územní ochrana je regulována zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen zákon), a jeho prováděcími vyhláškami č. 395/1992 Sb. a č. 64/2011 Sb. V České republice jsou dvě úrovně zvláště chráněných území (ZCHÚ). Velkoplošná zvláště chráněná území (VZCHÚ) a maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ). Vstupem do Evropské unie vznikla povinnost vymezení soustavy chráněných území Natura 2000, která je také zakotvena v zákoně (AOPK ČR, 2014).

Na území České republiky je poměrně hustá síť velkoplošných a maloplošných zvláště chráněných území. Mezi velkoplošná patří 4 národní parky (NP) a 25 chráněných krajinných oblastí (CHKO), která zabírají na rozloze ČR téměř 14%. Počet maloplošných přírodních zvláště chráněných území činí 2254 a jejich podíl je na rozloze ČR zanedbatelný cca 1% (Stříbrná, 2008).

Dle §14 odst. 1 zákona jsou definovány zvláště chráněná území jako: „Území přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná lze vyhlásit za zvláště chráněná; přitom se stanoví podmínky jejich ochrany.“ Tato území jsou rozdělena do kategorií.

Dle zákona jsou rozdělena do následujících kategorií:

- a) národní parky,
- b) chráněné krajinné oblasti,
- c) národní přírodní rezervace,
- d) přírodní rezervace,
- e) národní přírodní památky,
- f) přírodní památky.

a) Národní parky

Rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam lze vyhlásit za národní park.

Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením. Národní parky, jejich poslání a bližší ochranné podmínky se vyhláší zákonem. Na území České republiky jsou 4 národní parky: Národní park Šumava, Národní park Podyjí, Krkonošský národní park, Národní park České Švýcarsko.

b) Chráněné krajinné oblasti

Rozsáhlá území s harmonicky uzavřenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti.

Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.

Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhláší vláda republiky nařízením.

c) Národní přírodní rezervace

Menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku, může orgán ochrany přírody vyhlásit za národní přírodní rezervace; stanoví přitom také jejich bližší ochranné podmínky.

Využívání národní přírodní rezervace je možné jen v případě, že se jím uchová či zlepší dosavadní stav přírodního prostředí.

d) Přírodní rezervace

Menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast může orgán ochrany

přírody vyhlásit za přírodní rezervace; stanoví přitom také jejich bližší ochranné podmínky.

e) Národní přírodní památka

Přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk, může orgán ochrany přírody vyhlásit za národní přírodní památku; stanoví přitom také její bližší ochranné pásmo.

f) Přírodní památka

Přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk, může orgán ochrany přírody vyhlásit za přírodní památku; stanoví přitom také její bližší ochranné podmínky (Brodský, 2006).

3.4 Turismus v chráněných územích

Chráněná území jsou pozoruhodná svou morfologií, klimatem, faunou a flórou, přírodním, kulturním a historickým dědictvím a často i geniem loci daného místa (něco co turisty na dané místo přinutí se vrátit, tzv. duch místa). V těchto oblastech lze však velmi omezeně uplatňovat klasické podnikatelské aktivity, jako je turismus. V národních parcích je dán přísný ochranný režim, v chráněných krajinných oblastech už méně přísný, který potřeby ochrany přírody a krajiny dělí do 4 zón, čímž se určují limity pro hospodaření a jiného využívání přírodního potenciálu (Stříbrná, 2008).

Neuvážené využívání přírodních zdrojů je jedním z problémů dnešní společnosti. Turismus je jednou z oblastí, v nichž dochází k využívání přírodních zdrojů za účelem zlepšení ekonomických a sociálních podmínek. Oblasti, jako ekoturistika a turistika, hledají a využívají přírodní podmínky, které umožňují rozvoj volného času v přírodě. V těchto segmentech turistiky jsou přírodní zdroje často považovány za suroviny a jsou přeměňovány na spotřební výrobek pro turisty (Tomio, 2015). Dopady turistů na životní prostředí nejsou pouze o konkrétních

rekreačních aktivitách. Turisté zůstávají v okolí po delší dobu a potřebují zázemí jako je ubytování, silnice, parkoviště, zásoby vody, odpadkové koše, aj. Žádné z šetření na dopad turistů není kompletní, pokud nezávažíme dopad na prostředí těchto doprovodných zařízení (Edington a Edington, 1986).

Z ekologického hlediska je v chráněných územích často omezováno využívání přírodního, kulturního či historického potenciálu dané oblasti pro ekonomické potřeby místního obyvatelstva. Z tohoto důvodu se přilehlá místa k těmto územím stávají hospodářsky slabá, strukturálně postižená, s nízkou hustotou zalidnění a poklesem počtu obyvatel. Turismus může určitým způsobem napomoci ekonomickému rozvoji oblastí, avšak pouze za podmínek, že tyto aktivity budou přísně ekologické a zvláště chráněná území budou sloužit převážně volnočasovým aktivitám, doprovodným programům cestovního ruchu s ekologickým podtextem. Turismus tak nemusí mít pouze negativní dopady na tato území, ale také může představovat formu určitého řešení mezi vzniklými rozpory rozvoje ekonomických a ekologických oblastí (Stříbrná, 2008).

Vyhlášení chráněných území tak neznamená jen omezení a zákazy, nýbrž vznik a existence chráněných území představuje také zvýšení atraktivnosti dané oblasti. Vzniká tím jakýsi základ a podpora pro zvýšení místních aktivit, které jsou spjaty především s turismem, neboť ojedinělé přírodní úkazy a významná místa jsou častým cílem turistů (Jiříčková, 2014).

3.4.1 Principy a přístupy řízení ochrany přírody k turismu

Principy a přístupy, které se využívají v zahraničí, se často uplatňují i v systému ochrany přírody u nás v České republice. Společným řešením je základní problém mezi cestovním ruchem, který je tržně orientovanou oblastí, a managementem parku chráněných území, který je limitován zákony, tzv. legislativními mantinely.

Dlouhou praxi v ochraně území, především v národních parcích, usměrňování pohybu návštěvníků a dopadů turismu nalezneme v Kanadě a USA. Podmínky v těchto státech jsou však s našimi rozdílné. Rozdílnost je především ve velikosti ploch chráněných území. Na velkém území lze snadněji najít, vyčlenit, upravit a vybavit oblast pro účely turistiky. Většina návštěvníků pak zůstává v takto vybavených oblastech a nemá potřebu dále pokračovat, do tzv. divočiny. Odlišnosti jsou také v systému ochrany, kde strážníci pohybující se v chráněných územích mají pravomoc veřejné ochrany majetku.

V řízení ochrany přírody a turismu se využívají manažerské nástroje a techniky, jako je strategické plánování a udržitelný rozvoj destinace. Základními přístupy jsou (Doubnerová, 2008):

- park je nástrojem ochrany cenného ekosystému,
- park je současně zdrojem informací, zážitků a zkušeností ovlivňujících vztah lidí k životnímu prostředí (tento přístup je považován za hlavní – zájem a informovanost lidí může dále ovlivňovat vyhlášení ochrany v dalších územích).

3.4.2 Limity rozvoje turismu v chráněném území

Rozvoj turismu v chráněných územích je omezován několika faktory:

a) Kapacita území

Únosná kapacita daného území není definována žádným vědeckým konceptem nebo vzorcem, jehož výstup obsahuje čísla, kdy musí být rozvoj zastaven. Možné limity je třeba vnímat jako určité vodítko. Musí být stanoveny, monitorovány a doplněny o další standardy. Únosná kapacita není pevná, je proměnlivá. Mění se s časem a stále se rozvíjejícím turismem (Saveriades, 2000).

Pro návštěvníky chráněných území je především atraktivní nepoškozené životní prostředí. Proto intenzivnější propagace území s cílem zvýšit ekonomické přínosy a počet návštěvníků musí mít určitou hranici. Překročení hranice může způsobit poškození ekosystému, a to může mít za následek snížení atraktivity destinace.

b) Akceptovatelná změna

Jedná se o připuštění změny v přírodním území a vzdání se některé z přírodních hodnot. Často je to výměna přírodní hodnoty na úkor ekonomickému rozvoji (Doubnerová, 2008).

3.4.3 Dopady turismu na území

Turistika a rekreace jsou jedno z nejrychleji rozvíjejících se odvětví na světě. Tento rozvoj se značně odráží na krajině a přírodním prostředí. Vedle pozitivních dopadů, jako zvýšení návštěvnosti a tím vyšších příjmů z cestovního ruchu také v posledních letech vzrostly dopady turismu na přírodní a antropogenní prostředí. Počet turistů tak vzrostl, že dopady a vlivy na okolní prostředí na sebe nenechaly dlouho čekat. S takovým nárůstem turistů se přírodní prostředí nedokáže

vypořádat bez nežádoucích dopadů. Dopady na přírodní a socio - kulturní prostředí z cestovního ruchu nejsou tak zřetelné jako například dopady z průmyslu či zemědělství, a proto je nelze tak systematicky sledovat. Mají odlišný charakter a mohou být i nehmotné povahy. Čím později začneme přistupovat k cestovnímu ruchu komplexně a systematicky, tím náročnější bude odstraňování nežádoucích dopadů (Pásková, 2009).

Tabulka č. 1: Dopady cestovního ruchu na území

<i>PŘÍLEŽITOSTI - ŠANCE</i>	<i>OHROŽENÍ - RIZIKA</i>
ENVIRONMENTÁLNÍ	
lepší využití místních zdrojů	vyšší dopravní zátěž
růst investic do kvality vod a složek ŽP	růst znečištění prostředí a hluku
zájem o ochranu přírody a kulturní dědictví	vyšší spotřeba energie
	vyšší produkce odpadů, větší nároky na zdroje (voda)
růst environmentální gramotnosti - zájem o téma ochrany přírody	neznalost veřejnosti o vlastní odpovědnosti v místním cestovním ruchu
EKONOMICKÉ	
nová pracovní místa a podnikatelské příležitosti	nestabilní poptávka
rozvoj infrastruktury	sezónnost produktů cestovního ruchu
růst produkce místních výrobků	náročnost získání finančních zdrojů
příchov zahraničního kapitálu	vztahy mezi cestovním ruchem a jiným místním odvětvím
daňové výnosy	existence šedé a černé ekonomiky
tvorba místního bohatství	odliv příjmů z území
SOCIÁLNÍ	
odpočinek osob	poničením infrastruktury
rozvoj služeb i pro místní obyvatele	nárůst kriminality
zlepšení kvality života pro místní obyvatele	růst nákladů na služby
možnost získat nové zkušenosti	změny v sociálních a kulturních vztazích
rozvoj sociálních a kulturních kontaktů	

Zdroj: (Doubnerová, 2008).

3.5 Sociologie

Sociologie vznikla jako věda s velkými nejen teoretickými, ale i praktickými ambicemi. Mnoho prvních sociologů bylo přesvědčeno, že sociologie bude schopna vyslovovat kompetentní soudy o vznikající globální společnosti a poskytovat praktické návody k řešení společenských krizí. Chtěla předvídat a plánovat společenské procesy. Na rozdíl od počátků vzniku sociologického myšlení, má už dnešní sociologie tendenci ustupovat od konstrukce globálních teorií. Moderní sociologie především hledá souvislosti, alternativy a možnosti výkladu společenských jevů a procesů.

Sociologie se stále vyvíjí a ještě neměla dostatek času vyvinout své vlastní paradigma (úhle pohledu, příklad, vzor). Je charakterizována jako teoreticko-empirická věda, která zkoumá jevy a procesy sociální reality. Každá věda, včetně sociologie, má svůj vlastní předmět zkoumání, teorii a metodu práce. Předmětem zkoumání sociologie je sociální realita. Zabývá se sociálními jevy a procesy

konkrétní společnosti. Teorie je systematické tvrzení vysvětlující určitý problém a umožňující za daných podmínek předpokládání nějakého jevu. Pojem se uplatňuje ve významu zobecněných výsledků empirického výzkumu či ve významu ověřované teorie. Teorie je v podstatě metodikou práce. Souhrn metod, který je zaměřen k poznání skutečností a jejich změn. Metodika je souhrn konkrétních metod. Metody se vyvíjejí již od počátku vzniku věd až doposud. Dnešní věda uznává metodologický pluralismus (Čihovský, 2006).

Sociologie dle Havlíka (2005) je věda o společenských vztazích, procesech a jednáních. Od jiných věd je odlišná svými přístupy zkoumání. Společenské jevy zkoumá ve vztahu k jiným společenským jevům a výsledky se snaží uplatnit v praxi.

3.5.1 Sociologický výzkum

Sociologický výzkum je definován jako cílevědomé, systematické a organizované získávání, zpracovávání a interpretace informací o sociální dimenzi objektivní reality (Nový a kol., 2006). Lze ho tedy charakterizovat jako systematický a plánovitý proces vedoucí k vypracování nových vědeckých poznatků (Urban, 2011). Nástrojem sociologického výzkumu je empirický sociologický výzkum, který na základě shromážděných faktů umožňuje řešení daného problému. Bez ohledu na to, zda má teoretickou či praktickou povahu (Buriánek, 2001).

3.5.2 Hlavní etapy sociologického výzkumu

Empirický sociologický výzkum lze rozdělit do tří etap. Přípravná etapa, realizační etapa a zpracování výsledků a jejich interpretace (Anonymus, 2010):

a) Přípravná etapa

Přípravná etapa je jednou z nejnáročnějších ale zároveň nejdůležitějších fází. Rozhoduje o množství a konečné kvalitě získaných sociálních informací.

- **Formulace cílů**

V této přípravné části je třeba formulovat cíle výzkumu, charakterizovat problémovou situaci tak, aby vycházely z potřeb řešení konkrétního problému. Vše je nezbytné formulovat jasně, přesně a jednoznačně. Stanovený cíl musí být reálný a splnitelný.

- **Stanovení pracovních hypotéz**

Dále musí být stanoveny pracovní hypotézy. Jsou to jednoduchá tvrzení, domněnky, v nichž formulujeme očekávání zjištěných výzkumů. Hypotézy shrnují dosavadní úroveň poznání, tvoří návod k realizaci výzkumu, jsou nástrojem empirické

a teoretické složky poznání a především umožňují rozšíření obecných pojmů a jejich převedení do roviny sledovaných znaků.

- **Vymezení objektů a předmětů výzkumu**

Další fází přípravné etapy je vymezení objektu a předmětu výzkumu. Může to být určitá oblast sociální skutečnosti či společenské vztahy obsahující sociální rozpor. Předmětem zkoumání může být významná vlastnost, stránka nebo zvláštnost objektu, které jsou přímo sledovány.

- **Stanovení zkoumaného vzorku**

Nedílnou součástí této etapy je stanovení zkoumaného vzorku. Je potřeba určit velikost základního souboru objektu výzkumu.

- **Určení místa a času provedení výzkumu**

Místo a čas realizace výzkumu musí být vhodně zvoleno. Je potřeba zvolit vhodné období především pro respondenty, aby byli ochotni se výzkumu věnovat. Pokud cílem šetření nejsou právě analýzy mimořádných situací.

- **Časový harmonogram, rozpočet nákladů**

Posloupnost jednotlivých etap je zachycena v předem připraveném harmonogramu. Výzkumy bývají často finančně náročné. Z tohoto důvodu je potřeba vymezení rozpočtu nákladů.

- **Nástroje k získávání empirického materiálu**

Volba výzkumné techniky je závislá na stanoveném cíli a charakteru výzkumu. Nejčastěji je to studium objektivních dokumentů, pozorování, dotazníkové šetření a interview.

b) Realizační etapa

V této etapě je práce orientována především na přípravu výzkumného terénu a vlastní získávání sociálních informací. Respondenti musí být motivováni, je třeba jim vysvětlit cíle výzkumu, záměry a využití sebraných informací. Po seznámení respondentů s výzkumem přichází fáze vlastního získávání informací. Prostřednictvím vyplněných dotazníků, anketních lístků, uskutečněných rozhovorů aj.

c) Etapa zpracování výsledků a jejich interpretace

Nejpoužívanějšími sociologickými technikami jsou dotazník a standardizovaný rozhovor. Poskytují údaje o hromadných jevech a jsou statisticky

zpracovatelné. Fáze zpracování je především závislá na požadavcích výzkumníka, na jeho výběru statistického zpracování. Informace z ostatních technik výzkumu nelze statisticky zpracovat, jsou vždy jedinečné. Po zpracování získaných sociologických informací následuje fáze interpretace dat. Interpretace je prostý popis existence jevů, jejich rozšíření a vlastností. Dalším krokem je porovnání, zda se statisticky významné souvislosti potvrzují či vyvracejí.

3.5.3 Typy sociologických výzkumů

Každá typologie je do určité míry obtížná a závisí především na předem stanovených podmínkách, podle kterých kritérií bude dělena. Čihovský (2006) uvádí některé možnosti dělení sociologických výzkumů:

- a) podle zaměření výsledků - základní (vědecké řešení problémů) - aplikovaný (zaměřený na praxi) - operativní,
- b) podle cíle - orientační - vysvětlující - popisující,
- c) podle rozsahu vzorku - reprezentativní - nerepresentativní - vyčerpávající,
- d) podle stupně komplementárnosti - komplexní - komplementární,
- e) podle časové dimenze - jednorázový, opakovaný - dlouhodobý,
- f) podle paradigmatu - kvantitativní - kvalitativní - kombinovaný (Čihovský, 2006).

3.5.4 Kvantitativní a kvalitativní sociologický výzkum

Dříve pod vlivem empirismu převažoval výzkum kvantitativní. Vytvářely se základní požadavky na takovýto výzkum. Byla snaha společenské vědy kvantifikovat, tj. vyčíslit, změřit a srovnávat. V současnosti roste spíše potřeba hlubšího poznání společenských jevů i z hlediska smyslu, který jim lidé přiřkládají, a to z hlediska neměřitelných kvalit. Rozvíjí se tak i výzkum kvalitativní, ale stále je převažujícím výzkumem kvantitativní (Janíková, 2008 - 2009).

Kvantitativní výzkum se zabývá rozsáhlejšími soubory respondentů, chtějí zachytit dostatečně velký reprezentativní vzorek, zatímco kvalitativní výzkum zkoumá hlubší poznání motivů chování lidí, odhaluje jejich povahu a souvislosti názorů, postojů a preferencí (Foret, 2008). Cílem kvantitativního výzkumu je testování a ověřování hypotéz. Naopak cílem kvalitativního výzkumu je vytvářet hypotézy nové. Vytvářet nové teorie a nové porozumění (Disman, 2011).

a) Kvantitativní výzkum

Významem slova kvantita je četnost, mnohost, množství, velikost. Filozoficky je to vlastně cokoliv, na co se můžeme zeptat otázkou „kolik“? Je to taková

vlastnost, kterou je možné změřit a vyjádřit číselně. Kvantitativní výzkum by měl být používán pokud:

- je potřeba generalizovat naše nálezy na populaci,
- jsme s dostatečnou jistotou schopni odhadnout, které proměnné jsou podstatné pro studovaný problém,
- jsme schopni pro každou z proměnných navrhnout dostatečně validní operační definici.

Kvantitativnímu výzkumu je blízký nomotetický přístup, kterým se zkoumají jevy, řídící se objektivními zákonitostmi. Jsou to jevy opakující se ve společnosti i v přírodě. Nomotetický přístup se tedy snaží prostřednictvím obecně platných zákonitostí vysvětlit lidské chování a sociální realitu (Olecká a Ivanová, 2010). Úkolem tohoto výzkumu je vypovídat o tom, jak moc je nějaký sledovaný znak ve vybrané části populace zastoupen, nebo jaký postoj u ní lze najít. Kvantitativní výzkum je prováděn na výběrovém souboru, jehož velikost se pohybuje v rozmezí stovek až tisíců respondentů (Urban, 2011). Tento výzkum shromažďuje data v číselné podobě, u kterých lze určit pořadí a může být rozdělena do kategorií. Zjištěné informace mohou být použity k vytvoření grafů a tabulek surových dat (McLeod, 2008).

b) Kvalitativní výzkum

Jedná se o intenzivní šetření, zaměřující se na vysvětlení motivace, potřeb, pocitů, přání, názorů a postojů vybraných respondentů. V tomto výzkumu jsou používány otázky typu „proč“, „jak“. Oslovuje se menší množství vybraných lidí, jsou to například skupinky o 10 respondentech (Urban, 2011). Kvalitativní výzkum je interpretace sociální reality bez číselného šetření. Cílem tohoto výzkumu je odkrýt význam kladený sdělovaným informacím, vytvořit nové hypotézy, nové teorie a jejich porozumění. Tento výzkum je analýzou textů, vedoucích k pochopení zkoumaných jevů. Tyto analýzy slouží také k popisu a interpretaci jevů lidského života. Často jsou to slova samotných zkoumaných jedinců (Disman, 2011). Kvalitativní výzkum, tak shromažďuje data, která nejsou v číselné podobě. Nejčastější technikou používanou při sběru dat je zúčastněné pozorování, nestandardizovaný rozhovor nebo analýza osobních dokumentů. Kvalitativní výzkum je vhodný pro studium na individuální úrovni, kdy chceme zjistit do hloubky, co si lidé myslí, nebo jak se cítí (McLeod, 2008).

Pro kvantitativní metodologii je charakteristický tzv. idiografický přístup. Tento přístup zkoumá zvláštní, jedinečné, neopakující se jevy. Nemá snahu

popisovat sociální skutečnosti obecnými zákonitostmi, ale pomocí jedinečných pojmů, které jsou platné pro toho konkrétního jedince nebo společenstvo. Tento výzkum, tak nenabízí universální a obecně platné poznatky, ale naopak poskytuje hluboký a detailní pohled do dané oblasti sociálních jevů (Olecká a Ivanová, 2010).

4. Charakteristika studijního území

Řešeným územím je Národní park Šumava, který byl vyhlášen v roce 1991 vládním nařízením č. 163/1991 Sb. Je nejen největším národním parkem v České republice, ale i v celé střední Evropě. Jeho rozloha činí 69 030 hektarů. Rozkládá se směrem od Železné Rudy až po Zvonkovou u Lipenské přehradní nádrže, podél hranice se SRN a Rakouskem. Předpolím národního parku je Chráněná krajinná oblast Šumava, která byla vyhlášena v roce 1963 a na Bavorské straně sousedí s Národním parkem Bavorský les o rozloze 23 000 hektarů. Tato tři území tvoří jednotný, v Evropě jedinečný přírodní celek, který UNESCO vyhlásilo v roce 1990 za biosférickou rezervaci a tvoří tzv. Zelenou střechu Evropy (Potužák, 2015).

Národní park Šumava se rozkládá v nadmořské výšce mezi 600 m n. m. (údolí Otavy u Rejštejna) a 1378 m n. m. (vrchol Plechého - nejvyšší hora české části Šumavy). Nejvyšší horou Šumavy a Bavorského lesa je Velký Javor - 1456 m n. m. Šumavské klima je drsnější, průměrná roční teplota zde dosahuje mezi 3,5 až 6,5 °C a srážkově je velmi bohaté, průměrné roční srážky se zde pohybují od 800 mm do 1600 mm.

Šumava je jedním z nejstarších pohoří Evropy, tvoří jej ruly, svory, granity a mnoho dalších hornin. Je to lesnaté pohoří s množstvím rozsáhlých náhorních ploch, které se zde nazývají pláněmi. Pláně jsou charakteristické jako ploché, částečně bezlesé územní celky. Tato místa se nacházejí v nadmořské výšce od 800 m n. m. Kochánovské pláně až po 1250 m n. m. Modravské pláně. Na šumavských pláních se nacházejí rašeliniště vrchovištního typu, která jsou zde jedním z nejcennějších území. Některé z nich obsahují i zachovalá rašelinná jezírka. Tato jedinečná území jsou částečně přístupná i veřejnosti, jako například Tříjezerní slat' nad Srním, Jezerní slat' u Horské Kvildy a Chalupská slat' u Svinné Lady. Největším celkem slatí na Šumavě jsou Modravské slatě o rozloze 3615 hektarů. Tyto slatě nejsou přístupné veřejnosti, z důvodu své jedinečnosti a zranitelnosti přítomností člověka. Z těchto jedinečných plání pak stoupají vrcholy nejvyšších hor nebo se naopak zařezávají hluboká údolí potoků a řek, jako je například údolí Křemene či údolí Vydry. Jako stopa kontinentálního zalednění zde zůstala ledovcová jezera a kary, jež vznikla v době ledové. Na české straně Šumavy vzniklo táním ledovců pět jezer. Největšími jezery jsou zde Černé jezero a Čertovo jezero, která jsou považována i za nejvýznamnější a nachází se v Chráněné krajinné oblasti Šumavy v Královském hvozdu. Na území národního parku se nacházejí tři jezera, kterými jsou Plešné jezero, Prášílské jezero a jezero Laka. Jižně od Volar v údolí

Vltavy v nadmořské výšce 740 m se rozkládá největší údolní rašeliniště Mrtvý luh (Potužák, 2015).

4.1 Úloha Národního parku Šumava

Hlavní úlohou Národního parku Šumava je uchování, zlepšení a ochrana nejcennějších míst. Jsou to především místa s původní zachovalou divokou přírodou nebo místa tomuto stavu blízká. Národní park má tak za cíl přísnou ochranu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny a naplňování vědeckých či výchovných cílů. Jednou z důležitých funkcí Národního parku Šumava je také zpřístupnění pro turistiku a rekreaci, které však nebudou zhoršovat životní prostředí. Z tohoto důvodu je v Národním parku určen systém chráněných lokalit tzv. zón s množstvím omezení pro návštěvníky. Tyto určené zóny tak dělí Národní park do 3 zón a klidových území (Retour, 2014):

a) 1. zóna

1. zóna je přísná přírodní. Tato zóna zahrnuje nejcennější území s nejvýznačnějšími přírodními hodnotami. Je zde omezen zásah člověka na nejmenší míru a návštěvníkům je vstup povolen pouze po vyznačených turistických trasách. Hranice 1. zóny jsou v terénu vyznačeny červenými pruhy na hraničních stromech a tabulemi 1. zóna NP. Území 1. zóny zaujímají zhruba 13% z celkové rozlohy Národního parku Šumava.

b) 2. zóna

2. zóna je řízenou přírodní zónou. Tvoří jej území s významnými přírodními hodnotami, které jsou již ovlivněny činností člověka a jeho hospodařením. V této zóně probíhá hospodářská činnost, která má za cíl udržet přírodní rovnováhu s co nejširší druhovou rozmanitostí a postupné přiblížení lesních ekosystémů přirozeným společenstvím. 2. zóna se využívá k turistice a rekreaci, pokud nejsou v rozporu s posláním Národního parku Šumava. Pohyb návštěvníků v této zóně není omezen, ale za podmínek dodržování zásad ochrany přírody a návštěvního řádu. Rozloha této zóny je 82% z plochy národního parku.

c) 3. zóna

3. zóna je, tzv. okrajovou zónou. Je to území již značně pozměněné člověkem a zahrnuje střediska soustředěné zástavby. Tato zóna je už určena

k trvalému bydlení, pro služby, zemědělství, turistiku, rekreaci za podmínek dodržování zásad ochrany přírody.

d) Klidová území

Klidová území zahrnují nejceněnější plochy Národního parku z hlediska ochrany živočichů citlivých na přítomnost člověka a ochrany přirozeného rostlinného pokryvu před nadměrným poškozováním. Vstup do těchto klidových území je povolen pouze po značených turistických trasách. Hranice těchto území jsou v terénu vyznačeny tabulemi.

4.2 Přírodní poměry

Území Šumavy je z 60% pokryto lesy. Typickým rostlinným druhem je zde tráva smilka tuhá a jiné mnohem vzácnější a nápadnější druhy rostlin, jako například hořec panonský, prha arnika, kamzičník rakouský, podbělice alpská, pryskyřník platanolistý, oměj šalamounek. Kosodřeviny se zde vyskytují pouze ojediněle a to jen v menších ostrůvcích. Původní přirozené šumavské lesní porosty tvořené květnatými bučinami s bukem a jedlím, smrkem a klenem s bohatým bylinným porostem, jsou k vidění dnes už jen ojediněle. Byly nahrazeny uměle vytvořenými monokulturami smrku. Zbytky původně smíšených porostů jsou již předmětem nejpřísnější ochrany přírody často začleněné do přírodních rezervací a do 1. zón ochrany přírody Národního parku Šumava. Nejznámější lokalitou s původním porostem je Boubínský prales. V nadmořské výšce 1200 m a výše se vyskytují klimaxové horské smrčiny, pro které je charakteristický řídký smrkový porost doplněný porostem jeřábu. V přirozeném stavu jsou však tyto porosty zachovány pouze ojediněle, např. Trojmezna hora a Jezerní hora. Naproti tomu úplně odlišného charakteru jsou smrčiny podmáčené s bohatým mechovým porostem a s typickými kvetoucími druhy sedmikvítku evropského a dřípátkou horskou. Pro šumavská rašeliniště jsou typickým porostem stromové nebo klečové formy borovice blatky. Vzácné jsou zde porosty borovice lesní. V oblastech s balvanitými svahy s bohatší půdou jsou porosty suťových lesů. V těchto lesích převažuje zejména javor klen a jilm. Tyto porosty se vyskytují na Stožci a v okolí Stožecké kaple.

Nejzachovalejšími a nejtypičtějším přírodními prvky Šumavy jsou rašeliniště. Na náhorních pláních jsou to vrchovištní rašeliniště - slatě. V údolní se nacházejí naopak údolní rašeliniště - luhy. Modravsko a okolí Kvildy jsou největšími oblastmi slatí. Slatě jsou z velké části porostlé klečovou formou borovice blatky. Místy se zde vyskytují četná jezírka. Mezi vzácné druhy vrchovištní květeny můžeme zařadit břizu

zakrslou, šichu obojakou a tři druhy masožravé rosnatky, kyhanku sivolistou, klikvu bahenní, suchopýrek trsnatý, aj. Slatě jsou zásobárnou vody a Šumava je na nich existenčně závislá. Porosty luhů nejsou druhově tak pestré jako ve slatích a většina z nich je zatopena vodami Lipna. Nejrozšířenějším druhem je zde stromová forma borovice blatky a bříza pýrovitá. Největším šumavským luhem je Mrtvý luh, který se nachází nedaleko Volar, kde se stéká Teplá a Studená Vltava. Většina slatí a luhů jsou chráněny 1. zónou Národního parku Šumava.

Šumava je velmi bohatá na vodní toky. Hlavní řekou je zde Vltava, která pramení v jihovýchodním svahu Černé hory u Kvildy. Dalším větším tokem je Otava vznikající soutokem horských řek Vydry a Křemelné u Čeřkovy Pily. Dále zde nalezneme množství typických divokých bystřin. Také je zde velké množství menších potoků, jako například Filipohuťský potok, Hamerský potok, Modravský potok a mnoho dalších. Nedaleko Černého jezera na Bílém potoce se nachází největší Šumavský vodopád Bílá strž. Další významným prvkem Šumavy jsou již zmiňovaná ledovcová jezera a rašelinná jezírka.

Šumava je bohatá i na živočišné druhy. Z velkých savců původní predátoři (medvěd hnědý a vlk obecný) již vymizeli. Úspěšně se sem ale vrací rys ostrovid. V hojném počtu je zde jelen evropský a srnčí zvěř. Z menších druhů nalezneme veškeré druhy lasicovitých šelem. Ptačí říši zastupují na Šumavě dnes již velice vzácné druhy lesních kurů, tetřev hlušec, tetřev obecný a jeřábek lesní. Ze vzácných pěvců se můžeme setkat s kosem horským, konipasem horským, skorcem vodním, krkavcem velkým. Nejvzácnější šplhavé ptáky zastupuje datlík tříprstý. Své zástupce zde mají i sovy, např. výr velký, kulíšek nejmenší, kalous ušatý, sova pálená a dravci, jako je jestřáb lesní, krahujec obecný, ostříž lesní, káně rousná a lesní (ŠumavaInfo, 2015).

4.3 Turismus v Národním parku Šumava

Šumava je dnes díky svým přírodním atraktivitám je dnes jednou z turisticky nejvyhledávanějších rekreačních oblastí cestovního ruchu. Turismu se v této souvislosti přikládá velký význam i do budoucna. Turistický rozkvět je spojen s novými rozvojovými možnostmi pro celé území Šumavy (MŽP, 2011). Území Národního parku Šumava je velmi málo ovlivněno negativními důsledky civilizačního vývoje a tak nabízí velmi atraktivní a hodnotný přírodní a krajinný potenciál. Spolu s Biosférickou rezervací Šumava a s přírodně cenným vysoce zalesněným územím

na sousední straně hranice v Bavorsku a Horním Rakousku tvoří turisticky nejvýznamnější region ve střední Evropě (Pícek a kol., 2007).

Cestovní ruch na Šumavě představuje ekonomickou aktivitu, která je spojena ve značné míře s existencí velkoplošných chráněných území Šumavy, a to národního parku a chráněné krajinné oblasti. Cestovní ruch v národním parku je dominující oblastí místní ekonomiky, naproti tomu v navazujícím území chráněné krajinné oblasti, v tzv. nárazníkové a přechodové zóně Biosférické rezervace Šumava je potenciál cestovního ruchu téměř nevyužit.

Turismus je významným faktorem, jenž pozitivně ovlivňuje ekonomiku regionu a v mnoha pohledech pozitivně ovlivňuje také kvalitu života místních obyvatel. Naproti tomu stojí také jeho negativní dopady. Nepřiměřený intenzivní rozvoj může ohrozit přírodní kvalitu území, na niž je ekonomický rozvoj turismu velmi závislý. Existence Národního parku Šumava a Biosférické rezervace Šumava je přínosem z pohledu ochrany přírodních hodnot území. Toto území chrání přírodní potenciál, který je turismem velmi využíván. Přesto velmi atraktivní místa už dnes vykazují známky stavu, jež se blíží dosažení limitu přírodní únosnosti. Turismus tedy svým rozvojem ovlivňuje pozitivně i negativně území, ve kterém se rozvíjí (MŽP, 2011).

Turistický region Šumava nabízí řadu forem turistiky nejen v letní a zimní sezóně, ale i v mimosezónách. Návštěvníci zde můžou vykonávat aktivity jako je pěší turistika, cykloturistika, hipoturistika, vodní turistika, turistika zaměřená na poznávání kulturních a historických památek, zajímavostí a tradic. Šumava disponuje dostatečným potenciálem pro provozování zimních i letních sportů pro různé výkonnostní kategorie. Nabízí možnosti rybolovu, myslivosti a jiných sportovních aktivit (Pavlásek, 2006).

Na území vlastního národního parku jsou především podmínky pro tyto formy turismu (Integranet, 2010):

- **Pěší turistika**

K roku 2009 bylo na území Národního parku Šumava 526 km standardních značených turistických tras a 17 naučných stezek. Na trasách nalezneme odpočívadla (129 objektů), přístřešky (17 objektů), vyhlídky (13 objektů) a vyhlídkové věže (2 objekty). Turistické trasy Národního parku Šumava plynulým přechodem pokračují i mimo území národního parku.

V celém Šumavském regionu tak nalezneme turisticky značené trasy o celkové délce 2500 km. Pro pěší turistiku byla zřízena přechodová místa (17 míst) na státní hranici pro lepší prostupnost území. Na hlavní turistické stezce, která vede nedaleko státní hranice od Nové Pece po Železnou Rudu, jsou k dispozici nouzová nocoviště (6 míst). Postupně dochází ke zkvalitňování doprovodné infrastruktury pro pěší turistiku. V terénu jsou umisťovány další informační tabule a prvky značení.

- **Cykloturistika**

K roku 2010 bylo na území Národního parku Šumava 456 km značených cyklotras. Cyklotrasy dále pokračují i mimo území národního parku a s širším zázemím Šumavy tvoří propojenou síť cyklotras o délce 2456 km. Na cyklistických trasách nechybí ani doprovodná infrastruktura v podobě odpočívadel, informačních tabulí apod. Hlavním problémem cykloturistiky je možnost oddělení cyklistů od ostatních uživatelů cest. Roste zde riziko vzájemné kolize cyklistů a pěších turistů na stezkách pro chodce a cyklisty, a na některých cyklotrasách může vzniknout i riziko kolize cyklistů a aut.

- **Vodní turistika**

Turistický region Šumava nabízí vhodné podmínky pro vodní turistiku v podobě cca 200 km splavných toků řek Vltava, Otava, Úhlava a Blanice. Přímou v národním parku jsou využívány hlavně řeky Vltava (42 km) a Otava (5 km) a nový úsek na řece Vydře (5 km). V zájmu ochrany přírody došlo k významnému zpřísnění režimu splouvání na středním úseku Vltavy (Soumarský Most - Pěkná).

- **Hipoturistika**

Tento druh turistiky s využitím koní je zde teprve na začátku vývoje a rozvíjí se spíše mimo území národního parku. Do území Národního parku Šumava v současné době zasahuje hipostezka na trase Nová Pec - Jelení Vrchy - Stožec - Lenora.

- **Lyžařská turistika**

Šumava poskytuje velmi dobré podmínky pro běžecké lyžování, které je obecně považováno za hlavní zimní sportovní aktivitu. Značené trasy pro lyžaře tvoří propojenou síť, která má délku 465 km, z toho 390 km je udržovaných. Tyto běžecké trasy jsou vedeny především po existujících cyklotrasách a upraveném terénu bývalé „železné opony“. Sjezdové lyžování

je soustředěno především do 3 hlavních lyžařských středisek: Železná Ruda - Špičák, Lipno - Kramolín a Zadov - Churáňov. Lyžařské středisko Železná Ruda - Špičák a Zadov - Churáňov se nacházejí v blízkosti hranice vně národního parku. Středisko Lipno - Kramolín je už mimo území Národního parku Šumava (Integranet, 2010).

4.3.1 Turistická infrastruktura

Celý národní park je protkán sítí turistických tras, cyklotras a lyžařských stop. Tyto trasy návštěvníky národního parku zavedou do krásných míst Šumavy. Trasy jsou v terénu dobře značené. Trasy pro pěší turistiku jsou značeny turistickým pásovým značením, které provedli členové Klubu českých turistů ve spolupráci s pracovníky Národního parku Šumava. Cykloturistické trasy vedou z velké části po zpevněných veřejných či účelových komunikacích. Na těchto trasách turisté musejí počítat s provozem vozidel, která zajišťují hospodářskou činnost a mají povinnost dodržovat pravidla silničního provozu. Cyklotrasy jsou v terénu vyznačeny dřevěnými směrovkami. Na území národního parku vede 246 km cyklotras, které jsou vedeny mimo veřejné komunikace. Návštěvníci Národního parku Šumava mohou mimo tyto trasy navštívit také naučné stezky - Stifterův okruh, Medvědí stezka, Chalupská slat', Boubínský prales, Churáňovsko, Povydří, Třiježerní slat', Hamižná hora, Vchynicko - tetovský plavební kanál, Nýrsko a Železnorudsko. V rámci naučných stezek jsou umístěny tabule s místopisnými informacemi a informacemi o národním parku (Potužák, 2015).

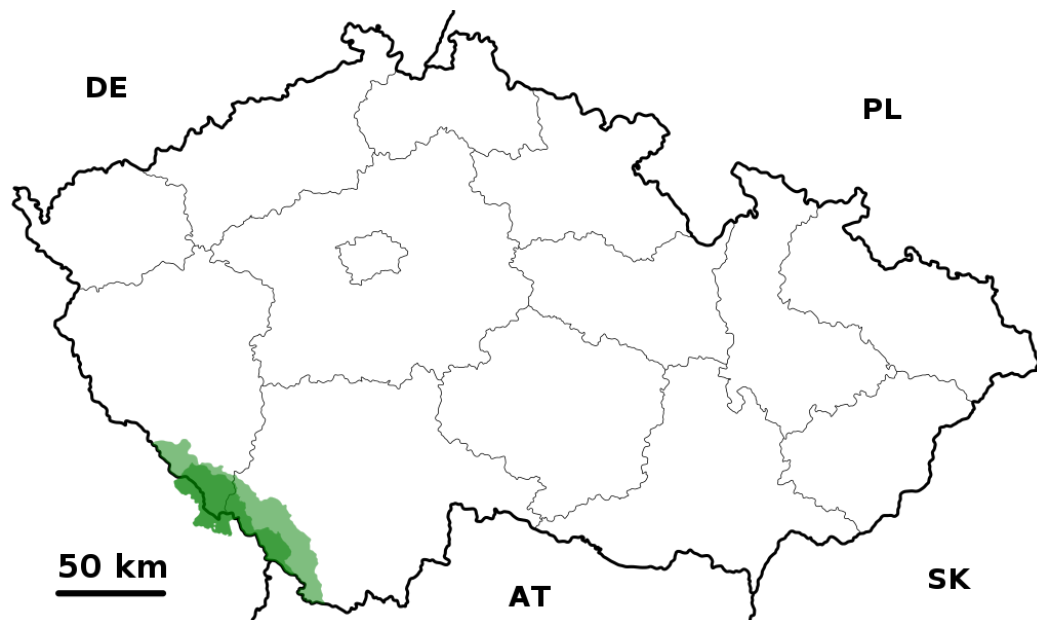
Na území Národního parku Šumava jsou menší střediska sloužící pro zimní a letní rekreaci. Tato střediska mají kapacitu okolo 1000 lůžek a nacházejí se v Prášilech, Srní, na Kvildě, v Nových Hutích, Českých Žlebech - Stožci, Nové Peci a Horní Plané. Národní park také nabízí možnost pěti veřejných tábořišť. V těsné blízkosti národního parku se nacházejí další ubytovací střediska s vyšší kapacitou lůžek.

V rámci parku jsou provozovány správou národního parku informační střediska. Turisté mají možnost navštívit 13 informačních středisek, která mimo základní informace také poskytují návštěvníkům naučný program v podobě výstav a dlouhodobých různě tématicky zaměřených expozic, přednášek a dalších veřejných akcí. Dále jsou zde i informační centra obcí, apod. (Integranet, 2010).

Národní park Šumava nabízí návštěvníkům ekologickou formu dopravy, tzv. ekobusy. Tyto ekologické autobusy jezdí po celé Šumavě v šesti různých

linkách. Dále také nabízí cyklistům možnost přepravy kol za menší poplatek. Tyto linky byly zřízeny především s cílem omezit individuální automobilovou dopravu, která zatěžuje životní prostředí Šumavy (Kúsová, 2006).

Obrázek č. 1: Poloha Národního parku Šumava na území České republiky

Zdroj: (Paloch, 2007).

Obrázek č. 2: Chráněná krajinná oblast a Národní park Šumava

Zdroj: (Šperl, 2015).

5. Metodika

V diplomové práci bylo postupováno dle metody kvantitativního sociologického výzkumu. Výzkum byl prováděn formou dotazníkového šetření ve třech etapách: přípravná fáze, terénní fáze, zpracování dat a jejich interpretace. Dále byl zpracován řízený rozhovor s pracovníkem Správy Národního parku Šumava. Řízený rozhovor byl zaměřen na problematiku návštěvnosti národního parku z pohledu konkrétních zkušeností, realizovaných úspěšných i neúspěšných řešení a možných návrhů na zvýšení návštěvnosti Národního parku Šumava.

V přípravné etapě výzkumu byla prostudována odborná literatura zaměřená především na to, jak správně provádět sociologický výzkum a jak se správně dotazovat respondentů.

Poté následovalo stanovení obecné hypotézy a tří výzkumných otázek:

Obecná hypotéza: Charakteristiky turistických tras v národním parku mají vliv na jejich návštěvnost.

Otázka č. 1: Jaká je motivace návštěvy národního parku jeho návštěvníků? Z jakého/z jakých důvodů chodí návštěvníci do národního parku a proč volí dané trasy návštěvy?

Otázka č. 2: Jaké jsou preference návštěvníků v turistických trasách národního parku?

Otázka č. 3: Jaké jsou socio - demografické charakteristiky návštěvníků turistických tras národního parku?

Dále byly stanoveny pracovní hypotézy, které byly následně statisticky testovány. Pracovních hypotéz bylo po domluvě s vedoucí práce stanoveno celkem 15:

- 1) Důvod návštěvy národního parku nezávisí na věku návštěvníka.
- 2) Důvod výběru trasy nezávisí na pohlaví návštěvníka.
- 3) Důvod výběru trasy nezávisí na věku návštěvníka.
- 4) Opakované navštěvování trasy nezávisí na výši mzdy návštěvníka.
- 5) Délka pobytu nezávisí na výši mzdy návštěvníka.
- 6) Délka pobytu nezávisí na věku návštěvníka.
- 7) Volba dopravního prostředku nezávisí na pohlaví návštěvníka.
- 8) Způsob orientace na trase nezávisí na věku návštěvníka.
- 9) Provozování geocachingu nezávisí na pohlaví návštěvníka.

- 10) Preference parametrů turistických tras nezávisí na věku návštěvníka.
- 11) Hodnocení fyzického stavu trasy nezávisí na dosaženém vzdělání návštěvníka.
- 12) Hodnocení vybavenosti trasy nezávisí na pohlaví návštěvníka.
- 13) Hodnocení informovanosti o trase nezávisí na dosaženém vzdělání návštěvníka.
- 14) Výběr problematické skupiny nezávisí na pohlaví návštěvníka.
- 15) Výběr problematické skupiny nezávisí na věku návštěvníka.

V přípravné etapě následovalo vybrání konkrétních lokalit v Národním parku Šumava, na kterých bude výzkum prováděn. V této etapě bylo potřeba také kontaktovat Správu Národního parku Šumava o provádění výzkumu na jejich území.

Dotazník byl vypracován pro účely výzkumu turismu na katedře biotechnických úprav krajiny FŽP pod vedením Ing. Kamily Svobodové, Ph.D. Dotazník byl rozdělen do tří částí. První část dotazníku byla zaměřena na motivaci návštěvy národního parku. Druhá část byla zaměřena na to, co návštěvníci preferují na trasách a v třetí části dotazníku byly otázky sociodemografické charakteristiky návštěvníků. Dotazník obsahoval celkem 17 otázek. Jednalo se o kombinaci uzavřeného i otevřeného typu otázek. Dotazovaní respondenti měli na výběr z několika variant možných odpovědí, ve kterých mohli zaškrtnout jednu či více možností. Respondentem pro tento výzkum je návštěvník Národního parku Šumava. Vzor dotazníku, viz příloha č. 1.

Dále byly vypracovány otázky pro provedení řízeného rozhovoru s pracovníkem Správy Národního parku Šumava. Pro přípravu otázek byla prostudována literatura zaměřená na problematiku návštěvnosti národního parku. Zpracovaný rozhovor, viz příloha č. 2.

Po vypracování dotazníku, který byl určen pro návštěvníky národního parku, následoval předvýzkum. V rámci předvýzkumu se dal dotazník vyplnit deseti respondentům, od kterých byla poskytnuta zpětná vazba na jednotlivé otázky. Na základě jejich odezvy byly některé otázky přeformulovány, došlo také k poupravění nabízených odpovědí.

Další etapa výzkumu - sběr dat - byla již prováděna na území Národního parku Šumava o víkendech v období letních prázdnin od 1. 7. 2014 do 31. 8. 2014. Oslovený respondent byl nejprve seznámen s výzkumem a poté vyplnil dotazník. Dotazníky byly vyplňovány buď samotným respondentem, kdy si dotazník sám

přečetl a vyplnil, nebo na základě řízeného rozhovoru, kdy dotazovaný respondent odpovídal na přečtené otázky z dotazníku. V rámci výzkumu bylo tímto způsobem vyplněno náhodně oslovenými respondenty 300 dotazníků. Respondenti byli oslovováni na těchto trasách, viz příloha č. 3: Lokality sběru dat.

- Jelení vrchy - podél Schwarzenberského kanálu (modrá turistická trasa),
- Stožec - směrem do Nového Údolí (žlutá turistická trasa),
- Antýgl - podlé řeky Vydry (žlutá a červená turistická trasa),
- Modrava - směrem na Poledník (červená turistická trasa).

Dále byl zpracován řízený rozhovor s pracovníkem Správy Národního parku Šumava. Pro řízený pohovor byl osloven tiskový mluvčí Správy Národního parku Jan Dvořák, který zodpověděl předem připravené otázky týkající se problematiky návštěvnosti Národního parku Šumava. Zpracovaný pohovor, viz příloha č. 2.

Třetí etapou výzkumu bylo zpracování a interpretace sebraných dat. Data byla nejprve vyhodnocena pomocí tabulek relativních četností. Jednalo se o popisnou statistiku, kde poměrná čísla charakterizují strukturu daného souboru z hlediska zkoumaných znaků. Zkoumané znaky byly zpracovány formou koláčových a sloupcových grafů vyjádřené v procentech.

Dále pro vyhodnocení odpovědí byla zvolena metoda testu homogenity multinomických rozdělení (Mrkvička a Petrášková, 2006). Pomocí této metody byly vyhodnoceny stanovené nulové hypotézy.

5.1 Vzorový příklad

Test homogenity multinomických rozdělení

Pro názornost všech výpočtů z kapitoly 6 - Výsledky práce je zde uveden vzorový příklad. Test homogenity multinomických rozdělení byl realizován pomocí chí - kvadrát testu (Mrkvička a Petrášková, 2006).

Na prvcích jediného souboru sledujeme dva znaky, cílem je testovat nulovou hypotézu o nezávislosti sledovaných znaků. V tomto testu je potřeba, aby nejméně 80 % teoretických četností (E) bylo větších než 5 a všechny teoretické četnosti výskytu byly větší než 1. To však nelze u tzv. čtyřpolních tabulek. V případě čtyřpolní tabulky se používá Fisherův faktoriálový test (Mrkvička a Petrášková, 2006).

Budeme testovat hypotézu H_0 : **Důvod návštěvy národního parku nezávisí na věku návštěvníka.**

Nejprve pomocí kontingenčních tabulek byly zapsány počty odpovědí respondentů, které byly rozděleny podle dvou zvolených testovaných znaků. Ve vzorovém příkladu je jedním znakem sociodemografický ukazatel - věk návštěvníka a druhým sledovaným znakem je důvod návštěvy národního parku. Počty odpovědí byly zapsány do následující tabulky č. 2, jsou to pozorované četnosti (O).

Tabulka č. 2: Vzorový příklad: Četnost - Důvodu návštěvy národního parku dle věku návštěvníka

O	Setkání s přáteli	Pohyb / sportovní vyžití	Poznání nových míst	Aktivní odpočinek	Být v kontaktu s přírodou
30 let a méně	25	42	17	38	24
31 až 45 let	15	32	19	27	27
46 let a více	17	31	13	32	26
Celkem	57	105	49	97	77

Z takto rozříděného počtu odpovědí, byla následně vypočítána očekávaná četnost (E). Počty očekávané četnosti (E) jsou zaznamenány v následující tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Vzorový příklad: Očekávaná četnost - Důvodu návštěvy národního parku dle věku návštěvníka

E	Setkání s přáteli	Pohyb / sportovní vyžití	Poznání nových míst	Aktivní odpočinek	Být v kontaktu s přírodou
30 let a méně	20,52	37,79	17,64	34,91	27,71
31 až 45 let	16,60	30,58	14,27	28,25	22,43
46 let a více	19,88	36,62	17,09	33,83	26,86
Celkem	57	105	49	97	77

E	Vymanit se z každodenní rutiny	Strávit čas o samotě	Navštívit konkrétní místo / geocaching	Jiný důvod návštěvy	Celkem
30 let a méně	18,72	3,96	19,80	12,96	194
31 až 45 let	15,15	3,20	16,02	10,49	157
46 let a více	18,14	3,84	19,18	12,56	188
Celkem	52	11	55	36	539

Testovací statistikou je součet:

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

dosazením do tohoto vzorce byla získána hodnota $\chi^2 = 30,39$.

Hypotéza H_0 bude zamítnuta, pokud $\chi^2 \geq \chi_{(m-1)(n-1)}^{(\alpha)}$, kde m , n , jsou rozměry tabulky (m – počet řádků, n – počet sloupců). U vzorové tabulky č. 3 je počet řádků

roven 3 a počet sloupců je roven 9, počet stupňů volnosti je vyjádřen vztahem $v = (3-1) (9-1) = 16$. Dále byla potřeba stanovit hladinu významnosti. Hladina významnosti tohoto testu je přibližně α , pro všechny výpočty byla stanovena 5% hladina významnosti (Mrkvička a Petrášková, 2006). V tabulkách tedy nalezneme, že 95%-ní kvantil rozdělení χ^2 je pro 16 stupeň volnosti roven 26,296 viz příloha č. 4 - Kritické hodnoty testovaného kritéria Chí-kvadrát.

V tomto vzorovém příkladu je $\chi^2 = 30,39 > 26,96 = \chi_{16}^2(0,05)$. Na základě této testovací statistiky stanovená hypotéza H_0 byla zamítnuta. Dospíváme tedy k závěru, **že věk návštěvníka má vliv na důvody návštěvy národního parku.**

6. Současný stav řešené problematiky

V NP Šumava proběhl v roce 2011 průzkum „Monitoring návštěvníků regionu Šumava“. Průzkum proběhl ve dvou etapách - léto 2011 (sběr dat: červenec - září 2011) a zima 2010/2011 (sběr dat: prosinec 2010 - březen 2011). Průzkum zadala agentura Czech Tourism. Výsledky průzkumu uvádím níže.

Národní park Šumava je jednou z turisticky nejoblíbenějších oblastí cestovního ruchu v České republice. To potvrzují i statistické údaje návštěvnosti Národního parku Šumava, ze kterých vyplývá, že od roku 1996 se návštěvnost o třetinu zvýšila. Mezi nejoblíbenější, a tak i nejčastěji navštěvovaná místa, patří Prameny Vltavy, Jezerní slat', Poledník, Bučina, Povyďří, Jezero Laka, Stožecká kaple, Plešné jezero a Schwzemberský plavební kanál. Návštěvníky neláká pouze krásná příroda, ale i možnost aktivního trávení volného času a spokojenost s poskytovanými službami.

Typickými návštěvníky Šumavy jsou především Češi, kteří tvoří téměř 90% návštěvnosti. Více než 80% z nich má nejméně středoškolské vzdělání. Návštěvníci národní park navštěvují nejen kvůli přírodě, ale i za účelem aktivní dovolené či pobytu, oceňují zde klid a kvalitní životní prostředí. Nejvíce návštěvníků spadá do věkové kategorie od 26 do 45 let věku a na Šumavu přijíždějí nejčastěji s partnerem, přáteli či známými. Zhruba 40% návštěvníků přijíždí také s dětmi. Převážná většina návštěvníků (téměř 90%) si pobyt v národním parku zajišťuje sama, organizovaná turistika tak zde tvoří velice nízký podíl. Návštěvníci přijíždějí především vlastním autem (88%), zbývající návštěvníci přijíždějí pak autobusem a vlakem. Místem trvalého bydliště návštěvníků je často Praha, Českobudějovicko, Plzeňsko nebo přímo region Šumava.

V letním období do Národního parku Šumava zavítá zhruba čtvrtina návštěvníků poprvé. Většina dotázaných návštěvníků jezdí na Šumavu opakovaně, téměř polovina v letním období i pravidelně. 65% návštěvníků zůstává na 3 až 7 nocí, 17% tvoří jednodenní návštěvníci a na více než 7 dní zde zůstává pouze 10% návštěvníků.

Hlavními důvody proč návštěvníci přijíždějí na Šumavu, jsou:

- turistika, možnost aktivního sportovního vyžití,
- poznání a krásám přírody a krajiny,
- relaxace,
- zdravé životní prostředí, klid a ticho.

Z toho lze stanovit čtyři hlavní cílové skupiny návštěvníků Šumavy, kterými jsou aktivní milovníci přírody, sportovci a aktivně orientovaní turisté, rodiny s dětmi, senioři.

Mezi hlavní formy cestovního ruchu v letním období patří především déleodobá, obvykle týdenní dovolená, pobytová rekreace spojená s dovolenou či prázdninami. Šumava patří mezi nejatraktivnější regiony s velkým množstvím realizace oblíbených volnočasových aktivit. Průzkumy však naznačují tendenci ke kratšímu pobytu. Mezi hlavní aktivity patří zejména pěší turistika, cykloturistika, poznávací turistika, koupání a vodní sporty (Pracovní skupina "Cestovní ruch v regionu NP Šumava", 2011).

SWOT analýza

Pomocí silných a slabých stránek se dá shrnout současná situace turismu v Národním parku Šumava a pro jeho další rozvoj se dají stanovit příležitosti, kterých je třeba využít a hrozby, kterým je naopak nutno se vyhnout (Pracovní skupina "Cestovní ruch v regionu NP Šumava", 2011):

Silné stránky

- obraz čisté Šumavy (ekologicky hodnotná a málo poškozená příroda, přírodní a krajinná atraktivita území),
- programy pro veřejnost a kulturní akce organizované v rámci Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava,
- jedinečné území pro aktivní turistiku, kvalitní síť cyklostezek pro pěší i cyklisty,
- trasy pro vozíčkáře,
- síť informačních a návštěvnických center,
- klimatické podmínky umožňující celoroční aktivní rekreaci (výborné podmínky pro letní i zimní sporty),
- zlepšující se kvalita ubytovacích a stravovacích zařízení,
- letní autobusová doprava v podobě ekobusů v národním parku,
- příhraniční region (blízko i pro zahraniční turisty).

Slabé stránky

- nekonceptnost ochrany přírody, nedostatečná objasněnost klíčových problémů,
- limity ochrany přírody omezující investiční aktivity,
- v některých oblastech chybějící a nevyvážená infrastruktura cestovního ruchu,
- sezónnost nabídky,

- omezená nabídka pro špatné počasí,
- konflikty s pěšími turisty, cykloturisty a automobily,
- nedostatečná informovanost o existující nabídce infrastruktury pro cestovní ruch,
- nedostatek parkovacích míst,
- nedostatečná nabídka ubytování s vyšší kvalitou,
- nedostatečné a neprovázané autobusové a vlakové spojení.

Příležitosti

- prezentace regionu jako přírodní a krajinářsky jedinečné oblasti,
- rozvoj šetrného turismu (v posledních letech velmi atraktivní),
- potenciál pro ozdravné a wellness pobyty,
- rozvoj integrovaného přeshraničního systému,
- řešení vznikající kolize mezi uživateli tras,
- podpora budování doplňkové infrastruktury,
- zlepšení struktury nabídky služeb s příznivým dopadem do místní a regionální ekonomiky,
- spolupráce mezi obcemi a soukromým sektorem,
- dobudování obsluhy turistických tras včetně sociálních zařízení a občerstvení.

Hrozby

- úbytek turistů a návštěvníků,
- poškození image čisté Šumavy,
- malá podpora a nedostatek finančních prostředků pro zlepšení technické a sociální infrastruktury,
- potlačení rekreačních aktivit příliš striktní ochranou životního prostředí,
- sezónnost nabídky,
- nestálost počasí,
- přírodní kalamity (polomy, kůrovec),
- nezájem podnikatelů o zlepšení poskytovaných služeb,
- neochota ke vzájemné spolupráci mezi obcemi a soukromým sektorem,
- konkurence mezi regiony (Třeboňsko, Lázeňský trojúhelník), ztráta konkurenceschopnosti.

Ze SWOT analýzy plyne, že mezi základní pilíře, na kterých je cestovní ruch v národním parku postaven, patří především neporušená příroda a čisté životní

prostředí. Toto území získává také na atraktivitě, díky síti turistických tras a cyklotras, dalším pozitivem, které láká návštěvníky, jsou doprovodné programy v návštěvnických a informačních centrech. Výhodou je zde i dostatečná ubytovací kapacita, ale značným nedostatkem je absence kvalitnějších ubytovacích zařízení. I Šumava jako jiná turistická centra se potýká s mnoha nedostatky a problémy, které mohou negativně ovlivnit její návštěvnost. Hlavními hrozbami jsou sezónnost, úbytek turistů a návštěvníků, nedostatek financí na zlepšování infrastruktury pro cestovní ruch.

7. Výsledky

Veškerá data a výpočty použité k vyhodnocení relativních četností a stanovených hypotéz lze nalézt na příloženém CD.

V rámci výzkumu bylo vyplněno a sebráno 300 dotazníků. Z celkového počtu dotázaných návštěvníků bylo 202 pěších turistů a 98 cyklistů.

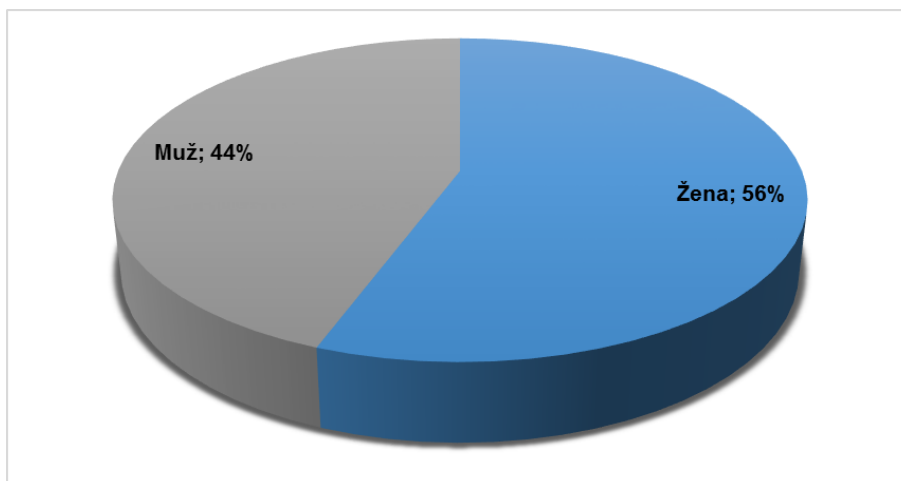
7.1 Sociodemografické charakteristiky návštěvníků

Dle sociodemografické charakteristiky návštěvníků můžeme respondenty rozdělit do několika základních skupin podle jejich pohlaví, věku, dosaženého vzdělání a průměrného měsíčního příjmu.

1. Pohlaví návštěvníka

Z obrázku č. 3: Pohlaví návštěvníka vyplývá, že zastoupení návštěvníků podle pohlaví je téměř rovnoměrné, z 300 dotázaných respondentů bylo 167 žen a 133 mužů. Ve výzkumu nebyl předem stanoven žádný přesný počet oslovených mužů a žen.

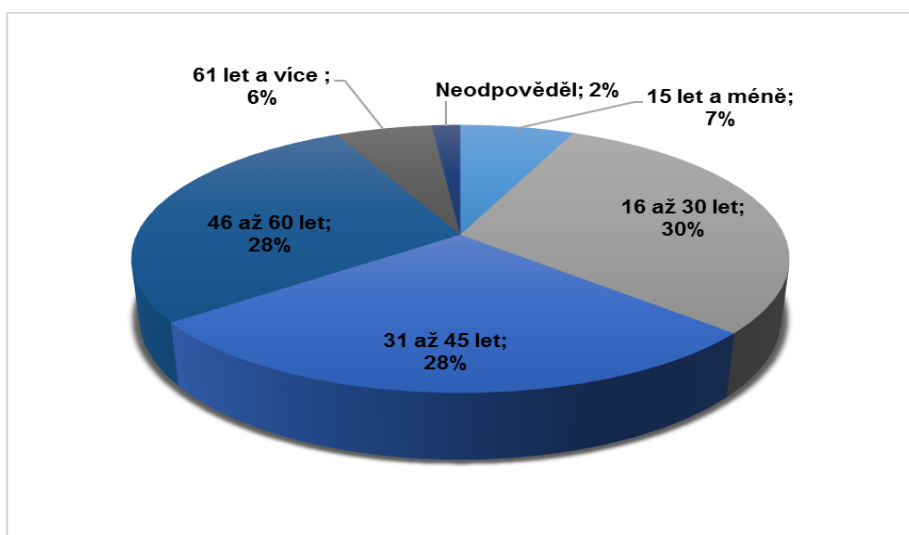
Obrázek č. 3: Pohlaví návštěvníka

2. Věk návštěvníka

Zobrazku č. 4: Věk návštěvníka je zřejmé, že největší zastoupení návštěvníků v Národním parku Šumava je ve věku 16 až 30 let, 31 až 45 let, 46 až 60 let, všechny tyto věkové kategorie jsou zastoupeny rovnoměrně. Nejnižší zastoupení má věková kategorie 61 a více let.

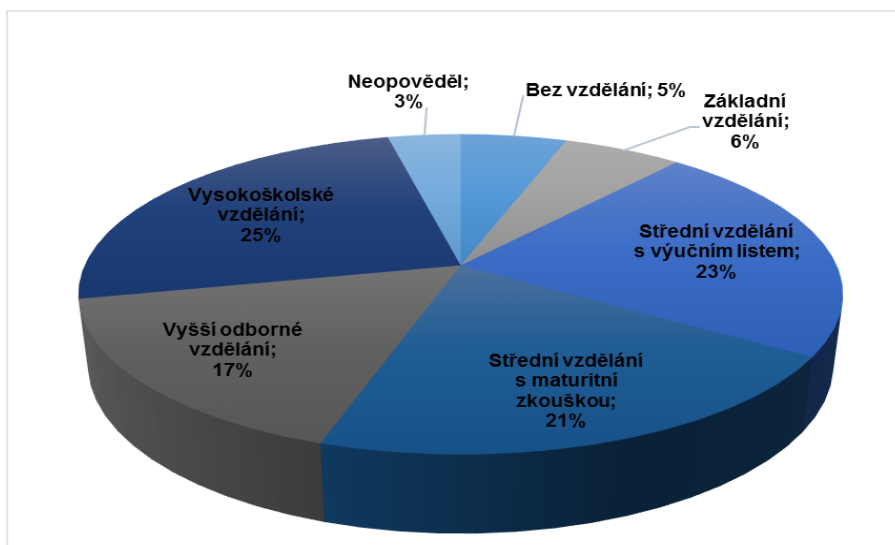
Obrázek č. 4: Věk návštěvníka

3. Nejvyšší dosažené vzdělání návštěvníka

Největší zastoupení návštěvníků je s vysokoškolským vzděláním (25%), středním vzděláním s výučním listem (23%), středním vzděláním s maturitní zkouškou (21%) a vyšším odborným vzděláním (17%). Všechny tyto kategorie jsou téměř rovnoměrně zastoupeny. Viz obrázek č. 5: Nejvyšší dosažené vzdělání návštěvníka.

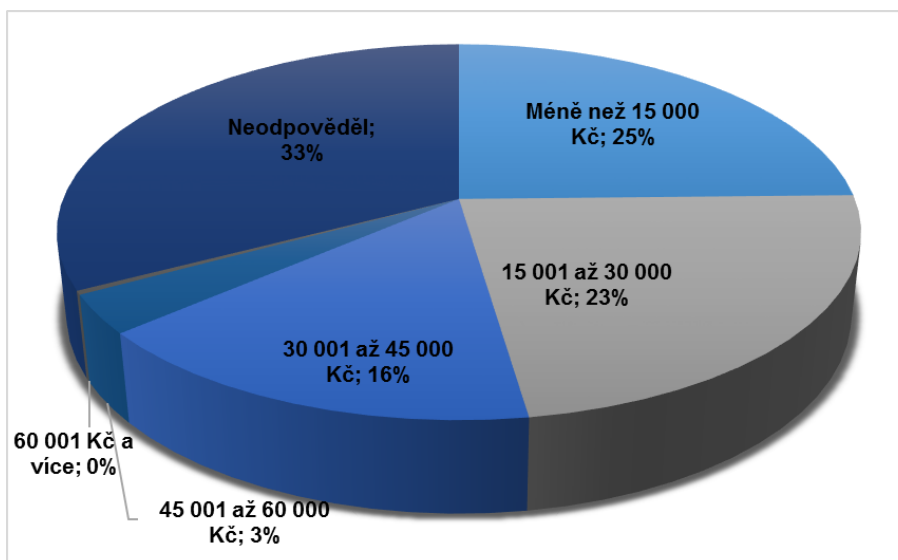
Obrázek č. 5: Nejvyšší dosažené vzdělání návštěvníka

4. Výše průměrného měsíčního příjmu návštěvníka

Na otázku průměrného měsíčního příjmu, neodpověděla téměř 1/3 dotázaných respondentů. Ze zbylého vzorku respondentů vyplývá, že nejvíce návštěvníků je s průměrným měsíčním příjmem pod 15 000 Kč a 15 001 - 30 000 Kč. Viz obrázek č. 6: Průměrný měsíční příjem návštěvníka.

Obrázek č. 6: Průměrný měsíční příjem návštěvníka

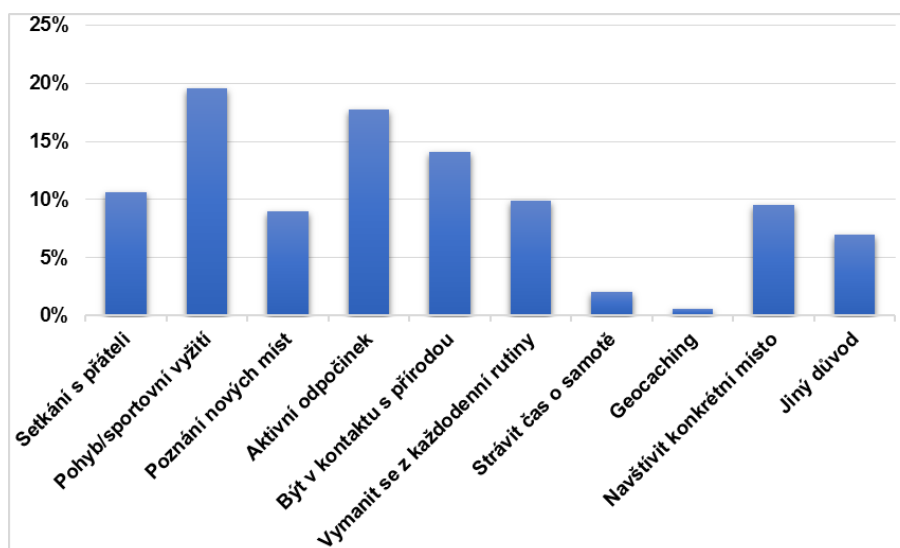
7.2 Motivace návštěvy národního parku

Otázky:

1. Jaký je důvod Vaší návštěvy tady v národním parku?

Na otázku, která se návštěvníků dotazovala, z jakého důvodu navštívili národní park, byla nejčastěji zvolena odpověď pohyb/sportovní vyžití (20%), aktivní odpočinek (18%) a kontakt s přírodou (14%). Dále se nejčastěji vyskytovaly odpovědi: setkání s přáteli (11%), vymanit se z každodenní rutiny (10%) a poznání nových míst (9%). Viz obrázek č. 7: Důvod návštěvy v národním parku. V této otázce měli respondenti možnost zaškrtnout více odpovědí.

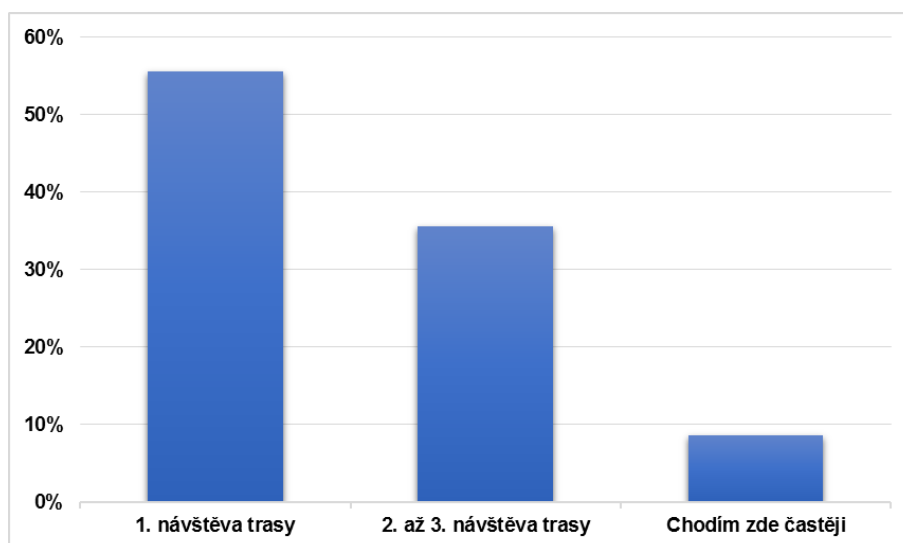
Obrázek č. 7: Důvod návštěvy v národním parku

2. Jdete touto trasou poprvé?

Tato otázka směřovala ke zjištění, zda je návštěvník na trase poprvé či už zde byl, nebo trasu navštěvuje častěji. Z výzkumu vyplývá, že více jak polovina dotázaných návštěvníků danou trasu navštívila poprvé (56%). Nejméně se zde vyskytují návštěvníci, kteří chodí na trase častěji, tj. jsou zde více jak po třetí. Viz obrázek č. 8: Počet návštěv na trase. Dotázaní návštěvníci na tuto otázku mohli vybrat pouze jednu z možných variant.

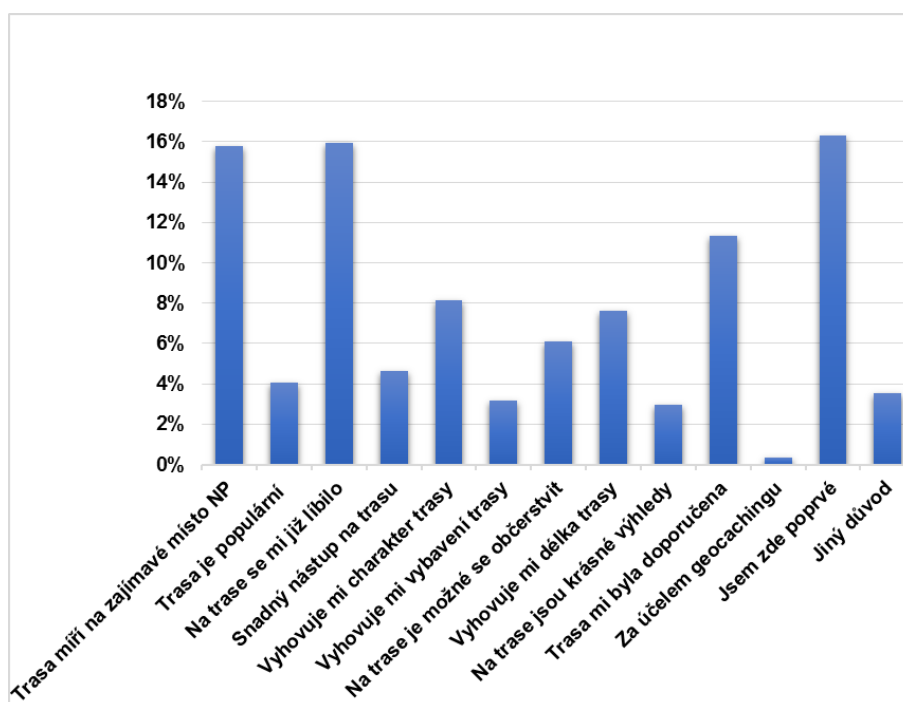
Obrázek č. 8: Počet návštěv na trase

3. Z jakého důvodu, příp. z jakých důvodů jste si vybral/a právě tuto trasu?

V odpovědích na tuto otázku se nejčastěji vyskytovala varianta z důvodu, že trasa míří na zajímavé místo národního parku (16%), na trase již byli a líbilo se jim zde (16%) nebo naopak zde byli poprvé (16%). Dalšími častými důvody bylo, že jim trasa byla někým doporučena nebo vyhovující délka trasy, vyhovující charakter trasy a možnost občerstvení na trase. Viz obrázek č. 9: Důvod výběru trasy. Respondenti mohli vybrat i více odpovědí.

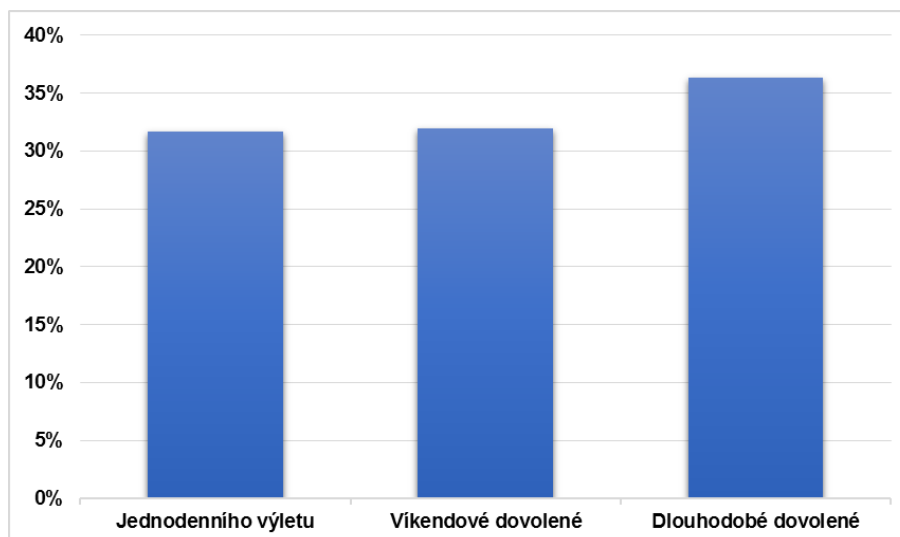
Obrázek č. 9: Důvody výběru trasy

4. Vaše návštěva této trasy je v rámci:

V odpovědích na otázku v rámci jakého výletu či dovolené návštěvník navštívil danou trasu, byly odpovědi téměř vyrovnané. Respondenti vybírali z možností jednodenního výletu (32%), víkendové dovolené (32%) a dlouhodobé dovolené (36%), z těchto variant mohli vybrat pouze jednu možnost. Viz obrázek č. 10: Návštěva trasy v rámci různých typů dovolené.

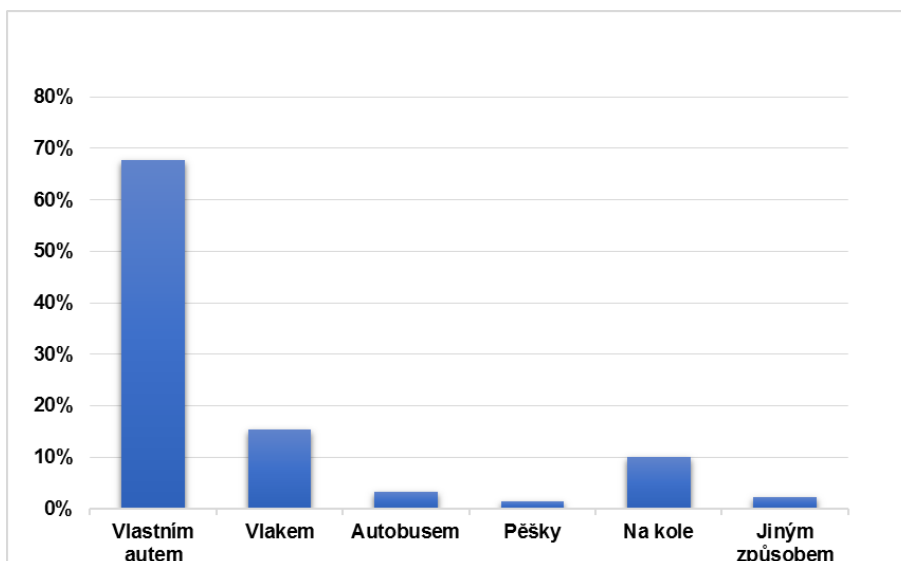
Obrázek č. 10: Návštěva trasy v rámci různých typů dovolené

5. Do národního parku / na nástup této trasy / jste přicestoval/a:

Cílem této otázky bylo zjistit jakým způsobem se návštěvníci národního parku do parku či na trasu dopravují. Z výzkumu bylo zjištěno, že více jak polovina dotázaných návštěvníků do národního parku / na trasu přicestovala vlastním autem (68%). Dalším způsobem dopravy byl vlak (15%) či kolo (10%). Viz obrázek č. 11: Způsob přicestování do národního parku / na nástup trasy. Respondenti mohli vybrat pouze jednu odpověď.

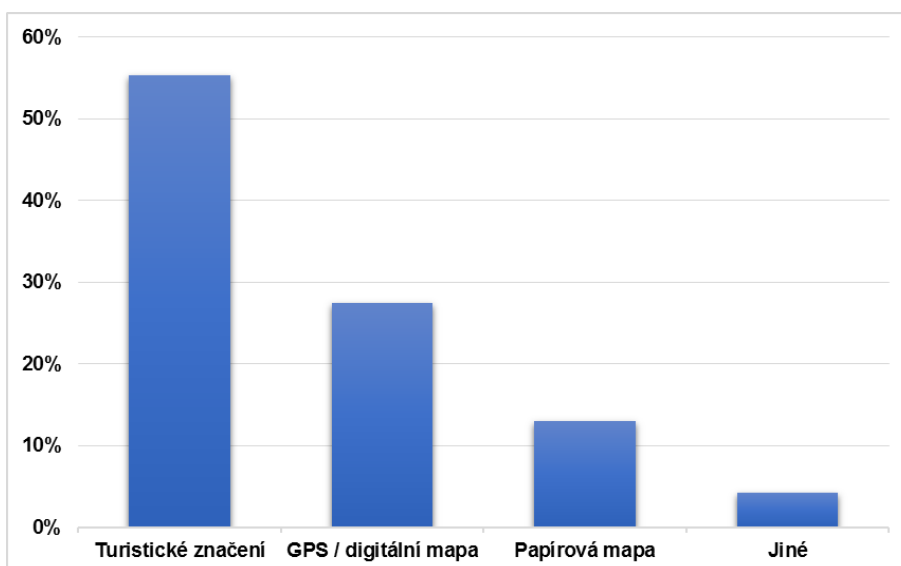
Obrázek č. 11: Způsob přicestování do národního parku / na nástup trasy

6. Podle čeho se orientujete v trasách národního parku?

Na otázku podle čeho se návštěvník orientuje na trasách národního parku, více jak polovina odpovědí byla, že se orientují podle turistického značení (55%). Dále pak častěji využívají k orientaci GPS či digitální mapy v mobilním telefonu, tabletu (28%). Viz obrázek č. 12: Způsob orientace na trasách národního parku. V této otázce dotázaný návštěvník mohl zaškrtnout i kombinací více odpovědí.

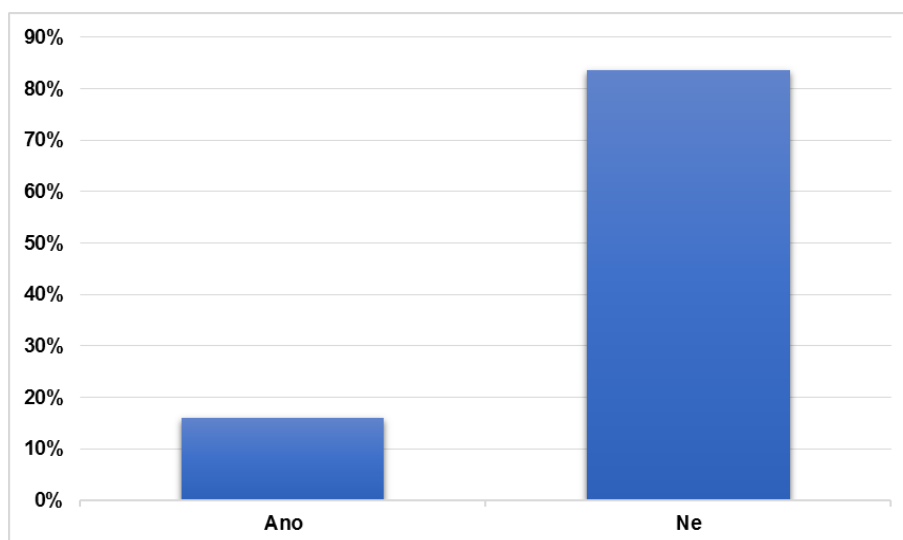
Obrázek č. 12: Způsob orientace na trasách národního parku

7. Provozujete geocaching?

Na otázku zda návštěvník provozuje geocaching jednoznačně převažují odpovědi, že neprovozují. Jen (16%) dotázaných respondentů odpovědělo kladně, že geocaching provozují. Viz obrázek č. 13: Provozování geocachingu.

Obrázek č. 13: Provozování geocachingu

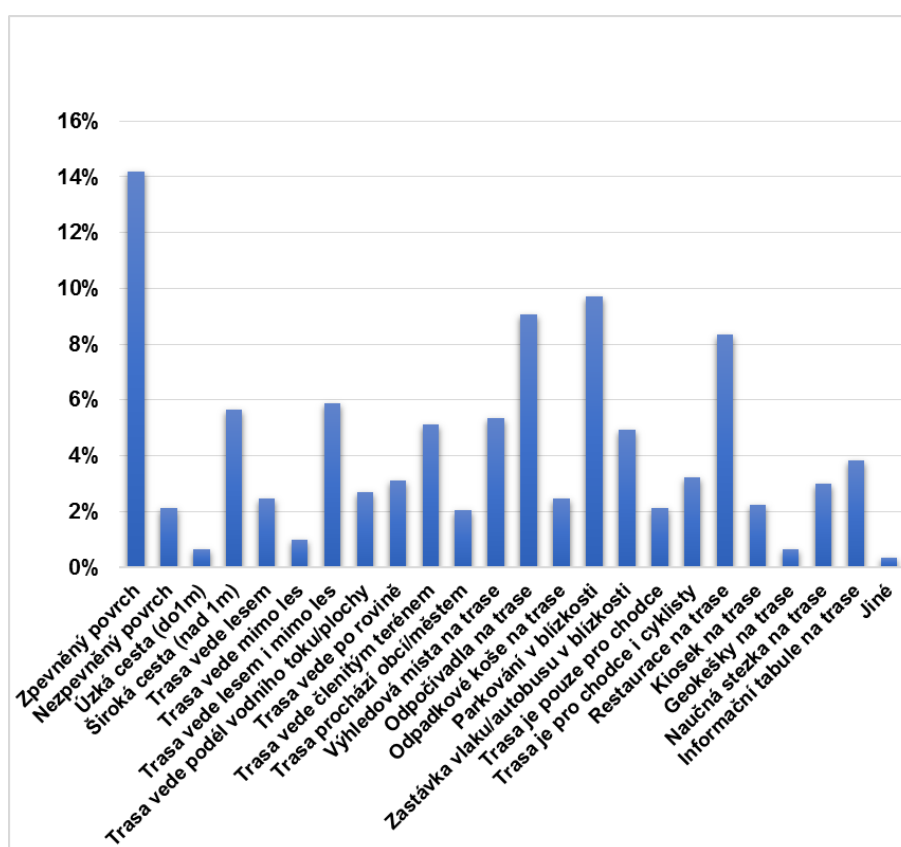
7.3 Preference návštěvníků

Otázky:

1. Označte, jaké parametry turistických tras preferujete (obecně, uvažujte i mimo národní park).

Cílem této otázky bylo zjistit všeobecně, jaké parametry turisté na trasách preferují. Respondenti u této otázky mohli zvolit více odpovědí. Z obrázku č. 14: Preference parametrů turistických tras, plyne, že návštěvníci preferují trasy se zpevněným povrchem (14%), trasy kde naleznou v blízkosti parkování (10%), odpočívadla (9%) a možnost občerstvení v podobě restaurací na trasách (8%).

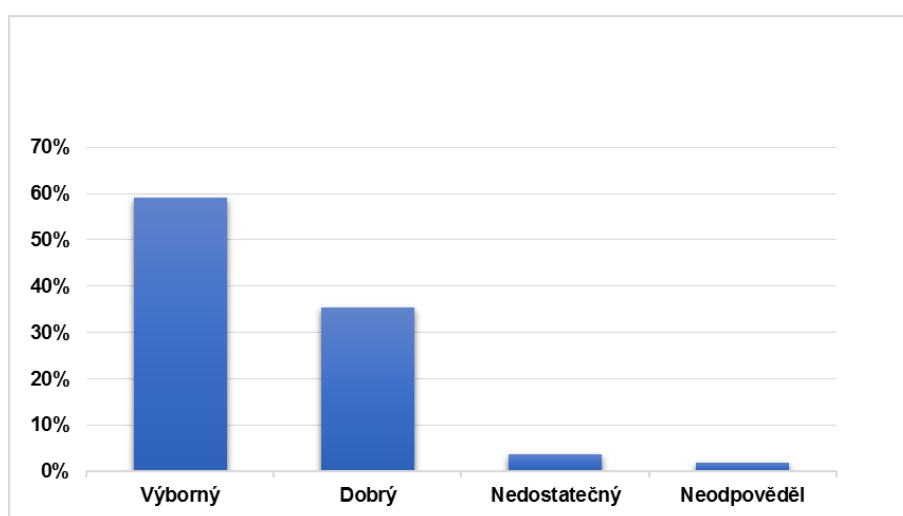
Obrázek č. 14: Preference parametrů turistických tras

2. Ohodnoťte stav turistických tras v národním parku z pohledu fyzického stavu trasy:

V této otázce měl respondent ohodnotit fyzický stav trasy, tj. povrch trasy, kameny na trase, erozí poškozená trasa. K hodnocení byla použita stupnice 1, 2, 3, kde 1 = výborně není třeba nic měnit, 2 = dobře, průměrné hodnocení a 3 = nedostatečně, špatné hodnocení. Tímto způsobem více jak polovina (59%) dotázaných odpovědělo, že fyzický stav tras je výborný a není třeba nic měnit. (35%) dotázaných shledává stav tras dobrý. Viz obrázek č. 15: Hodnocení fyzického stavu tras.

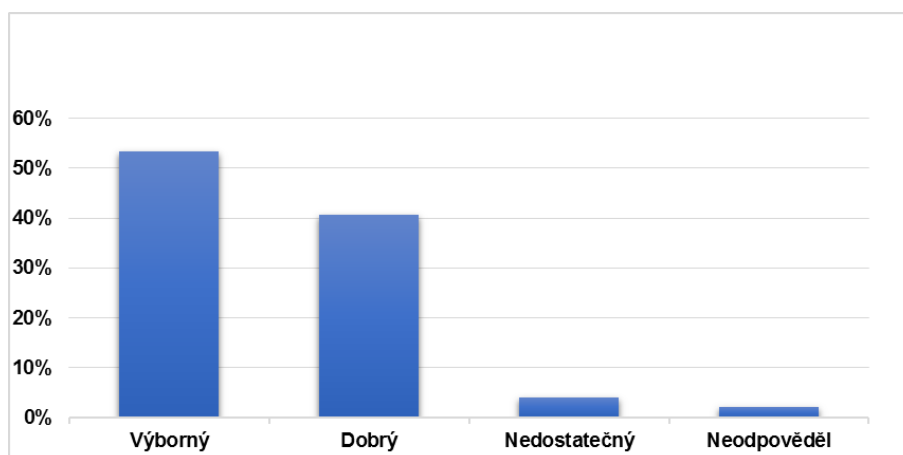
Obrázek č. 15: Hodnocení fyzického stavu tras

3. Ohodnoťte stav turistických tras v národním parku z pohledu vybavenosti trasy:

V této otázce měl respondent ohodnotit vybavenost trasy, tj. lavičky na trasách, informační cedule, apod. K hodnocení byla použita stupnice 1, 2, 3, kde 1 = výborně není třeba nic měnit, 2 = dobře, průměrné hodnocení a 3 = nedostatečně, špatné hodnocení. Tímto hodnocením opět více jak polovina (53%) dotázaných odpovědělo, že vybavenost tras je výborná a není třeba nic měnit. (41%) dotázaných shledává vybavenost tras dobrou. Viz obrázek č. 16: Hodnocení vybavenosti tras.

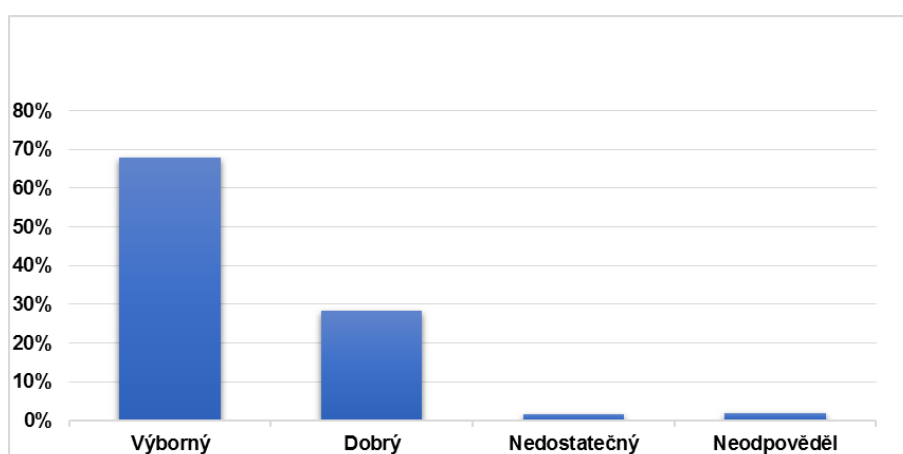
Obrázek č. 16: Hodnocení vybavenosti tras

4. Ohodnoťte stav turistických tras v národním parku z pohledu informovanosti o trase:

V této otázce měl respondent ohodnotit informovanost o trase, tj. letáky, informační cedule mimo trasu, apod. K hodnocení byla použita stupnice 1, 2, 3, kde 1 = výborně není třeba nic měnit, 2 = dobře, průměrné hodnocení a 3 = nedostatečně, špatné hodnocení. Tímto hodnocením značná nadpolovina (68%) dotázaných odpovědělo, že informovanost o trase je výborná a není třeba nic měnit. (28%) dotázaných shledává informovanost o trasách dobrou. Viz obrázek č. 17: Hodnocení informovanosti o trasách.

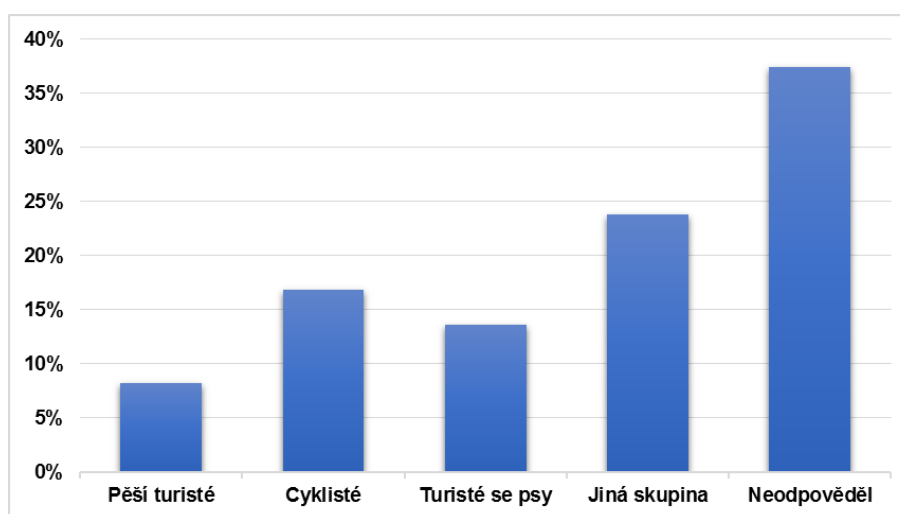
Obrázek č. 17: Hodnocení informovanosti o trasách

5. Je některá z následujících skupin návštěvníků národního parku z Vašeho pohledu problematická, pokud ji potkáte na turistické trase?

Na otázku problematických skupin návštěvníků (37%) dotázaných respondentů neodpovědělo. Možná z důvodu, že jim právě žádná skupina návštěvníků na trasách nevadí a neshledávají ji za problematickou. (24%) odpovědí byla varianta jiná skupina, nečastější odpovědi, byli zde neukáznění návštěvníci, neukázněné děti a bezohlední turisté. Viz obrázek č. 18: Problematické skupiny na trasách.

Obrázek č. 18: Problematické skupiny na trasách

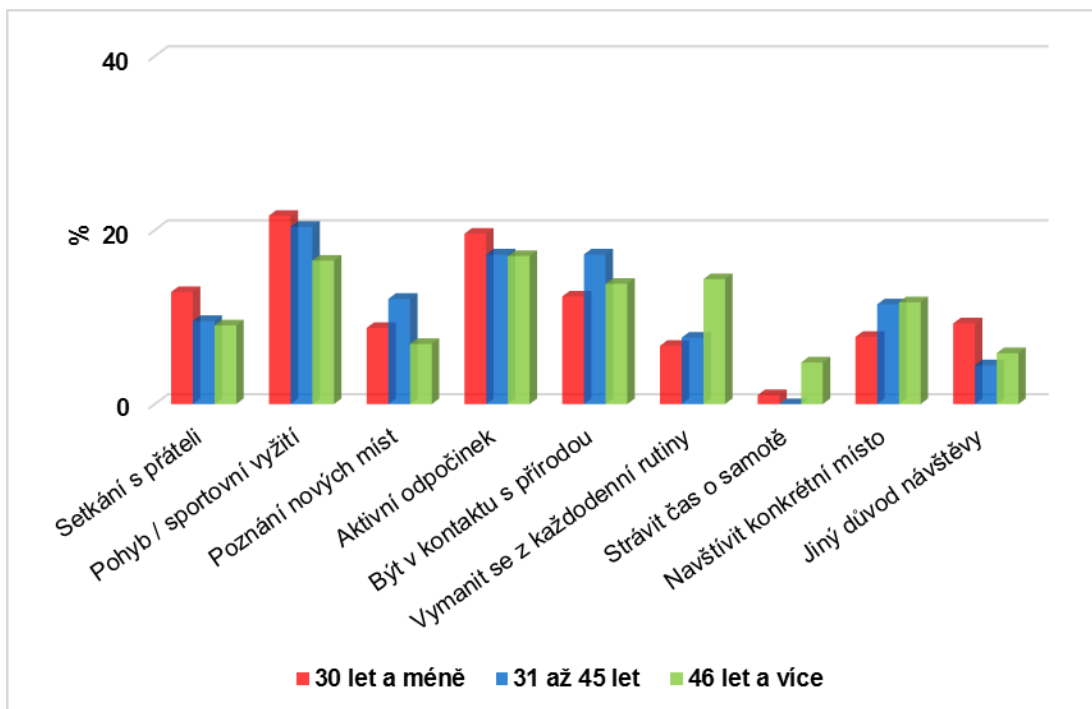

7.4 Testování statistických hypotéz

1. Závislost důvodu návštěvy národního parku na věku návštěvníků

Pro zjištění, zda důvod návštěvy národního parku souvisí s věkem návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Důvod návštěvy národního parku nezávisí na věku návštěvníka.**

Obrázek č. 19: Důvod návštěvy v národním parku dle věku návštěvníka

Tabulka č. 4: Četnost - Důvodu návštěvy národního parku dle věku návštěvníka

<i>o</i>	Setkání s přáteli	Pohyb / sportovní vyžití	Poznání nových míst	Aktivní odpočinek	Být v kontaktu s přírodou
30 let a méně	25	42	17	38	24
31 až 45 let	15	32	19	27	27
46 let a více	17	31	13	32	26
Celkem	57	105	49	97	77

<i>o</i>	Vymanit se z každodenní rutiny	Strávit čas o samotě	Navštívit konkrétní místo / geocaching	Jiný důvod návštěvy	Celkem
30 let a méně	13	2	15	18	194
31 až 45 let	12	0	18	7	157
46 let a více	27	9	22	11	188
Celkem	52	11	55	36	539

Tabulka č. 5: Očekávaná četnost - Důvodu návštěvy národního parku dle věku návštěvníka

<i>E</i>	Vymanit se z každodenní rutiny	Strávit čas o samotě	Navštívit konkrétní místo / geocaching	Jiný důvod návštěvy	Celkem
30 let a méně	18,72	3,96	19,80	12,96	194
31 až 45 let	15,15	3,20	16,02	10,49	157
46 let a více	18,14	3,84	19,18	12,56	188
Celkem	52	11	55	36	539

Hodnota testovací statistiky je:

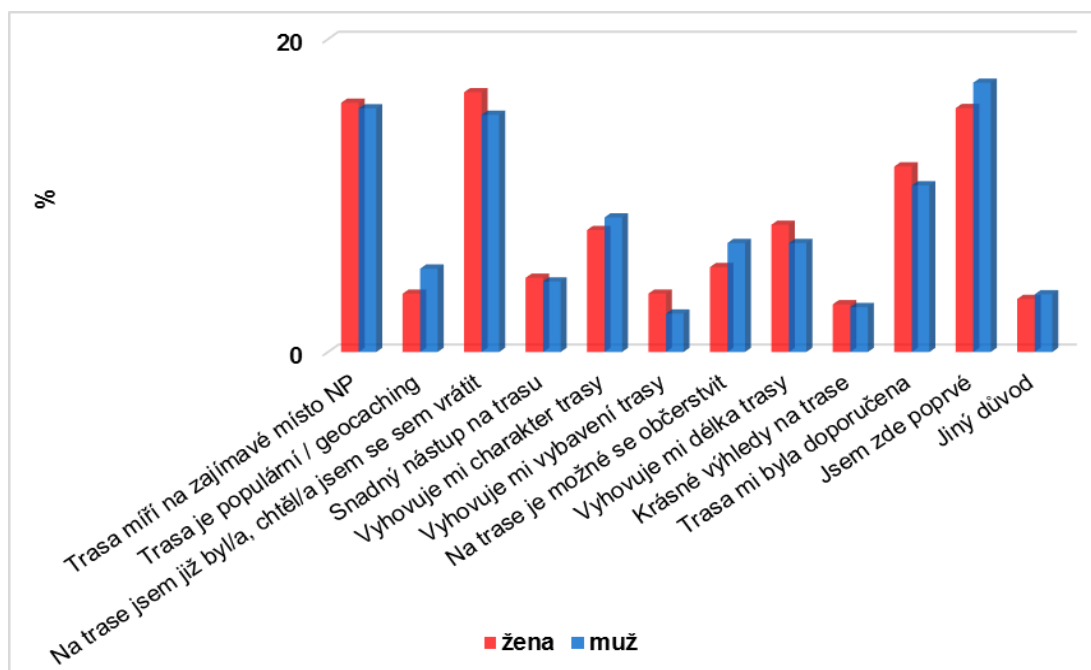
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 30,39.$$

Protože $\chi^2 = 30,39 > 26,296 = \chi^2_{16}(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že věk návštěvníka má vliv na důvod návštěvy národního parku.**

2. Závislost důvodu výběru trasy na pohlaví návštěvníka

Pro zjištění, zda důvod výběru trasy v národním parku souvisí s pohlavím návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Důvod výběru trasy nezávisí na pohlaví návštěvníka.**

Obrázek č. 20: Důvod výběru trasy dle pohlaví návštěvníka

Tabulka č. 6: Četnost - Důvodu výběru trasy v národním parku dle pohlaví návštěvníka

<i>o</i>	Trasa míří na zajímavé místo NP	Trasa je populární / geocaching	Na trase jsem již byl/a, chtěl/a jsem se sem vrátit	Snadný nástup na trasu
Žena	47	11	49	14
Muž	38	13	37	11
Celkem	85	24	86	25

<i>o</i>	Vyhovuje mi charakter trasy	Vyhovuje mi vybavení trasy	Na trase je možné se občerstvit	Vyhovuje mi délka trasy
Žena	23	11	16	24
Muž	21	6	17	17
Celkem	44	17	33	41

<i>o</i>	Krásné výhledy na trase	Trasa mi byla doporučena	Jsem zde poprvé	Jiný důvod
Žena	9	35	46	10
Muž	7	26	42	9
Celkem	16	61	88	19

<i>o</i>	Celkem
Žena	295
Muž	244
Celkem	539

Tabulka č. 7: Očekávaná četnost - Důvodu výběru trasy v národním parku dle pohlaví návštěvníka

<i>E</i>	Trasa míří na zajímavé místo NP	Trasa je populární / geocaching	Na trase jsem již byl/a, chtěl/a jsem se sem vrátit	Snadný nástup na trasu
Žena	46,52	13,14	47,07	13,68
Muž	38,48	10,86	38,93	11,32
Celkem	85	24	86	25

<i>E</i>	Vyhovuje mi charakter trasy	Vyhovuje mi vybavení trasy	Na trase je možné se občerstvit	Vyhovuje mi délka trasy
Žena	24,08	9,30	18,06	22,44
Muž	19,92	7,70	14,94	18,56
Celkem	44	17	33	41

<i>E</i>	Krásné výhledy na trase	Trasa mi byla doporučena	Jsem zde poprvé	Jiný důvod
Žena	8,76	33,39	48,16	10,40
Muž	7,24	27,61	39,84	8,60
Celkem	16	61	88	19

<i>E</i>	Celkem
Žena	295
Muž	244
Celkem	539

Hodnota testovací statistiky je:

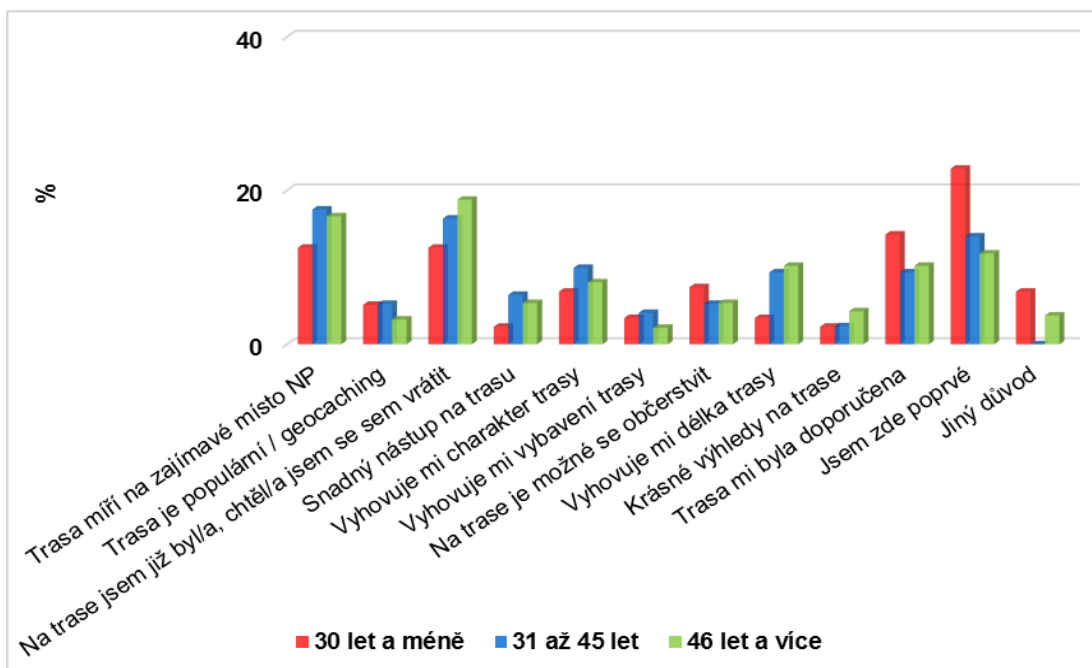
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 2,95.$$

Protože $\chi^2 = 2,95 < 19,675 = \chi_{11}^2(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se potvrzuje (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, že **pohlaví návštěvníka nemá vliv na důvod výběru trasy v národním parku.**

3. Závislost důvodu výběru trasy na věku návštěvníka

Pro zjištění, zda důvod výběru trasy v národním parku souvisí s věkem návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Důvod výběru trasy nezávisí na věku návštěvníka.**

Obrázek č. 21: Důvod výběru trasy dle věku návštěvníka

Tabulka č. 8: Četnost - Důvod výběru trasy v národním parku dle věku návštěvníka

<i>o</i>	Trasa míří na zajímavé místo NP	Trasa je populární / geocaching	Na trase jsem již byl/a, chtěl/a jsem se sem vrátit	Snadný nástup na trasu
30 let a méně	22	9	22	4
31 až 45 let	30	9	28	11
46 let a více	31	6	35	10
Celkem	83	24	85	25

<i>o</i>	Vyhovuje mi charakter trasy	Vyhovuje mi vybavení trasy	Na trase je možné se občerstvit	Vyhovuje mi délka trasy
30 let a méně	12	6	13	6
31 až 45 let	17	7	9	16
46 let a více	15	4	10	19
Celkem	44	17	32	41

<i>o</i>	Krásné výhledy na trasu	Trasa mi byla doporučena	Jsem zde poprvé	Jiný důvod
30 let a méně	4	25	40	12
31 až 45 let	4	16	24	0
46 let a více	8	19	22	7
Celkem	16	60	86	19

<i>o</i>	Celkem
30 let a méně	175
31 až 45 let	171
46 let a více	186
Celkem	532

Tabulka č. 9: Očekávaná četnost - Důvod výběru trasy v národním parku dle věku návštěvníka

<i>E</i>	Trasa míří na zajímavé místo NP	Trasa je populární / geocaching	Na trase jsem již byl/a, chtěl/a jsem se sem vrátit	Snadný nástup na trasu
30 let a méně	27,30	7,89	27,96	8,22
31 až 45 let	26,68	7,71	27,32	8,04
46 let a více	29,02	8,39	29,72	8,74
Celkem	83	24	85	25

<i>E</i>	Vyhovuje mi charakter trasy	Vyhovuje mi vybavení trasy	Na trase je možné se občerstvit	Vyhovuje mi délka trasy
30 let a méně	14,47	5,59	10,53	13,49
31 až 45 let	14,14	5,46	10,29	13,18
46 let a více	15,38	5,94	11,19	14,33
Celkem	44	17	32	41

<i>E</i>	Krásné výhledy na trase	Trasa mi byla doporučena	Jsem zde poprvé	Jiný důvod
30 let a méně	5,26	19,74	28,29	6,25
31 až 45 let	5,14	19,29	27,64	6,11
46 let a více	5,59	20,98	30,07	6,64
Celkem	16	60	86	19

<i>E</i>	Celkem
30 let a méně	175
31 až 45 let	171
46 let a více	186
Celkem	532

Hodnota testovací statistiky je:

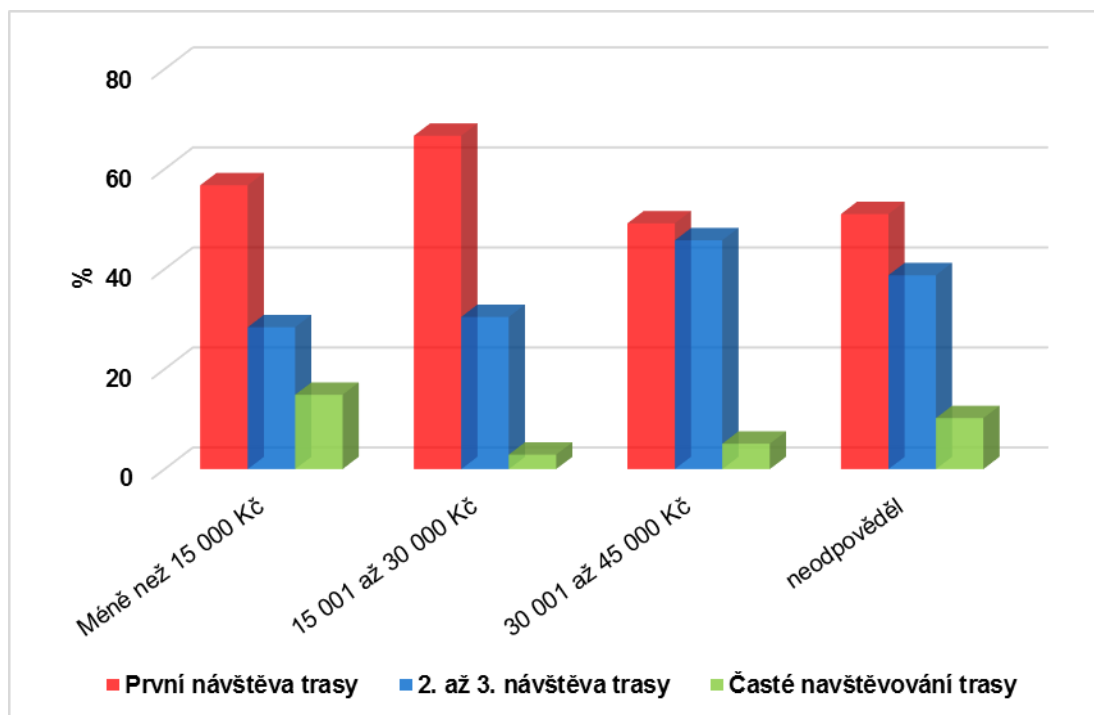
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 40,20.$$

Protože $\chi^2 = 40,20 > 33,924 = \chi_{22}^2(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že věk návštěvníka má vliv na důvod výběru trasy v národním parku.**

4. Závislost opakovaného navštěvování trasy a výše mzdy návštěvníka

Pro zjištění, zda opakované navštěvování trasy v národním parku souvisí s průměrnou měsíční mzdou návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Opakované navštěvování trasy nezávisí na výši mzdy návštěvníka.**

Obrázek č. 22: Četnost opakovaného navštěvování tras dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka

Tabulka č. 10: Četnost - Opakované navštěvování trasy v národním parku dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka

<i>o</i>	První návštěva trasy	2. až 3. návštěva trasy	Časté navštěvování trasy	Celkem
Méně než 15 000 Kč	42	21	11	74
15 001 až 30 000 Kč	46	21	2	69
30 001 až 45 000 Kč	29	27	3	59
neodpověděl	50	38	10	98
Celkem	167	107	26	300

Tabulka č. 11: Očekávaná četnost - Opakované navštěvování trasy v národním parku dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka

<i>E</i>	První návštěva trasy	2. až 3. návštěva trasy	Časté navštěvování trasy	Celkem
Méně než 15 000 Kč	41,19	26,39	6,41	74
15 001 až 30 000 Kč	38,41	24,61	5,98	69
30 001 až 45 000 Kč	32,84	21,04	5,11	59
neodpověděl	54,55	34,95	8,49	98
Celkem	167	107	26	300

Hodnota testovací statistiky je:

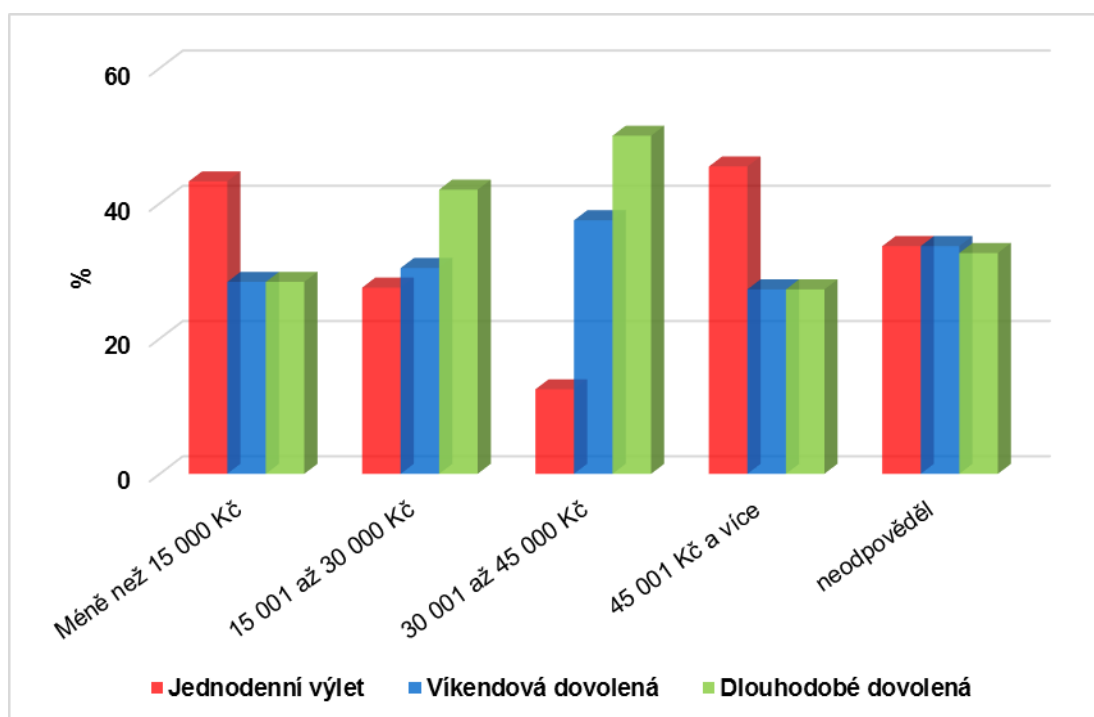
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 13,00.$$

Protože $\chi^2 = 13,00 > 12,592 = \chi^2_{\alpha}(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, že **průměrná měsíční mzda návštěvníka má vliv na opakované navštěvování trasy v národním parku.**

5. Závislost délky pobytu v národním parku na výši mzdy návštěvníka

Pro zjištění, zda délka pobytu v národním parku souvisí s průměrnou výší měsíční mzdy návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Délka pobytu nezávisí na výši mzdy návštěvníka.**

Obrázek č. 23: Délka pobytu v národním parku dle průměrné měsíční mzdy

Tabulka č. 12: Četnost - Délky pobytu v národním parku dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka

<i>O</i>	Jednodenní výlet	Víkendová dovolená	Dlouhodobé dovolená	Celkem
Méně než 15 000 Kč	32	21	21	74
15 001 až 30 000 Kč	19	21	29	69
30 001 až 45 000 Kč	6	18	24	48
45 001 Kč a více	5	3	3	11
neodpověděl	33	33	32	98
Celkem	95	96	109	300

Tabulka č. 13: Očekávaná četnost - Délky pobytu v národním parku dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka

<i>E</i>	Jednodenní výlet	Víkendová dovolená	Dlouhodobé dovolená	Celkem
Méně než 15 000 Kč	23,43	23,68	26,89	74
15 001 až 30 000 Kč	21,85	22,08	25,07	69
30 001 až 45 000 Kč	15,20	15,36	17,44	48
45 001 Kč a více	3,48	3,52	4,00	11
neodpověděl	31,03	31,36	35,61	98
Celkem	95	96	109	300

Hodnota testovací statistiky je:

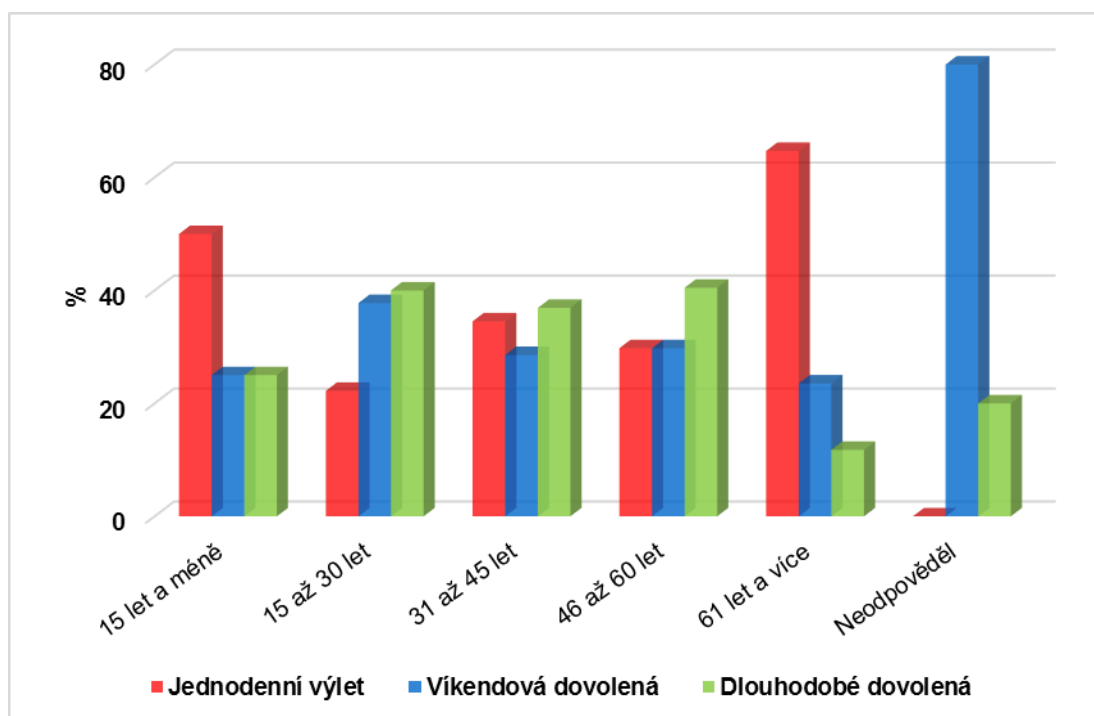
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 15,82.$$

Protože $\chi^2 = 15,82 > 15,507 = \chi^2_{0,05}(8)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že výše mzdy návštěvníka má vliv na délku pobytu v národním parku.**

6. Závislost délky pobytu v národním parku na věku návštěvníka

Pro zjištění, zda délka pobytu v národním parku souvisí s věkem návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Délka pobytu nezávisí na věku návštěvníka.**

Obrázek č. 24: Délka pobytu v národním parku dle věku návštěvníka

Tabulka č. 14: Četnost - Délky pobytu v národním parku dle věku návštěvníka

<i>o</i>	Jednodenní výlet	Víkendová dovolená	Dlouhodobé dovolená	Celkem
15 let a méně	10	5	5	20
15 až 30 let	20	34	36	90
31 až 45 let	29	24	31	84
46 až 60 let	25	25	34	84
61 let a více	11	4	2	17
Neodpověděl	0	4	1	5
Celkem	95	96	109	300

Tabulka č. 15: Očekávaná četnost - Délky pobytu v národním parku dle věku návštěvníka

<i>E</i>	Jednodenní výlet	Víkendová dovolená	Dlouhodobé dovolená	Celkem
15 let a méně	6,33	6,40	7,27	20
15 až 30 let	28,50	28,80	32,70	90
31 až 45 let	26,60	26,88	30,52	84
46 až 60 let	26,60	26,88	30,52	84
61 let a více	5,38	5,44	6,18	17
Neodpověděl	1,58	1,60	1,82	5
Celkem	95	96	109	300

Hodnota testovací statistiky je:

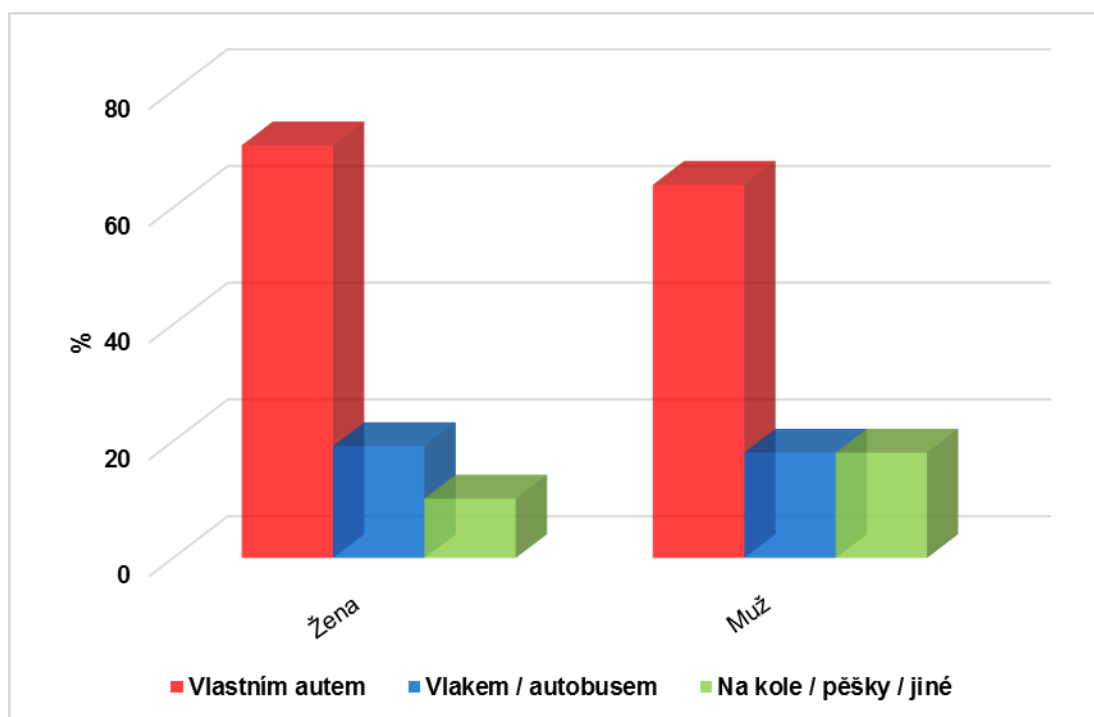
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 22,72.$$

Protože $\chi^2 = 22,72 > 18,307 = \chi_{10}^2(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že věk návštěvníka má vliv na délku pobytu v národním parku.**

7. Závislost volby dopravního prostředku na pohlaví návštěvníka národního parku

Pro zjištění, zda výběr dopravního prostředku, kterým se návštěvník dopravil na trasu do národního parku, souvisí s pohlavím návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Volba dopravního prostředku nezávisí na pohlaví návštěvníka.**

Obrázek č. 25: Volba dopravního prostředku dle pohlaví návštěvníka

Tabulka č. 16: Četnost - Způsobu dopravení návštěvníka na trasu dle jeho pohlaví

o	Vlastním autem	Vlakem / autobusem	Na kole / pěšky / jiné	Celkem
Žena	118	32	17	167
Muž	85	24	24	133
Celkem	203	56	41	300

Tabulka č. 17: Očekávaná četnost - Způsobu dopravení návštěvníka na trasu dle jeho pohlaví

<i>E</i>	Vlastním autem	Vlakem / autobusem	Na kole / pěšky / jiné	Celkem
Žena	113,00	31,17	22,82	167
Muž	90,00	24,83	18,18	133
Celkem	203	56	41	300

Hodnota testovací statistiky je:

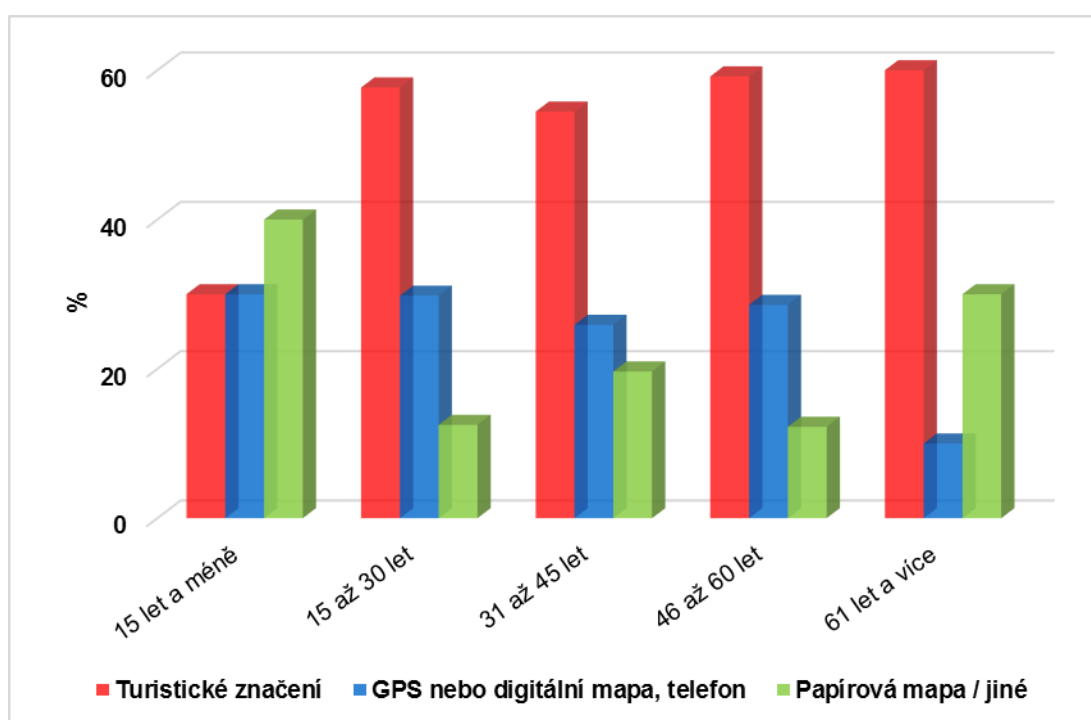
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 3,90.$$

Protože $\chi^2 = 3,90 < 5,991 = \chi^2_{(0,05)}$, stanovená hypotéza H_0 se potvrzuje (na hladivě významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, že **pohlaví návštěvníka nemá vliv na volbu dopravního prostředku, kterým se návštěvník dostane do národního parku.**

8. Závislost způsobu orientace na trase na věku návštěvníka

Pro zjištění, zda způsob orientace, kterým se návštěvník orientuje na trasu v národním parku, souvisí s jeho věkem, byla stanovena hypotéza H_0 : **Způsob orientace na trase nezávisí na věku návštěvníka.**

Obrázek č. 26: Volba způsobu orientace na trase dle věku návštěvníka

Tabulka č. 18: Četnost - Způsobu orientace na trase dle věku návštěvníka

<i>O</i>	Turistické značení	GPS nebo digitální mapa, telefon	Papírová mapa / jiné	Celkem
15 let a méně	6	6	8	20
15 až 30 let	60	31	13	104
31 až 45 let	61	29	22	112
46 až 60 let	58	28	12	98
61 let a více	12	2	6	20
Celkem	197	96	61	354

Tabulka č. 19: Očekávaná četnost - Způsobu orientace na trase dle věku návštěvníka

<i>E</i>	Turistické značení	GPS nebo digitální mapa, telefon	Papírová mapa / jiné	Celkem
15 let a méně	11,13	5,42	3,45	20
15 až 30 let	57,88	28,20	17,92	104
31 až 45 let	62,33	30,37	19,30	112
46 až 60 let	54,54	26,58	16,89	98
61 let a více	11,13	5,42	3,45	20
Celkem	197	96	61	354

Hodnota testovací statistiky je:

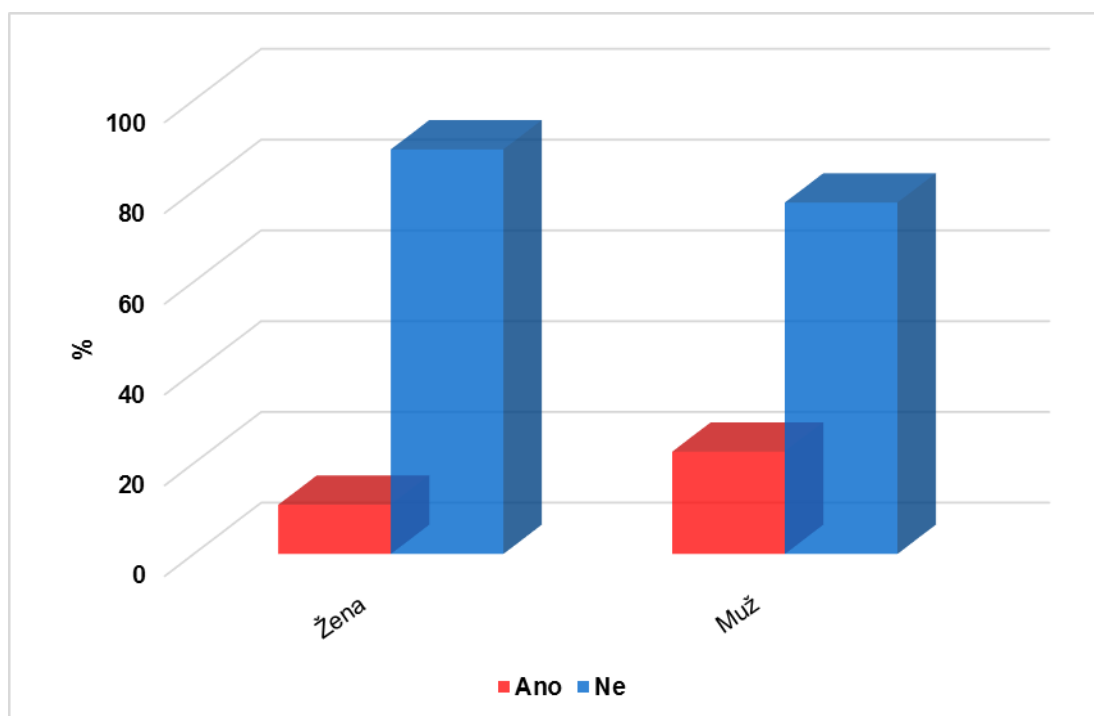
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 16,45.$$

Protože $\chi^2 = 16,45 > 15,507 = \chi^2_{8}(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že věk návštěvníka národního parku má vliv na způsob orientace na trasách národního parku.**

9. Závislost provozování geocachingu na pohlaví návštěvníka

Pro zjištění, zda provozování geocachingu v národním parku, souvisí s pohlavím návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Provozování geocachingu nezávisí na věku návštěvníka.** U testování této hypotézy je použita čtyřpolní tabulka.

Obrázek č. 27: Provozování geocachingu dle pohlaví návštěvníka

Tabulka č. 20: Četnost - Provozování geocachingu dle pohlaví návštěvníka

<i>o</i>	Ano	Ne	Celkem
Žena	18	148	166
Muž	30	103	133
Celkem	48	251	299

Hodnota testovací statistiky je:

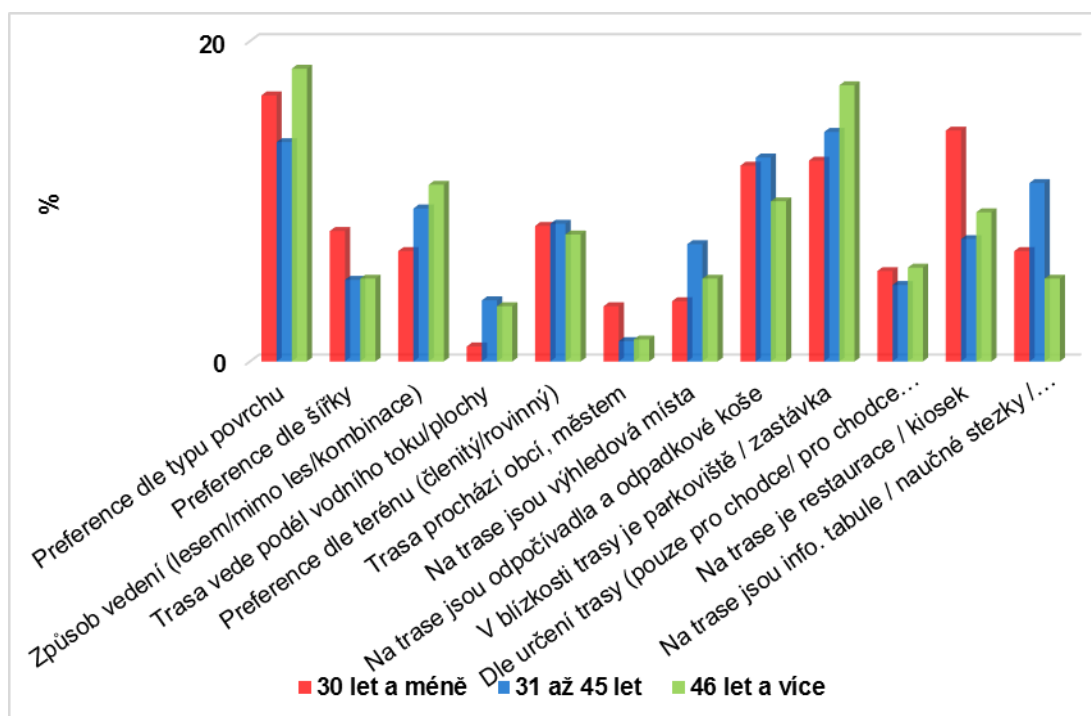
$$\chi^2 = n \frac{(n_{11} \cdot n_{22} - n_{12} \cdot n_{21})^2}{n_1 \cdot n_2 \cdot n_1 \cdot n_2} = 7,52.$$

Protože $\chi^2 = 7,52 > 3,841 = \chi_1^2(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, že **pohlaví návštěvníka národního parku má vliv na provozování geocachingu v národním parku.**

10. Závislost preference parametrů turistických tras na věku

Pro zjištění, zda preference parametrů turistických tras v národním parku, souvisí s věkem návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Preference parametrů turistických tras nezávisí na věku návštěvníka.**

Obrázek č. 28: Preference parametrů turistických tras dle věku návštěvníka

Tabulka č. 21: Četnost - Preference parametrů tras dle věku návštěvníka

o	Preference dle typu povrchu (ne/zpevněný)	Preference dle šířky	Způsob vedení (lesem/mimo les/kombinace)	Trasa vede podél vodního toku/plochy
30 let a méně	53	26	22	3
31 až 45 let	43	16	30	12
46 let a více	53	15	32	10
Celkem	149	57	84	25

o	Preference dle terénu (členitý/rovinný)	Trasa prochází obcí, městem	Na trase jsou výhledová místa	Na trase jsou odpočívadla a odpadkové koše
30 let a méně	27	11	12	39
31 až 45 let	27	4	23	40
46 let a více	23	4	15	29
Celkem	77	19	50	108

o	V blízkosti trasy je parkoviště / zastávka	Dle určení trasy (pouze pro chodce/ pro	Na trase je restaurace / kiosky	Na trase jsou info. tabule / naučné stezky / geokešky
30 let a méně	40	18	46	22
31 až 45 let	45	15	24	35
46 let a více	50	17	27	15
Celkem	135	50	97	72

<i>O</i>	Celkem
30 let a méně	319
31 až 45 let	314
46 let a více	290
Celkem	923

Tabulka č. 22: Očekávaná četnost - Preference parametrů tras dle věku návštěvníka

<i>E</i>	Preference dle typu povrchu (ne/zpevněný)	Preference dle šířky	Způsob vedení (lesem/mimo les/kombinace)	Trasa vede podél vodního toku/plochy
30 let a méně	51,50	19,70	29,03	8,64
31 až 45 let	50,69	19,39	28,58	8,50
46 let a více	46,81	17,91	26,39	7,85
Celkem	149	57	84	25

<i>E</i>	Preference dle terénu (členitý/rovinný)	Trasa prochází obcí, městem	Na trase jsou výhledová místa	Na trase jsou odpočívadla a odpadkové koše
30 let a méně	26,61	6,57	17,28	37,33
31 až 45 let	26,20	6,46	17,01	36,74
46 let a více	24,19	5,97	15,71	33,93
Celkem	77	19	50	108

<i>E</i>	V blízkosti trasy je parkoviště / zastávka	Dle určení trasy (pouze pro chodce/ pro	Na trase je restaurace / kiosky	Na trase jsou info. tabule / naučné stezky / geokešky
30 let a méně	46,66	17,28	33,52	24,88
31 až 45 let	45,93	17,01	33,00	24,49
46 let a více	42,42	15,71	30,48	22,62
Celkem	135	50	97	72

<i>E</i>	Celkem
30 let a méně	319
31 až 45 let	314
46 let a více	290
Celkem	923

Hodnota testovací statistiky je:

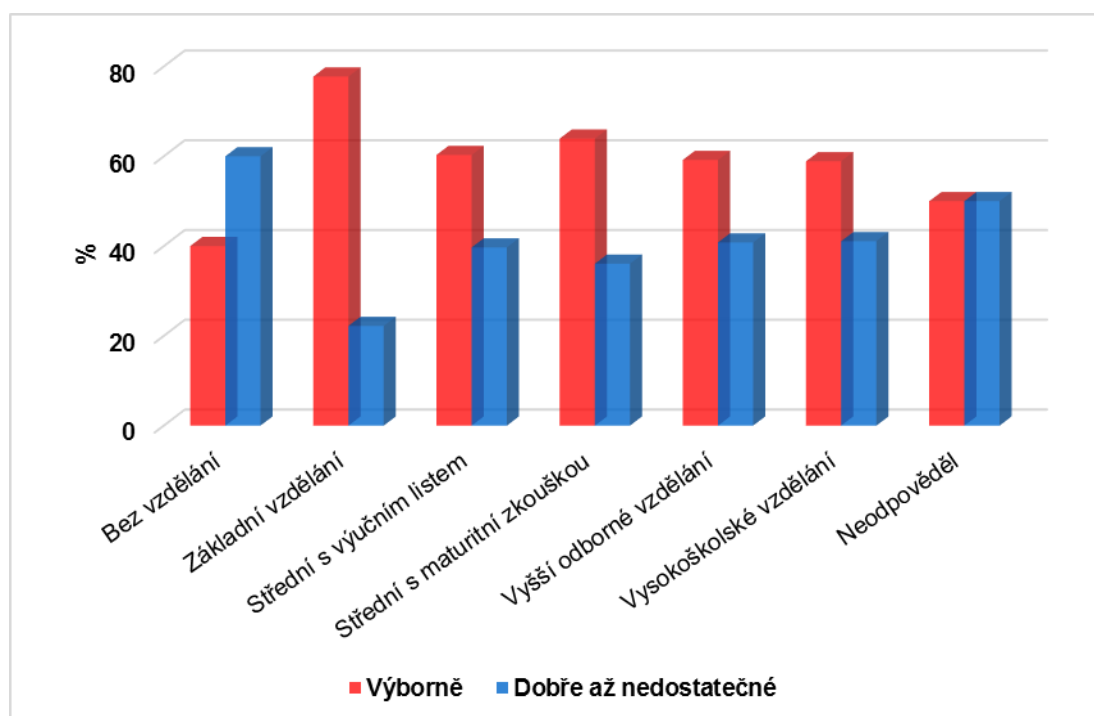
$$x^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 40,89.$$

Protože $\chi^2 = 40,89 > 36,415 = \chi_{26}^2(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že věk návštěvníka národního parku má vliv na preferenci parametrů turistických tras v národním parku.**

11. Závislost hodnocení fyzického stavu na dosaženém vzdělání

Pro zjištění, zda hodnocení fyzického stavu tras v národním parku, souvisí s dosaženým vzděláním návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Hodnocení fyzického stavu trasy nezávisí na dosaženém vzdělání návštěvníka.**

Obrázek č. 29: Hodnocení fyzického stavu tras dle vzdělání návštěvníka

Tabulka č. 23: Četnost - Hodnocení fyzického stavu tras dle dosaženého vzdělání návštěvníka

<i>o</i>	Výborně	Dobře až nedostatečné	Celkem
Bez vzdělání	6	9	15
Základní vzdělání	14	4	18
Střední s výučním listem	41	27	68
Střední s maturitní zkouškou	39	22	61
Vyšší odborné vzdělání	29	20	49
Vysokoškolské vzdělání	43	30	73
Neodpověděl	5	5	10
Celkem	177	117	294

Tabulka č. 24: Očekávaná četnost - Hodnocení fyzického stavu tras dle dosaženého vzdělání návštěvníka

<i>E</i>	Výborně	Dobře až nedostatečné	Celkem
Bez vzdělání	9,03	5,97	15
Základní vzdělání	10,84	7,16	18
Střední s výučním listem	40,94	27,06	68
Střední s maturitní zkouškou	36,72	24,28	61
Vyšší odborné vzdělání	29,50	19,50	49
Vysokoškolské vzdělání	43,95	29,05	73
Neodpověděl	6,02	3,98	10
Celkem	177	117	294

Hodnota testovací statistiky je:

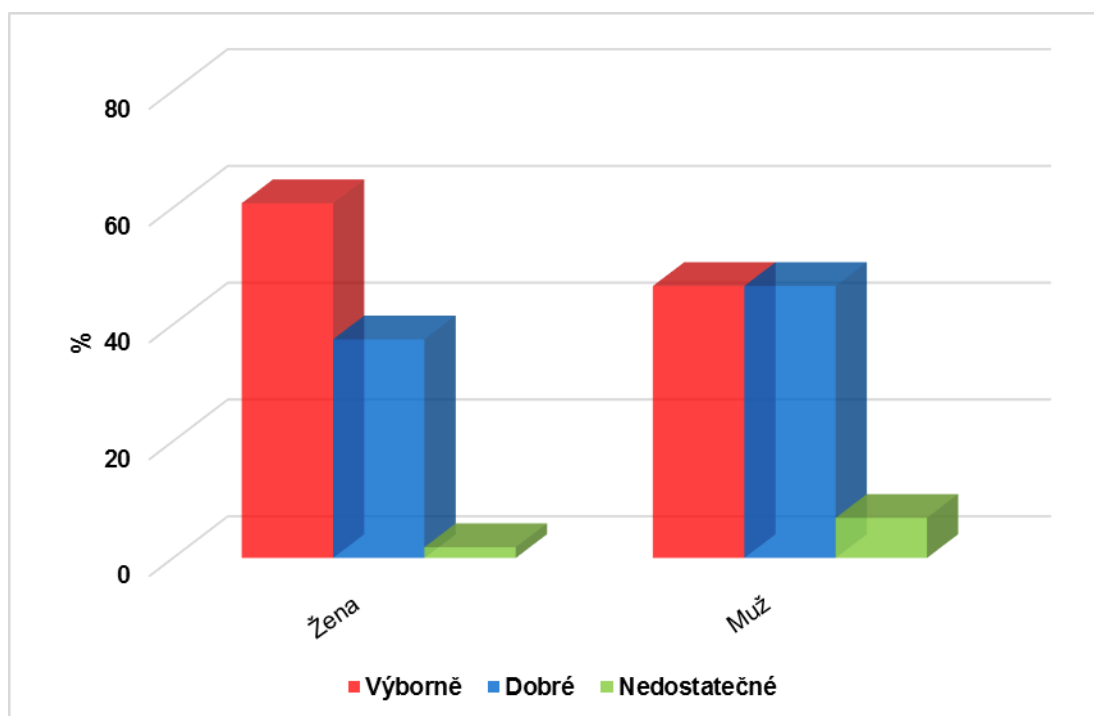
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 5,74.$$

Protože $\chi^2 = 5,74 < 12,592 = \chi^2_{6}(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se potvrzuje (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že dosažené vzdělání návštěvníka nemá vliv na hodnocení fyzického stavu trasy v národním parku.**

12. Závislost hodnocení vybavenosti trasy na pohlaví návštěvníka

Pro zjištění, zda hodnocení vybavenosti tras v národním parku, souvisí s pohlavím návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Hodnocení vybavenosti trasy nezávisí na pohlaví návštěvníka.**

Obrázek č. 30: Hodnocení vybavenosti tras dle pohlaví návštěvníka

Tabulka č. 25: Četnost - Hodnocení vybavenosti tras dle pohlaví návštěvníka

<i>o</i>	Výborně	Dobré	Nedostatečné	Celkem
Žena	99	61	3	163
Muž	61	61	9	131
Celkem	160	122	12	294

Tabulka č. 26: Očekávaná četnost - Hodnocení vybavenosti tras dle pohlaví návštěvníka

<i>E</i>	Výborně	Dobré	Nedostatečné	Celkem
Žena	88,71	67,64	6,65	163
Muž	71,29	54,36	5,35	131
Celkem	160	122	12	294

Hodnota testovací statistiky je:

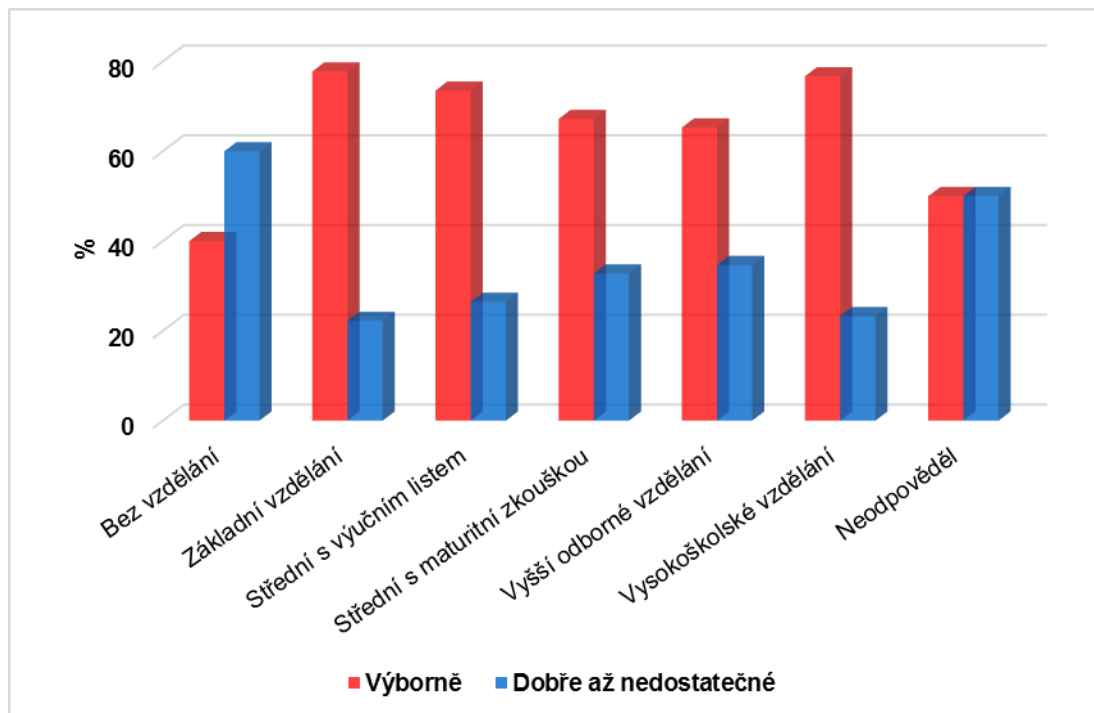
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 8,64.$$

Protože $\chi^2 = 8,64 > 5,991 = \chi^2_{(0,05)}$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, že **pohlaví návštěvníka má vliv na hodnocení vybavenosti tras v národním parku.**

13. Závislost hodnocení informovanosti o trase na dosaženém vzdělání

Pro zjištění, zda hodnocení informovanosti o trasách v národním parku, souvisí s dosaženým vzděláním návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Hodnocení informovanosti o trase nezávisí na dosaženém vzdělání návštěvníka.**

Obrázek č. 31: Hodnocení informovanosti o trase dle vzdělání návštěvníka

Tabulka č. 27: Četnost - Hodnocení informovanosti o trase dle dosaženého vzdělání návštěvníka

<i>o</i>	Výborně	Dobře až nedostatečné	Celkem
Bez vzdělání	6	9	15
Základní vzdělání	14	4	18
Střední s výučním listem	50	18	68
Střední s maturitní zkouškou	41	20	61
Vyšší odborné vzdělání	32	17	49
Vysokoškolské vzdělání	56	17	73
Neodpověděl	5	5	10
Celkem	204	90	294

Tabulka č. 28: Očekávaná četnost - Hodnocení informovanosti o trase dle dosaženého vzdělání návštěvníka

<i>E</i>	Výborně	Dobře až nedostatečné	Celkem
Bez vzdělání	10,41	4,59	15
Základní vzdělání	12,49	5,51	18
Střední s výučním listem	47,18	20,82	68
Střední s maturitní zkouškou	42,33	18,67	61
Vyšší odborné vzdělání	34,00	15,00	49
Vysokoškolské vzdělání	50,65	22,35	73
Neodpověděl	6,94	3,06	10
Celkem	204	90	294

Hodnocení testovací statistiky je:

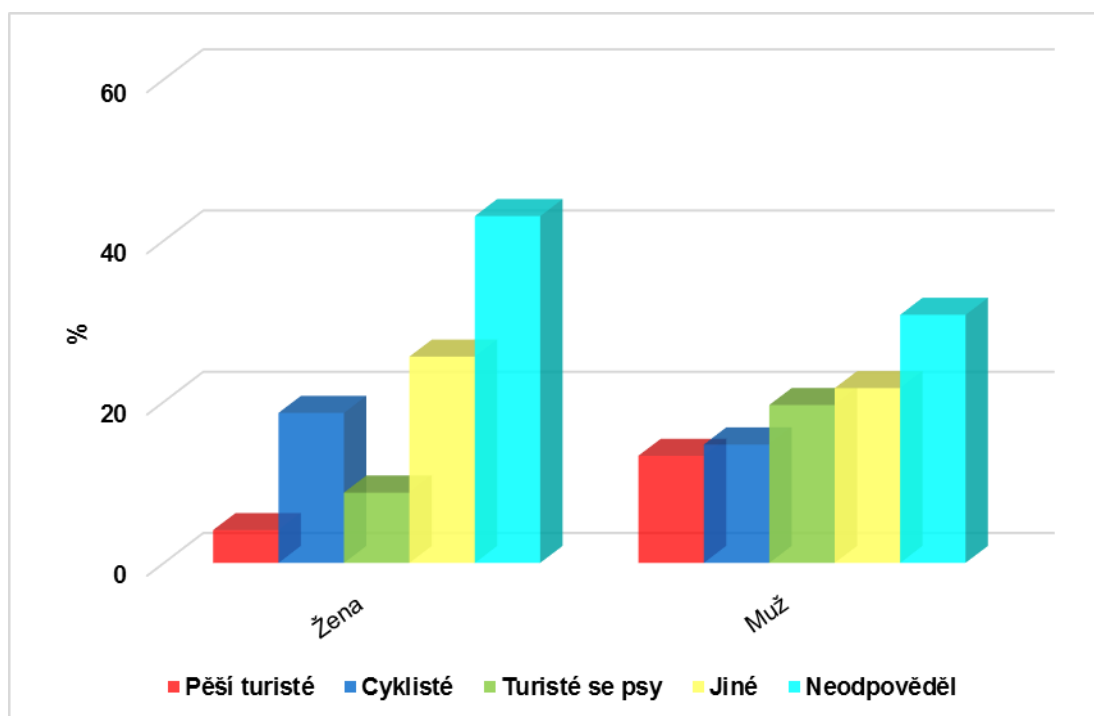
$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 11,38.$$

Protože $\chi^2 = 11,38 < 12,592 = \chi^2_{\alpha}(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se potvrzuje (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že dosažené vzdělání návštěvníka nemá vliv na hodnocení informovanosti o trase v národním parku.**

14. Závislost výběru problematické skupiny na pohlaví

Pro zjištění, zda výběr problematické skupiny na trasách v národním parku, souvisí s pohlavím návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Výběr problematické skupiny nezávisí na pohlaví návštěvníka.**

Obrázek č. 32: Výběr problematické skupiny dle pohlaví návštěvníka

Tabulka č. 29: Četnost - Výběr problematické skupiny dle pohlaví návštěvníka

<i>O</i>	Pěší turisté	Cyklisté	Turisté se psy	Jiné	Neodpověděl	Celkem
Žena	7	32	15	44	74	172
Muž	19	21	28	31	44	143
Celkem	26	53	43	75	118	315

Tabulka č. 30: Očekávaná četnost - Výběr problematické skupiny dle pohlaví návštěvníka

<i>E</i>	Pěší turisté	Cyklisté	Turisté se psy	Jiné	Neodpověděl	Celkem
Žena	14,20	28,94	23,48	40,95	64,43	172
Muž	11,80	24,06	19,52	34,05	53,57	143
Celkem	26	53	43	75	118	315

Hodnota testovací statistiky je:

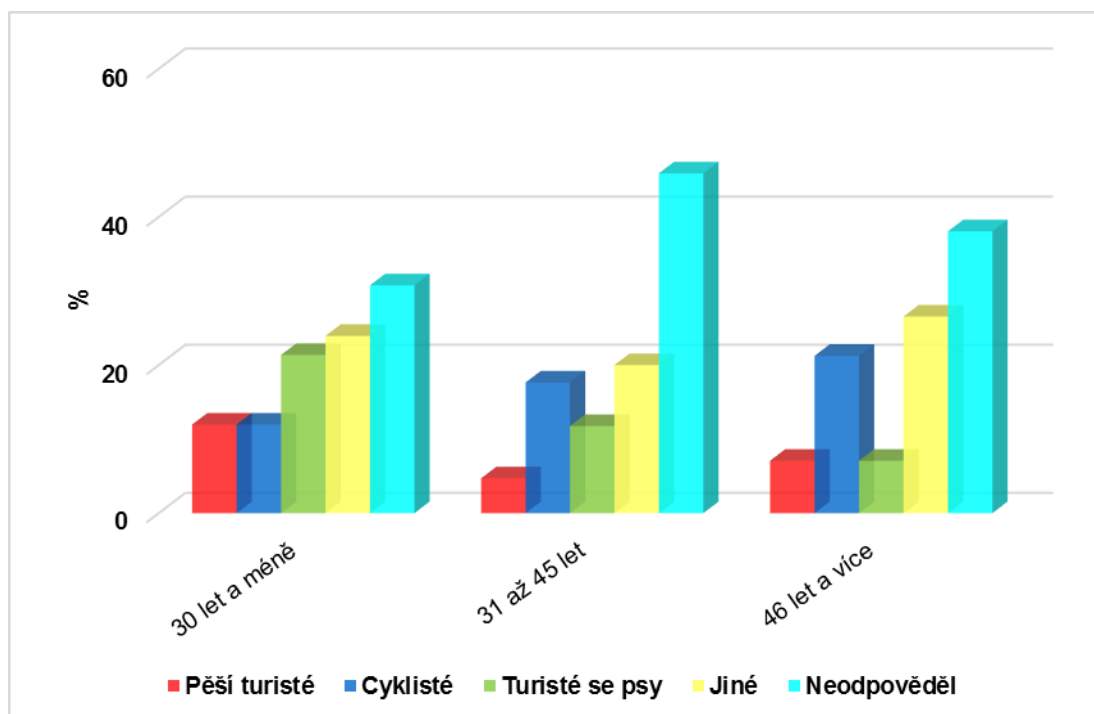
$$x^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 19,12.$$

Protože $\chi^2 = 19,12 > 9,488 = \chi^2_{4}(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, že **pohlaví návštěvníka má vliv na výběr problematické skupiny na trase v národním parku.**

15. Závislost výběru problematické skupiny na věku

Pro zjištění, zda výběr problematické skupiny na trasách v národním parku, souvisí s věkem návštěvníka, byla stanovena hypotéza H_0 : **Výběr problematické skupiny nezávisí na věku návštěvníka.**

Obrázek č. 33: Výběr problematické skupiny dle věku návštěvníka

Tabulka č. 31: Četnost - Výběr problematické skupiny dle věku návštěvníka

o	Pěší turisté	Cyklisté	Turisté se psy	Jiné	Neodpověděl	Celkem
30 let a méně	14	14	25	28	36	117
31 až 45 let	4	15	10	17	39	85
46 let a více	8	24	8	30	43	113
Celkem	26	53	43	75	118	315

Tabulka č. 32: Očekávaná četnost - Výběr problematické skupiny dle věku návštěvníka

<i>E</i>	Pěší turisté	Cyklisté	Turisté se psy	Jiné	Neodpověděl	Celkem
30 let a méně	9,66	19,69	15,97	27,86	43,83	117
31 až 45 let	7,02	14,30	11,60	20,24	31,84	85
46 let a více	9,33	19,01	15,43	26,90	42,33	113
Celkem	26	53	43	75	118	315

Hodnota testovací statistiky je:

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 19,22.$$

Protože $\chi^2 = 19,22 > 15,507 = \chi^2_{\alpha}(0,05)$, stanovená hypotéza H_0 se zamítá (na hladině významnosti $\alpha = 0,05$). Dospíváme tedy k závěru, **že věk návštěvníka má vliv na výběr problematické skupiny na trase v národním parku.**

8. Diskuze

Návštěvnost je stále diskutovaným problémem, a i když bychom si mohli myslet, že se jedná pouze o prázdný, nic neříkající údaj nebo nudné statistické číslo, ovlivňuje více faktorů, než se může zdát. Toto tvrzení dokládá i informace samotného exguvernéra České národní banky Zdeňka Tůmy zveřejněná v předchozích letech v deníku Mladá fronta, kde uvádí, že region kvůli poklesu turistů přichází o astronomické sumy, kdy lidé v roce 2005 za výlety a dovolenou na Šumavě utratili 4,9 miliardy korun českých, což přineslo v porovnání s rokem 2006 pokles o 1,8 miliardy. Můžeme proto hovořit o velmi vážném problému právě v regionu, kde je turistický ruch, mimo práce v místních lesích, téměř jedinou možností pro obživu usedlíků, kdy v letech minulých navštěvovalo Šumavu každoročně přibližně milion lidí. Od roku 2007 turistická oblíbenost pozvolna ubývala v průměru o desetitisíce ročně. Je zřejmé, že s nižší návštěvností přicházejí ruku v ruce obrovské propady příjmů, které se promítají do všech položek, jako např. dopravy, stravování, ubytování a všeho, co návštěvníci v souvislosti s pobytem ve zdejší lokalitě utratí (Janouš, 2012).

Nejčastějšími hosty Šumavy jsou čeští klienti z oblasti Prahy, Plzně a jižních Čech. Cizinci se na celkové návštěvnosti podílí přibližně deseti procenty. I z tohoto důvodu odborníci dlouhodobě poukazují na nutnost zatraktivnění nabídky, a to i v měsících, kdy je na cyklistiku zima nebo zimní období bez dostatku sněhu. Tímto směrem se vydala nejen Správa Národního parku Šumava, což dokládá samotný strukturovaný dotazník, ale také některé obce. Názorným příkladem mohou být obce Modrava nebo Kvilda, které zřídily Informační střediska. Tato střediska nabízí turistům různé volnočasové aktivity, včetně rozličných kulturních a společenských akcí bez závislosti na ročním období. Přesto se s úbytkem tisíců turistů Národní park Šumava potýkat nepřestává. Jak potvrdil samotný mluvčí národního parku, i v loňském roce 2014 došlo k úbytku návštěvníků. Například nejnavštěvovanější informační středisko na Kvildě registrovalo od června do září necelých 49 tisíc návštěvníků, což činilo zhruba o sedm tisíc lidí méně než v roce předchozím. „I strážci parku letos zaznamenali nižší návštěvnost než v předchozích letech, a to i v nejnavštěvovanějších lokalitách,“ uvedl mluvčí Národního parku Šumava Jan Dvořák (NP Šumava, 2014). Stejně tak i z řízeného rozhovoru je zřejmé, že boj o každého návštěvníka nepřestává a národní park uvítá každého dalšího turistu, který se rozhodne pro návštěvu šumavského národního skvostu. A protože celý diskutovaný problém se nepřestává točit kolem návštěvnosti, je nutné si přiznat, že tuto vypovídající hodnotu není tak jednoduché získat. Tento fakt

a nepřehlédnutelnou skutečnost připouští i samotná správa národního parku a argumentuje členitostí a rozlohou svého turistického území, jejíž region zasahuje hned do dvou krajů, a vyvstává tak problém s přesnou správní hranicí, což znesnadňuje získávání právě zmiňovaných statistických dat. Z daného důvodu se sběr dat neustále vyvíjí, vyhodnocuje se možné použití moderních technologií, ale to vše s sebou přináší náročnost nejen časovou, ale také na finanční zajištění, což konečné řešení problému neustále oddaluje. Data o návštěvnosti tak možná bude ještě několik let národní park získávat pouze za pomoci odhadů, dílčích sčítacích brán nebo jednorázových programů, při kterých se veřejnost monitoruje. Spočítat návštěvníky přesně je nelehké. Park by sice mohl zabudovat velké množství sčítacích brán, ale jak takovou variantu dotáhnout až k realizaci? Další nadějí přináší využití moderních technologií za pomoci monitoringu majitelů mobilních telefonů, ale i tato varianta přináší množství doposud nevyřešených a hlavně nevyřešených otázek z oblasti finančního zajištění, smluvních vztahů, bezpečnosti, práva a podobně. Přesto správa národního parku odhaduje, že v horizontu tří až pěti let nějaké měření návštěvnosti objedná. V současné době však zvažuje, kterou cestou se vydá a jaké konkrétní měření bude finálně zvoleno (NP Šumava, 2014).

Výzkum v této diplomové práci byl připraven tak, aby nám poskytl údaje o trasách Národního parku Šumava z pohledu návštěvníků parku. Bylo stanoveno několik pracovních hypotéz:

Hypotéza č. 1 - Nejprve bylo posuzováno, zda věk návštěvníka má nějaký vliv na důvod návštěvy národního parku. Výzkumem bylo zjištěno, že věk má vliv, na to za jakým důvodem turisté do národního parku přijíždějí. Mladší návštěvníci 30 let a méně přijíždějí do národního parku za účelem, pohybu a sportovního vyžití. Návštěvníci ve věku 46 a více let, také vyhledávají aktivní odpočinek, ale zároveň častým důvodem návštěvy je vymanit se z každodenního života, viz obrázek č. 19: Důvod návštěvy v národním parku dle věku návštěvníka. Z relativních četností pak bylo zjištěno, že nejčastějším důvodem návštěvy všech oslovených návštěvníků je pohyb a sportovní vyžití, aktivní odpočinek, kontakt s přírodou, tento fakt také potvrdil výzkum z roku 2011 provedený pracovní skupinou „Cestovní ruch v regionu NP Šumava“. Dalo by se říci, že tyto důvody plynou z dnešní uspěchané doby, kdy lidé jsou čím dál více uvězněni v centru měst a právě proto se snaží vymanit z každodenního stresu pomocí návštěvy národního parku, který jim nabízí pohyb a odpočinek v krásné přírodě.

Hypotéza č. 2 - Další testovanou otázkou byla závislost pohlaví a důvody výběru konkrétní trasy. Testem bylo zjištěno, že mezi těmito jevy není žádná závislost a tento fakt znázorňuje i obrázek č. 20: Důvod výběru trasy dle pohlaví návštěvníka. Na otázku: Z jakého důvodu si návštěvník vybral právě danou trasu, bylo jednou z nejčastějších odpovědí, že trasa míří na zajímavé místo.

Hypotéza č. 3 - Ve třetí testované hypotéze, byla použita stejná otázka, ale ve spojení s věkem. Z výzkumu vyšlo, že věk má vliv na důvod výběru dané trasy. Z obrázku č. 21 je zřejmé, že návštěvníci ve věku 30 let a méně jsou na trase poprvé a často na doporučení svých známých. Naproti tomu návštěvníci věkové kategorie 31 let a více se na trasy vrací z toho důvodu, že se jim zde líbilo, často si trasy vybírají především z důvodu, že míří na zajímavé místo. Z obrázku č. 21: Důvod výběru trasy dle věku návštěvníka je také zřejmé, že návštěvníci, kteří na trase již byli, si danou trasu vybrali znovu a to z důvodu, že jim vyhovuje charakter či délka dané trasy.

Hypotéza č. 4 - Cílem čtvrté testované hypotézy bylo zjistit, zda výše mzdy návštěvníka má souvislost s opakovanými návštěvami stejných tras. Testem bylo zjištěno, že výše mzdy s opakovanou návštěvností souvisí. Z obrázku č. 22: Četnost opakovaného navštěvování tras dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka plyne, že čím nižší průměrná mzda, tím se zvyšuje opakované navštěvování trasy. Z šetření také plyne, že nejvíce návštěvníků národního parku je s nižším příjmem než 30 000 Kč. A opakovaně na stejnou trasu se nejčastěji vrací návštěvníci s vyšší příjmů do 15 000 Kč, což lze zdůvodnit především zkušeností s finanční náročností takového výletu, kdy byl turista již konfrontován s realitou a zjevně byla jeho osobní zkušenost vyhodnocena jako pozitivní a proto se i nadále rád vrací na stejné místo, které vyhovuje i jeho finančním možnostem.

Hypotéza č. 5, 6 - Dále měl výzkum zjistit, jestli výše mzdy nebo věk má nějakou souvislost s délkou pobytu v národním parku. Výsledkem bylo zjištění, že výše mzdy i věk s délkou pobytu v národním parku souvisí, viz obrázek č. 23: Délka pobytu v národním parku dle průměrné měsíční mzdy a č. 24: Délka pobytu v národním parku dle věku návštěvníka. Z výzkumu jednoznačně vyplynulo, že nejčastějším návštěvníkem jednodenních výletů jsou respondenti s příjmem do 15 000 Kč a dlouhodobou dovolenou realizuje nejvíce turistů z příjmové skupiny od 30 000 do 45 000 Kč. V souvislosti s věkem jednodenní výlet volí nejčastěji turisté nad 61 let a naopak dlouhodobý pobyt preferuje nejvíce respondentů ve věkovém rozmezí od 15 do 30 let.

Hypotéza č. 7 - Sedmou testovanou hypotézou bylo zjišťováno, zda pohlaví návštěvníka je závislé na volbě dopravního prostředku, kterým přijede do národního parku. Můžeme říci, že pohlaví nijak neovlivňuje volbu dopravního prostředku. Odpovědi mužů a žen jsou téměř shodné.

Hypotéza č. 8 - Další testovanou otázkou bylo, zda věk má souvislost se způsobem orientace na trasách. Výzkumem jsme došli ke zjištění, že věk nijak nesouvisí s prostředkem, podle kterého se návštěvník bude na trase orientovat. Z dotazníkového šetření také vyplynulo, že nejčastěji se turisté orientují na trasách v parku podle turistického značení. Můžeme tedy říci, že turistické značení v národním parku je dostačující a přehledné, tudíž návštěvníci nemají problém s orientací na trasách podle stávajícího značení.

Hypotéza č. 9 - Jedna z otázek byla zaměřena také na geocaching, který je v posledních letech velmi moderním koníčkem mužů i žen. Je to hra na pomezí sportu a turistiky založená na systému GPS. Geocaching v roce 2009 zavítal i do Národního parku Šumava, kdy správa národního parku na svém území umístila několik schránek pro tuto hru, tzv. kešek (Zvettlerová, 2009). Výzkumem bylo zjištěno, že pohlaví má vliv na provozování geocachingu. Z oslovených respondentů bylo více mužů, kteří provozují tuto hru. Geocaching v sobě skrývá především cestování, dobrodružství a hru za pomoci techniky a to vše umocňuje vidina lákavé odměny ve formě nalezení skutečného pokladu. Už tyto samotné atributy teoreticky předurčují zvýšený zájem ze strany mužské části společnosti, což samozřejmě nevylučuje i oblibu v řadách žen. V tomto případě však výzkum jednoznačně potvrdil větší zájem ze strany mužů.

Hypotéza č. 10 - Další soubor otázek byl zaměřen na preference parametrů turistických tras. Bylo zjišťováno, zda věk souvisí s tím, co návštěvníci preferují na trasách. Byla vyhodnoceno, že věk má vliv na výběr preferovaných parametrů tras, viz obrázek č. 28: Preference parametrů turistických tras dle věku návštěvníka. Výzkumem bylo zjištěno, že návštěvníci spadající do věkové kategorie 46 let a více si nejčastěji vybírají trasy podle povrchu a možnosti parkování či autobusové, vlakové zastávky v blízkosti trasy. Návštěvníci 30 let a méně také vybírají trasy dle povrchu, ale už s tím rozdílem, že na trasách preferují občerstvení. Zatím co návštěvníci z věkové kategorie 31 až 45 let preferují trasy především s odpočívadly.

Hypotéza č. 11- Hypotézou č. 11 bylo zjišťováno, jestli vzdělání návštěvníků souvisí s tím, jak hodnotí fyzický stav tras. Nebyla nalezena žádná souvislost s tím, že by dosažené vzdělání návštěvníků mělo vliv na hodnocení fyzického stavu tras.

Hypotéza č. 12 - Výzkumem bylo zjišťováno, jestli je závislost mezi pohlavím návštěvníka a jejich hodnocením vybavenosti tras. Tato závislost byla potvrzena. Ženy shledávají vybavení na trasách nejčastěji jako výborné, zatímco muži hodnotili vybavení nejčastěji jako dobré. Více mužů než žen také hodnotilo vybavení tras za nedostatečné. Z výzkumu tedy plyne, že ženy hodnotí vybavení tras pozitivněji než muži.

Hypotéza č. 13 - U této hypotézy byla testována souvislosti s dosaženým mezi dosaženým vzděláním a hodnocením informovanosti o trasách. Hypotéza nebyla potvrzena.

Hypotézy č. 14, 15 - Ve výzkumu také byla řešena otázka problematických skupin na trasách. Bylo testováno, zda pohlaví a věk má vliv na shledání problematické skupiny. V obou případech bylo zjištěno, že věk i pohlaví nějak souvisí se shledáním problematické skupiny. Více jak 1/3 dotázaných na tuto otázku neodpověděla. Což lze zdůvodnit i tím, že respondentům právě žádná skupina návštěvníků na trasách nevadí a nepovažují ji za problematickou.

9. Závěr

V posledních letech se stal turismus velmi rychle se rozvíjejícím oborem, který s sebou přináší mnoho pozitivních jevů, ale s nimi i neopomenutelně jevy negativní, jako je ničení přírody, příliš turistů situovaných na jedno místo apod.

Z pohledu návštěvníka by se dalo říci, že hlavním cílem Národního parku Šumava by měla být ochrana přírody. Protože právě neporušená a jedinečná příroda překypující zelení, ve které návštěvníci naleznou místo odpočinku, klid, čisté životní prostředí a čerstvý vzduch, je důvodem proč ročně přijíždí do národního parku množství turistů.

Cílem této práce bylo zjistit pomocí metody dotazníkového šetření sociodemografické charakteristiky návštěvníků Národního parku Šumava. Dále pak co tyto návštěvníky motivuje k tomu, že právě navštíví tento národní park, jaký je důvod jejich návštěvy trasy, co preferují na trasách při svém výběru a také jaká je jejich následná spokojenost se zvolenými trasami.

Z výsledků práce je patrné, že nejčastějším návštěvníkem Národního parku Šumava je návštěvník, který do národního parku přicestuje vlastním vozidlem a navštíví park za účelem pohybu či aktivního odpočinku, kdy zároveň může být v kontaktu s přírodou. Danou trasu navštívil z důvodu, že je zde poprvé a trasa míří na zajímavé místo národního parku, nebo naopak na trase již byl a vrátil se, protože se mu zde líbilo. Na trase se orientuje nejčastěji podle turistického značení, popř. pomocí GPS. Co se týče délky pobytu, tak všechny varianty (jednodenní výlet, víkendová dovolená, dlouhodobá dovolená) jsou rovnoměrně zastoupeny. Návštěvník upřednostňuje trasy se zpevněným povrchem, které jsou doplněny o odpočívadla nebo s možností občerstvení na trase. Důležitou roli zde také hraje možnost parkování v blízkosti trasy. Trasy v národním parku byly hodnoceny výborně, popř. dobře, ale návštěvníci na nich neshledali žádné velké nedostatky. V sociodemografické charakteristice jsou počty žen a mužů rovnoměrně zastoupeny. Dále pak věk návštěvníků se nejčastěji pohybuje od 16 do 60 let, vzdělání je rovnoměrně zastoupeno v těchto kategoriích: střední s výučním listem, střední s maturitní zkouškou, vyšší odborné vzdělání a vysokoškolské vzdělání. Průměrný měsíční příjem návštěvníků je nejčastěji méně než 45 000 Kč.

Vzhledem ke skutečnosti, že zvolené téma patří mezi prioritně sledované oblasti i ze strany Správy Národního parku Šumava, bude práce využita jako materiál, který dokládá skutečný stav na daných trasách získaný přímým kontaktem s oslovenými návštěvníky. Diplomová práce v plné verzi bude následně

správě národního parku poskytnuta k dalšímu využití. Dále budou data získaná v rámci dotazníkového šetření podkladem pro výzkum vedený Ing. Kamilou Svobodovou, Ph.D. na Katedře biotechnických úprav krajiny FŽP ČZU v Praze.

Na úplný závěr bych ráda poznamenala, že milým a nečekaným zjištěním byla zkušenost při osobních setkáních s dotazovanými respondenty. Nejen, že je prováděný průzkum nijak neobtěžoval a to přestože, je nutně ubíral o čas z plánovaných aktivit, ale někteří dotazovaní byli naopak potěšeni, že jejich názor někoho zajímá a může být pro výzkum potřebný.

10. Přehled literatury a použitých zdrojů

Literární zdroje

- BELL S., 2008: Design for Outdoor Recreation. Taylor & Francis, New York.
- BRODSKÝ K., 2006: Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha.
- BURIÁNEK J., 2001: Sociologie. Fortuna, Praha.
- ČIHOVSKÝ J., 2006: Sociologický výzkum – studijní text. Fakulta tělesné výchovy University Palackého v Olomouci, Olomouc.
- DISMAN M., 2011: Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, Praha.
- DOUBNEROVÁ J., 2008: Cestovní ruch v chráněných územích – rešerše odborné literatury. Jizersko-ještědský horský spolek, Liberec.
- EDINGTON J. M., EDINGTON M. A., 1986: Ecology, Recreation and Tourism. Cambridge University Press, Cambridge.
- FORET M., 2008: Marketingový průzkum. Computer Press, a.s., Brno.
- GARCÍA-MAS A., 2005: La Mente del Viajero. Thomson, Madrid.
- HAMARNEH I., 2012: Geografie turismu. Grada publishing a.s., Praha.
- HAVLÍK R., 2005: Úvod do sociologie. Karolinum, Praha.
- CHRÁSKA M., 2007: Metody pedagogického výzkumu. Grada Publishing a.s., Praha.
- JAKUBÍKOVÁ D., 2012: Marketing v cestovním ruchu. Grada Publishing a.s., Praha.
- JANÍKOVÁ M., 2008 - 2009: Sociologie - studijní opora. Vysoká škola Báňská - Technická univerzita Ostrava, Katedra společenských věd, Ostrava.
- JARKOVSKÝ J., 2003: Turistika – turistický katechismus. Baset, Praha.
- JIŘIČKOVÁ M., 2014: Rozvojový potenciál oblasti se zvýšenou ochranou přírody a krajiny – Na příkladu porovnání české a polské strany Krkonoš. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní ÚRBV, Hostinná.
- LUDVÍK M., 1986: Malá encyklopedie turistiky. Olympia, Praha.
- MATHIESON A., WALL G., 1982: Tourism: economic, physical, and social impacts. Longman, New York; London.
- MRKVIČKA T., PETRÁŠKOVÁ J., 2006: Úvod do statistiky. Jihočeská univerzita - Pedagogická fakulta, České Budějovice.
- NAKONEČNÝ M., 2006: Obecná psychologie (Sylabus přednášek). Jihočeská univerzita, České Budějovice.

- NOVÝ I., SURYNEK A. a kol., 2006: Sociologie pro ekonomy a manažery. Grada Publishing, a.s., Praha.
- OLECKÁ I., IVANOVÁ K., 2010: Metodologie vědecko-výzkumné činnosti. Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s., Olomouc.
- ONDRÁČEK J., HŘEBÍČKOVÁ S., 2006: Inovace výuky předmětu – Turistika I. FSpS MU, Brno.
- PALATKOVÁ M., ZICHOVÁ J., 2011: Ekonomika turismu. Grada Publishing a.s., Praha.
- PÁSKOVÁ M., 2009: Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. Gaudeamus, Hradec Králové.
- PICEK M., RŮŽIČKA T., SILOVSKÝ V., TĚŠITEL J., VLÁŠKOVÁ K., 2007: Cestovní ruch na Šumavě - Rozvojový koncept udržitelného cestovního ruchu. Regionální rozvojová agentura Šumava, Stachy.
- POUROVÁ M., 2002: Agroturistika. Credit, Praha.
- RYGLOVÁ K., 2007: Cestovní ruch (soubor studijních materiálů). Key Publishing s.r.o., Ostrava.
- RYGLOVÁ K., BURIAN M., VAJČNEROVÁ I., 2011: Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Grada Publishing a.s., Praha.
- STŘÍBRNÁ M., 2008: Podmínky rozvoje cestovního ruchu v chráněných krajinných oblastech a národních parcích. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha.
- URBAN L., 2011: Sociologie trochu jinak. Grada Publishing a.s., Praha.
- VANHOVE N., 2011: The Economics of Tourism Destinations. Elsevier Insights, London.
- VITÁKOVÁ M., 2007: Využití kulturních a přírodních památek pro cestovní ruch. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha.
- VYSTOUPIL J., HOLEŠINSKÁ A., KUNC J., ŠAUER M., 2007: Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR. Ministerstvo pro místní rozvoj, Brno.

Internetové zdroje

- AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, 2014: Územní ochrana, online: <http://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/>, cit. 29.12.2014
- ANONYMUS, 2008: What is tourism?, online: <http://www.geography.learnontheinternet.co.uk/topics/tourism2.html>, cit. 28.2.2015
- ANONYMUS, 2010: Psychologie - Pedagogika, online: <http://psychologie-pedagogika.studentske.cz/2010/08/9-hlavni-etapy-sociologickeho-vyzkumu.html>, cit. 2.2.2015.
- BRANDOS O., 2010: Co je treking, turistika?, online: <http://www.treking.cz/treky/alpinismus-treking-turistika.htm>, cit. 28.2.2015
- CZECH TOURISM, 2015a: Turistický potenciál regionů, online: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>, cit. 24.1.2015
- CZECH TOURISM, 2015b: Turistický region a oblast Šumava, online: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/turisticky-region-a-oblast-sumava/>, cit. 13.3.2015
- GISOLF M., 2014: Motivation and Needs, online: <http://www.tourismtheories.org/?p=341>, cit. 7.2.2015.
- INTEGRANET, 2010: Strategie udržitelného turismu v regionu NP Šumava, online: http://www.npsumava.cz/gallery/10/3059-strategie_uzrizeneho_turismu_final_cz.pdf, cit. 20.2.2015
- JANOUS V. ex. TŮMA Z., 2012: Na Šumavu jezdí o tisíce turistů méně, obce je chtějí lákat na kulturu, online: http://budejovice.idnes.cz/na-sumavu-jezdi-o-tisice-turistu-mene-prilakat-je-mohou-nove-napady-1f8-/budejovice-zpravy.aspx?c=A120308_103125_budejovice-zpravy_sor, cit. 12.3.2015
- KŮSOVÁ E., 2006: Ekobusy a cyklobusy, online: <http://www.isumava.cz/view.php?navezclanku=ekobusy-a-cyklobusy&cislocclanku=2006060001>, cit. 21.2.2015
- MAPY, 2015: Mapy.cz - cykloturistická mapa, online: <http://www.mapy.cz/cykloturisticka?x=14.8645020&y=48.8791671&z=8&q=%C5%A0umava>, cit. 17.3.2015
- McLEOD S., 2008: Qualitative Quantitative, online: <http://www.simplypsychology.org/qualitative-quantitative.html>, cit. 3.2.2015

- MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2011: Strategie trvale udržitelného turismu pro území Národního parku Šumava, online: <https://www.uhk.cz/cs-CZ/Download?DocumentId=13481>, cit. 20.2.2015
- NP ŠUMAVA, 2014: Aktuality, online: <http://www.npsumava.cz/cz/1444/9430/clanek/sovi-voliery-na-borovych-ladach-pritahly-rekordni-mnozstvi-lidi-navstevnost-jinak-mirne-poklesla/>, cit. 11.3.2015
- NP ŠUMAVA, 2015: Turistika na Šumavě, online: <http://www.npsumava.cz/cz/1044/1793/clanek/vyberte-si/>, cit. 5.3.2015
- PALOCH D., 2007: Šumava National Park and Landscape protected Area, online: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C5%A0umava_National_Park_and_Landscape_protected_Area_\(CZE\)_-_location_map.svg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C5%A0umava_National_Park_and_Landscape_protected_Area_(CZE)_-_location_map.svg), cit. 15.2.2015
- PAVLÁSEK Z., 2006: Netradiční aktivity v Biosférické rezervaci Šumava, online: http://www.npsumava.cz/storage/setr_aktivity1.pdf, cit. 21.2.2015
- POTUŽÁK M., 2015: Národní park Šumava, online: <http://marc.potuzak.sweb.cz/narpar.pdf>, cit. 15.2.2015
- PRACOVNÍ SKUPINA “CESTOVNÍ RUCH V REGIONU NP ŠUMAVA“, 2011: Strategie trvale udržitelného turismu pro území Národního parku Šumava, online: http://www.npsumava.cz/gallery/22/6719-koncept_pro_np_fin.pdf, cit. 23.3.2015
- RETOUR, 2014: Národní park a CHKO Šumava, online: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>, cit. 15.2.2015
- ŠPERL J., 2015: CHKO a NP Šumava, online: <http://www.sumavaregion.cz/>, cit. 15.2.2015
- ŠUMAVAINFO.CZ, 2015: Přírodní poměry, online: <http://www.sumavainfo.cz/Prirodni-pomery>, cit. 15.2.2015
- UTVS.CVUT, 2010: Turistika, online: https://www.utvs.cvut.cz/telocvik/turistika/index.php?sekce=vyznam_turistiky, cit. 27.1.2015
- ZVETTLEROVÁ J., 2009: Nové dobrodružství v NP Šumava se jmenuje Geocaching, online: <http://www.npsumava.cz/cz/1444/2092/clanek/nove-dobrodruzstvi-v-np-sumava-se-jmenuje-geocaching/>, cit. 7.3.2015

Články z časopisů

- PEARCE P.L., 1982: Perceived changes in holiday destinations. Annals of tourism research 1982/9: pp. 145 - 164.
- SAVERIADES A., 2000: Establishing the social tourism carrying capacity for the tourist resorts of the east coast of the Republic of Cyprus. Tourism Management 2000/21: pp. 147 – 156.
- TOMIO M., 2015: Valoración económica ambiental en el Turismo. Estudios y Perspectivas en Turismo 2015/24: pp.172 – 187.

Zákony

- Zákon č. 114 / 1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
- Vládní nařízení č. 163/1991 Sb., nařízení vlády České republiky.
- Vyhláška č. 395/1992 Sb., ministerstva Životního prostředí České republiky.
- Vyhláška č. 64/2011 Sb., o plánech péče, podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území.

11. Přílohy

Příloha č. 1 - Vzor dotazníku

DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY NÁRODNÍHO PARKU ŠUMAVA

Vážená paní, vážený pane,
dovolujeme si Vám předložit dotazník, jehož cílem je vyhodnotit preference návštěvníků národního parku a důvody jejich návštěvy. Zjištěné údaje budou sloužit Fakultě životního prostředí ČZU v Praze jako vstupní data pro výzkum atraktivity turistických tras v chráněných územích ČR.
Dotazník je součástí diplomové práce Bc. Kateřiny Sandorové na České zemědělské univerzitě v Praze.

Dotazník je anonymní.
Vyplnění dotazníku Vám zabere cca 10 minut.

I. Motivace návštěvy národního parku

Jaký je důvod Vaší návštěvy tady v národním parku? *Lze více odpovědí.*

- Setkání s přáteli
- Pohyb / sportovní vyžití
- Poznání nových míst
- Aktivní odpočinek
- Být v kontaktu s přírodou
- Vymanit se z každodenní rutiny
- Strávit čas o samotě
- Geocaching
- Navštívit konkrétní místo. Uveďte jaké:

- Jiný
důvod: _____

Popište trasu Vaší dnešní návštěvy v národním parku? Jaké je Vaše výchozí a konečné místo? Přes jaká místa jdete, příp. plánujete pokračovat?

Jdete touto trasou poprvé? *Lze jedna odpověď.*

- Ano
- Ne, je to má 2. až 3. návštěva této trasy
- Ne, chodím zde častěji

Z jakého důvodu, příp. z jakých důvodů jste si vybral/a právě tuto trasu? *Lze více odpovědí.*

- Trasa míří na zajímavé místo národního parku
- Trasa je populární (např. z televizních pořadů, z propagačních materiálů apod.)
- Již jsem zde byl/a, trasa se mi líbila a chtěl/a jsem se sem vrátit
- Nástup na trasu je pro mne snadno dostupný
- Vyhovuje mi charakter trasy (sklon, povrch apod.)
- Vyhovuje mi vybavení trasy (odpočívadla, odpadkové koše apod.)
- Na trase je možné se občerstvit (je zde restaurace, kiosek apod.)
- Vyhovuje mi délka trasy
- V trase jsou krásné výhledy
- Trasa mi byla doporučena (např. někým z rodiny, přáteli)
- Za účelem geocachingu (v trase jsou umístěny kešky)
- Jsem zde poprvé
- Jiné důvody. Uvedte: _____

Vaše návštěva této trasy je v rámci: *Lze jedna odpověď.*

- Jednodenního výletu
- Víkendové dovolené
- Dlouhodobé dovolené (více než 3-denní)

Do národního parku /na nástup této trasy/ jste přicestoval/a: *Lze jedna odpověď.*

- Vlastním autem
- Vlákem
- Autobusem
- Taxi
- Pěšky
- Na kole
- Jiným způsobem: _____

Podle čeho se orientujete v trasách národního parku? *Lze více odpovědí.*

- Turistické značení
- GPS nebo digitální mapa např. v mobilním telefonu či tabletu
- Papírová mapa
- Jiná možnost: _____

Provozujete geocaching? *Lze jedna odpověď.*

- Ano
- Ne

II. Preference návštěvníků

Označte, jaké parametry turistických tras preferujete (obecně, uvažujte i mimo národní park). *Lze zvolit více odpovědí.*

- Trasa má zpevněný povrch (asfalt, štěrk)
- Trasa má nezpevněný povrch
- Trasa je úzká (do 1 m šířky)
- Trasa je široká (více než 1m šířky)
- Trasa vede jen lesem
- Trasa vede jen mimo les
- Trasa vede jak v lese, tak mimo les
- Trasa vede podél vodního toku nebo vodní plochy
- Trasa vede po rovině
- Trasa vede ve členitém terénu
- Trasa prochází obcí, městem
- V trase jsou výhledová místa do okolní krajiny
- V trase jsou odpočívadla pro návštěvníky
- V trase jsou odpadkové koše
- V blízkosti nástupu na trasu je možnost parkování
- V blízkosti nástupu na trasu je autobusová nebo vlaková zastávka
- Trasa je pouze pro chodce
- Trasa je pro chodce i cyklisty
- Na trase je restaurace
- Na trase je kiosek (občerstvení)
- Na trase je lanovka
- Na trase jsou umístěny geokešky
- V trase vede také naučná stezka
- V trase jsou umístěny informační tabule
- Jiné: _____

Ohodnoťte stav turistických tras v národním parku z pohledu fyzického stavu trasy (povrch trasy, kameny, eroze), vybavenosti trasy (lavičky, informační cedule apod.) a informovanosti o trase (letáky, informační cedule mimo trasu apod.). Zvolte vždy hodnotu 1, 2 nebo 3 (1 = výborně, není třeba nic měnit; 2 = dobře, průměrné hodnocení; 3 = nedostatečně, špatné hodnocení)

Fyzický stav trasy: _____

Vybavenost trasy: _____

Informace o trasách: _____

Je některá z následujících skupin návštěvníků národního parku z Vašeho pohledu problematická, pokud ji potkáte na turistické trase? *Lze více odpovědí.*

- Pěší turisté

- Cyklisté
- Turisté se psy
- Další

skupina: _____

III. Sociodemografické charakteristiky návštěvníků

Lze vždy jen jedna odpověď.

Pohlaví:

- Žena
- Muž

Věk:

- 15 let a méně
- 16 až 30 let
- 31 až 45 let
- 46 až 60 let
- 61 let a více

Nejvyšší dosažené vzdělání:

- Bez vzdělání
- Základní
- Střední s výučním listem
- Střední s maturitní zkouškou
- VOŠ
- Vysokoškolské

Pracovní, příp. studijní zaměření:

- Ochrana přírody a krajiny
- Projektování, plánování (měst, krajiny)
- Turismus
- Zdravotnictví
- Tělovýchova a sport
- Jiné: _____

Průměrný měsíční příjem:

- Méně než 15 000 Kč
- 15 0001 až 30 000 Kč
- 30 001 až 45 000 Kč
- 45 0001 – 60 000 Kč
- 60 001 Kč a více

Bydliště: Uvedte včetně PSČ.

Příloha č. 2 - Řízený pohovor s pracovníkem Národního parku Šumava

ŘÍZENÝ POHOVOR S PRACOVNÍKEM NÁRODNÍHO PRAKU ŠUMAVA

Vážený pane Dvořáku,

dovoluji si Vám položit několik otázek, na téma, které se týká problematiky návštěvnosti Národního parku Šumava. Zjištěné údaje budou sloužit Fakultě životního prostředí ČZU v Praze jako informace k výzkumu atraktivity turistických tras v chráněných územích ČR.

Řízený pohovor je součástí diplomové práce Bc. Kateřiny Sandorové na České zemědělské univerzitě v Praze.

Upřednostňuje Správa Národního parku Šumava vyšší nebo naopak nižší návštěvnost?

Správa NP Šumava pracuje s takovou návštěvností, jaká je. Jsme rádi za každého návštěvníka, který na Šumavu přijede a snažíme se mu zajistit co nejlepší servis. Proto funguje na území NP Šumava síť informačních center, stavíme nová návštěvnická centra, udržujeme a rozšiřujeme turistickou vybavenost, jako jsou například různé přístřešky, stojany na kola, parkoviště a v zimě pomáháme s přípravou a udržováním běžkařských tras. Proto případná vyšší návštěvnost nevádí ba naopak, jsme za ni rádi.

Přijala Správa Národního parku Šumava regulační opatření pro růst návštěvnosti? Pokud ano, jaká?

Správa NP Šumava nepřijala žádná regulační opatření, naopak, jdeme návštěvníkům naproti, tak jak je popsáno výše.

Přijala Správa Národního parku Šumava regulační opatření pro omezení návštěvnosti? Pokud ano, jaká?

Viz předchozí odpověď

Jaká konkrétní pozitiva nebo negativa pro Národní park Šumava přijatá opatření přinesla?

Opatření nejsou, proto neexistují pozitiva ani negativa.

Jsou pro Národní park Šumava větším přínosem jednodenní návštěvníci nebo turisté, kteří v národním parku pobývají více dní?

Větším přínosem jsou, hlavně pro podnikatele působící na území NP Šumava, vícedenní návštěvníci. Správa NP Šumava pochopitelně vítá jak jednodenní, tak i vícedenní návštěvníky. Oběma skupinám dokáže nabídnout zajímavý program.

Sleduje Správa Národního parku Šumava dodržování pokynů ze strany návštěvníků?

Ano, sledujeme dodržování návštěvního řádu a zákona. To kontrolují strážci NP Šumava, kteří se každý den pohybují v terénu. Kromě kontrol jsou schopni také pomoci a poradit, ale i v případě nutnosti poskytnout první pomoc.

Která skupina návštěvníků se jeví pro Národní park Šumava jako nejvíce problematická? (Pěší turisté, cyklisté, turisté se psy, rodiny s dětmi, jiná skupina.)

Nedá se generalizovat, která skupina je více a která méně problematická. V každé se najdou slušní i méně slušní lidé. Dá se říci, že napříč všemi skupinami se prolínají zhruba stejné problémy nebo přestupky. A to je vjezd/vstup do míst, kam je to zakázáno (vstup do 1. zón NP Šumava, vjezd s koly na stezky určené pouze pro pěší), odhazování odpadků nebo i neslušné až vulgární vystupování vůči našim strážcům, apod.

Na jaká opatření přijatá ze strany Správy Národního parku Šumava si návštěvníci nejvíce stěžují?

Většinou návštěvníci reagují na nějaké aktuální dění, především na to, co se objeví v médiích. Z poslední doby je to například uzavření hájenky Březník v rámci zimy 2014/2015 a to z důvodu nemožnosti vyvážet odpadní vody, nebo odmontování fotopointů, které byly postaveny bez potřebných povolení. Ty ale teď vracíme zpět s řádnými povoleními a na hájence Březník již nakládání s odpadními vodami řešíme.

Která opatření přijatá Správou Národního parku Šumava byla návštěvníky pozitivně hodnocena?

Pokud budu vycházet z jasných čísel, tak návštěvníci kvitují rozšiřování zoologického programu. Do něj spadají návštěvnická centra, v Borových Ladech jsou to soví voliéry, které v roce 2013 navštívilo přes 60 tisíc lidí a v roce 2014 83 tisíc lidí. Návštěvníci se také často dotazují na to, kdy začnou fungovat další dvě návštěvnická centra vlka na Srní a jelena na Kvildě. Zajímavým fenoménem jsou také fotopointy, které jsou rozmístěny na celém území NP. Denně se u nich fotografují desítky a někdy i stovky lidí. Dále pak je to systém Zelených autobusů, který každé léto využije více než 100 tisíc lidí a také například systém nouzových nocovišť.

Pokud jste Vy sám návštěvníkem Národního parku Šumava, vadí Vám některá omezení, například zákaz jízdy na kole na určených trasách.

Na tuto otázku bohužel asi nedokážu odpovědět nezaujatě. Ale jelikož jsem spíše pěší turista, mě osobně žádná omezení nevadí. Na území NP Šumava je totiž stále velké množství míst, kam je možné se bez problémů podívat a mnohdy jsou kouzelnější, než ta, která jsou v prvních zónách.

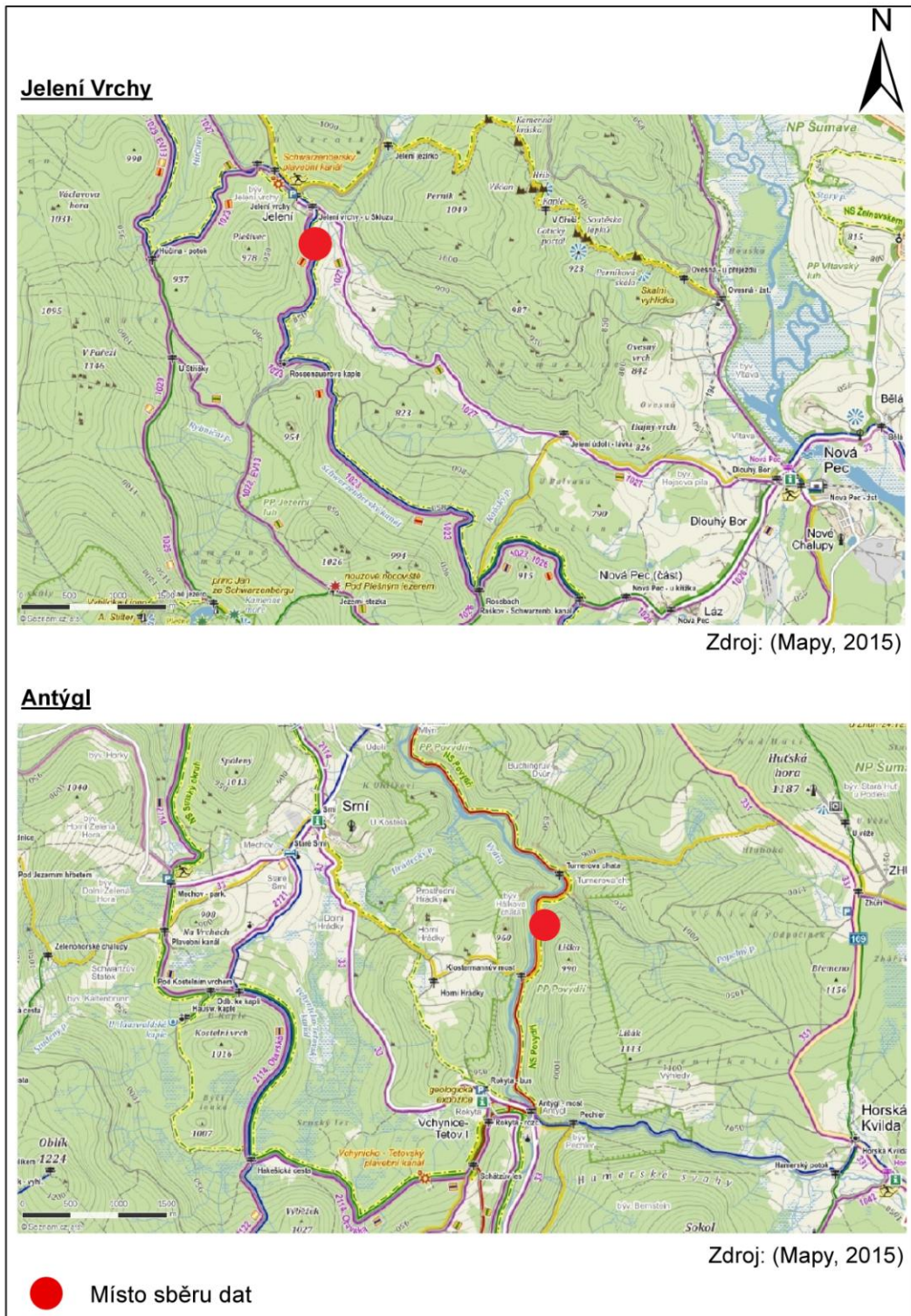
Navrhoval byste nějaké řešení, které by zvýšilo spokojenost návštěvníků a nebylo doposud realizováno?

Stále je možné mnohé zlepšovat – toto my máme stále na mysli. Snažíme se tedy vylepšovat stávající infrastrukturu a také ji rozšiřovat.

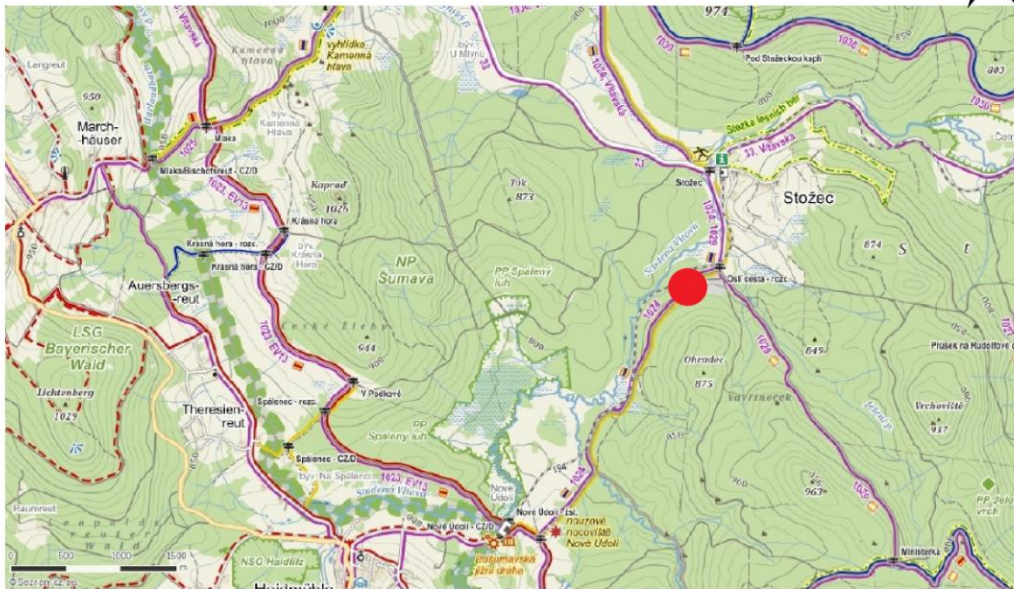
V čem spatřujete silné a slabé stránky Národního parku Šumava pro návštěvníky?

Tato otázka by spíše náležela samotným návštěvníkům. Přesto si myslím, že silnou stránkou a jistým tahákem je jedinečná příroda a velmi erudovaný personál, který je v přímém kontaktu s návštěvníky, tedy pracovníci informačních a návštěvnických center, i strážci NP Šumava. Slabé stránky - stále je co zlepšovat.

Příloha č. 3 - Lokality sběru dat

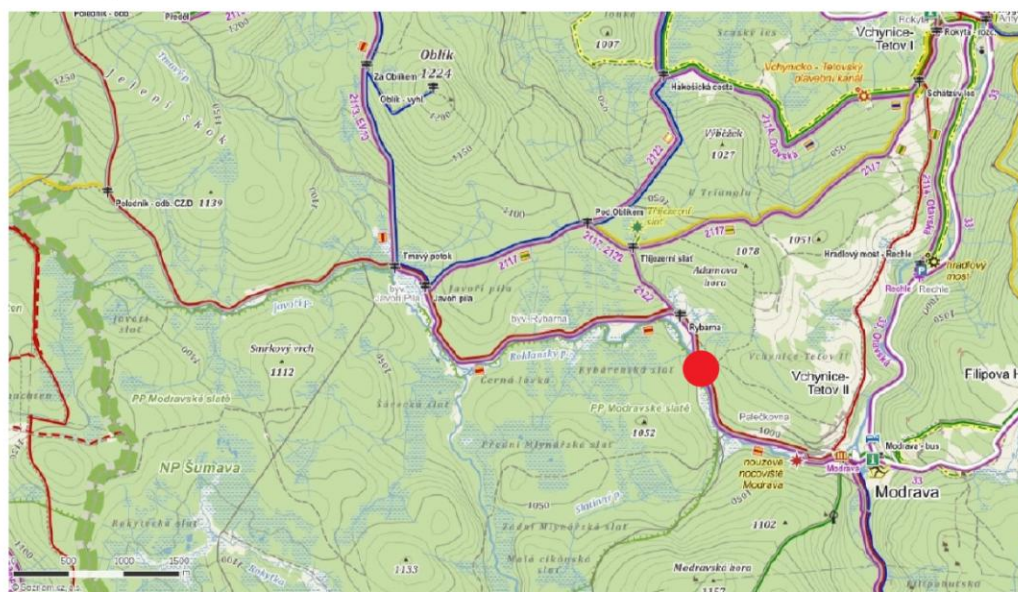

Stožec

Zdroj: (Mapy, 2015)

Modrava

Zdroj: (Mapy, 2015)

Místo sběru dat

Příloha č. 4 - Kritické hodnoty testovaného kritéria Chi-kvadrát

Stupně volnosti	Hladina významnosti	
	0,05	0,01
1	3,841	6,635
2	5,991	9,210
3	7,815	11,341
4	9,488	13,277
5	11,070	15,086
6	12,592	16,812
7	14,067	18,475
8	15,507	20,090
9	16,919	21,666
10	18,307	23,209
11	19,675	24,725
12	21,026	26,217
13	22,362	27,688
14	23,685	29,141
15	24,996	30,578
16	26,296	32,000
17	27,587	33,409
18	28,868	34,805
19	30,144	36,191
20	31,410	37,576
21	32,671	38,932
22	33,924	40,289
23	35,172	41,638
24	36,415	42,980
25	37,652	44,314
26	38,885	45,642
27	40,113	46,963
28	41,337	48,278
29	42,557	49,588
30	43,773	50,892

Zdroj: (Chráška, 2007).

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Poloha Národního parku Šumava na území České republiky	36
Obrázek č. 2: Chráněná krajinná oblast a Národní park Šumava	36
Obrázek č. 3: Pohlaví návštěvníka	46
Obrázek č. 4: Věk návštěvníka	47
Obrázek č. 5: Nejvyšší dosažené vzdělání návštěvníka	47
Obrázek č. 6: Průměrný měsíční příjem návštěvníka	48
Obrázek č. 7: Důvod návštěvy v národním parku	49
Obrázek č. 8: Počet návštěv na trase.....	50
Obrázek č. 9: Důvody výběru trasy.....	50
Obrázek č. 10: Návštěva trasy v rámci různých typů dovolené	51
Obrázek č. 11: Způsob přicestování do národního parku / na nástup trasy	52
Obrázek č. 12: Způsob orientace na trasách národního parku.....	52
Obrázek č. 13: Provozování geocachingu.....	53
Obrázek č. 14: Preference parametrů turistických tras	54
Obrázek č. 15: Hodnocení fyzického stavu tras	55
Obrázek č. 16: Hodnocení vybavenosti tras	56
Obrázek č. 17: Hodnocení informovanosti o trasách	56
Obrázek č. 18: Problematické skupiny na trasách	57
Obrázek č. 19: Důvod návštěvy v národním parku dle věku návštěvníka	58
Obrázek č. 20: Důvod výběru trasy dle pohlaví návštěvníka	59
Obrázek č. 21: Důvod výběru trasy dle věku návštěvníka	61
Obrázek č. 22: Četnost opakovaného navštívování tras dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka.....	64
Obrázek č. 23: Délka pobytu v národním parku dle průměrné měsíční mzdy.....	65
Obrázek č. 24: Délka pobytu v národním parku dle věku návštěvníka.....	67
Obrázek č. 25: Volba dopravního prostředku dle pohlaví návštěvníka.....	68
Obrázek č. 26: Volba způsobu orientace na trase dle věku návštěvníka	69
Obrázek č. 27: Provozování geocachingu dle pohlaví návštěvníka	71
Obrázek č. 28: Preference parametrů turistických tras dle věku návštěvníka.....	72
Obrázek č. 29: Hodnocení fyzického stavu tras dle vzdělání návštěvníka	74
Obrázek č. 30: Hodnocení vybavenosti tras dle pohlaví návštěvníka	76

Obrázek č. 31: Hodnocení informovanosti o trase dle vzdělání návštěvníka	77
Obrázek č. 32: Výběr problematické skupiny dle pohlaví návštěvníka	79
Obrázek č. 33: Výběr problematické skupiny dle věku návštěvníka	80

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Dopady cestovního ruchu na území	23
Tabulka č. 2: Vzorový příklad: Četnost - Důvodu návštěvy národního parku dle věku návštěvníka	40
Tabulka č. 3: Vzorový příklad: Očekávaná četnost - Důvodu návštěvy národního parku dle věku návštěvníka	40
Tabulka č. 4: Četnost - Důvodu návštěvy národního parku dle věku návštěvníka ..	58
Tabulka č. 5: Očekávaná četnost - Důvodu návštěvy národního parku dle věku návštěvníka	59
Tabulka č. 6: Četnost - Důvodu výběru trasy v národním parku dle pohlaví návštěvníka	60
Tabulka č. 7: Očekávaná četnost - Důvodu výběru trasy v národním parku dle pohlaví návštěvníka	60
Tabulka č. 8: Četnost - Důvod výběru trasy v národním parku dle věku návštěvníka	62
Tabulka č. 9: Očekávaná četnost - Důvod výběru trasy v národním parku dle věku návštěvníka	62
Tabulka č. 10: Četnost - Opakované navštěvování trasy v národním parku dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka	64
Tabulka č. 11: Očekávaná četnost - Opakované navštěvování trasy v národním parku dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka	64
Tabulka č. 12: Četnost - Délky pobytu v národním parku dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka	66
Tabulka č. 13: Očekávaná četnost - Délky pobytu v národním parku dle průměrné měsíční mzdy návštěvníka	66
Tabulka č. 14: Četnost - Délky pobytu v národním parku dle věku návštěvníka	67
Tabulka č. 15: Očekávaná četnost - Délky pobytu v národním parku dle věku návštěvníka	67
Tabulka č. 16: Četnost - Způsobu dopravení návštěvníka na trasu dle jeho pohlaví	68
Tabulka č. 17: Očekávaná četnost - Způsobu dopravení návštěvníka na trasu dle jeho pohlaví	69
Tabulka č. 18: Četnost - Způsobu orientace na trase dle věku návštěvníka	70
Tabulka č. 19: Očekávaná četnost - Způsobu orientace na trase dle věku návštěvníka	70
Tabulka č. 20: Četnost - Provozování geocachingu dle pohlaví návštěvníka	71
Tabulka č. 21: Četnost - Preference parametrů tras dle věku návštěvníka	72

Tabulka č. 22: Očekávaná četnost - Preference parametrů tras dle věku návštěvníka	73
Tabulka č. 23: Četnost - Hodnocení fyzického stavu tras dle dosaženého vzdělání návštěvníka	74
Tabulka č. 24: Očekávaná četnost - Hodnocení fyzického stavu tras dle dosaženého vzdělání návštěvníka	75
Tabulka č. 25: Četnost - Hodnocení vybavenosti tras dle pohlaví návštěvníka	76
Tabulka č. 26: Očekávaná četnost - Hodnocení vybavenosti tras dle pohlaví návštěvníka	76
Tabulka č. 27: Četnost - Hodnocení informovanosti o trase dle dosaženého vzdělání návštěvníka	77
Tabulka č. 28: Očekávaná četnost - Hodnocení informovanosti o trase dle dosaženého vzdělání návštěvníka	78
Tabulka č. 29: Četnost - Výběr problematické skupiny dle pohlaví návštěvníka	79
Tabulka č. 30: Očekávaná četnost - Výběr problematické skupiny dle pohlaví návštěvníka	79
Tabulka č. 31: Četnost - Výběr problematické skupiny dle věku návštěvníka	80
Tabulka č. 32: Očekávaná četnost - Výběr problematické skupiny dle věku návštěvníka	81

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Vzor dotazníku	94
Příloha č. 2 - Řízený pohovor s pracovníkem Národního parku Šumava	98
Příloha č. 3 - Lokality sběru dat	101
Příloha č. 4 - Kritické hodnoty testovaného kritéria Chí-kvadrát	103

Datový nosič - CD

Datový nosič CD přiložený k diplomové práci „Monitoring návštěvnosti Národního parku Šumava“ obsahuje složky:

Složka	Popis
Sandorová DP	Text diplomové práce ve formátu <i>.pdf</i>
Dotazníky DP	Data z dotazníků ve formátu <i>.xls</i>
Relativní četnosti DP	Zpracovaná data, grafy a tabulky ve formátu <i>.xls</i>
Výpočty hypotéz DP	Výpočty testovaných hypotéz ve formátu <i>.xls</i> a k nim příslušné tabulky a grafy